

**Sprawozdanie dla Przewodniczącego Komitetu do Spraw Europejskich  
z działalności Zespołu roboczego ds. koordynacji wdrażania  
Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego w Polsce  
w 2025 r.<sup>1</sup>**

## **Spis treści**

|                                                             |    |
|-------------------------------------------------------------|----|
| 1. Streszczenie.....                                        | 2  |
| 2. Rozwój SUERMB w roku 2025 .....                          | 3  |
| 3. Spotkania z udziałem Narodowych Koordynatorów (NK) ..... | 4  |
| 4. Koordynacja wdrażania SUERMB w Polsce .....              | 5  |
| 5. SUERMB a programy operacyjne .....                       | 5  |
| 6. Zaangażowanie wybranych instytucji w SUERMB.....         | 30 |
| 7. Wnioski .....                                            | 50 |

*Warszawa, maj 2026 r.*

---

<sup>1</sup> Zgodnie z par. 6 pkt. 5 Regulaminu Pracy Zespołu roboczego do spraw koordynacji wdrażania Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego w Polsce z 18.11.2011 r. Narodowy Koordynator ds. SUERMB sporządza projekt rocznego sprawozdania z prac Zespołu dla Przewodniczącego Komitetu do Spraw Europejskich.

## 1. Streszczenie

Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego (SUERMB) powstała w 2009 r. jako pierwsza makroregionalna strategia Unii Europejskiej. Obejmuje Danię, Estonię, Finlandię, Litwę, Łotwę, Niemcy (północne kraje związkowe), Polskę i Szwecję. Trzy główne cele współpracy w ramach SUERMB to: poprawa jakości ekosystemu Bałtyku (*Save the Sea*), zwiększanie spójności regionu (*Connect the Region*) oraz poziomu jego dobrobytu (*Increase Prosperity*).

SUERMB opiera się na eksperckiej współpracy projektowej realizowanej na wielu poziomach – rządowym, regionalnym i lokalnym, z udziałem ośrodków badawczych i akademickich, regionalnych struktur współpracy, NGO, a także biznesu.

Działania w ramach SUERMB podzielone są na czternaście obszarów tematycznych, z których Polska koordynowała w 2025 r. cztery:

1. Obszar Tematyczny **Biogeny** (PA Nutri) – PGW Wody Polskie wspólnie z Finlandią.
2. Obszar Tematyczny **Innowacje** (PA Inno) – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego wspólnie z Estonią i Finlandią.
3. Obszar Tematyczny **Kultura** (PA Culture) – Instytut Adama Mickiewicza z Niemcami (kraj związkowy Szlezwik - Holsztyn).
4. Obszar tematyczny **Turystyka** (PA Tourism) Pomorska Regionalna Organizacja Turystyczna jako koordynator wiodący (tzw. Lead PAC) z Finlandią.

Głównym organem decyzyjnym w strukturze zarządzania SUERMB jest Grupa Narodowych Koordynatorów (NCG), w której skład wchodzi po jednym Narodowym Koordynatorze z każdego państwa członkowskiego. W Polsce funkcję Narodowego Koordynatora sprawuje przedstawiciel Departamentu Polityki Europejskiej MSZ. W 2025 r. funkcję tę pełniła Katarzyna Barcikowska, kierowniczka Referatu ds. Bałtyckich Relacji Wielostronnych oraz przedstawicielka MSZ RP w Komitecie Wyższych Urzędników RPMB (od 1 lipca 2025 r. pełniąca rolę przewodniczącej w KWU RPMB).

Państwa członkowskie pełnią rotacyjne, roczne przewodnictwo w SUERMB. W pierwszej połowie 2025 roku prezydencję w Grupie Narodowych Koordynatorów kontynuowała Polska (1 lipca 2024 r. – 30 czerwca 2025 r.), 1 lipca przewodnictwo przejęła Estonia (do 30 czerwca 2026 r.).

W roku 2025 prace na forum Grupy Narodowych Koordynatorów poświęcone były m.in. procesowi aktualizacji Planu Działania SUERMB<sup>2</sup>, koncentrując się na dostosowaniu aktywności w ramach Obszarów Tematycznych do aktualnych wyzwań w regionie. Zarówno polska, jak i estońska prezydencja priorytetowo traktowały kwestie związane ze wzmacnianiem bezpieczeństwa i odporności w basenie Morza Bałtyckiego. Dużo uwagi poświęcono również przyszłej perspektywie finansowej na lata 2028-2034 w kontekście strategii makroregionalnych. Ponadto na agendzie znalazła się współpraca z krajami sąsiadującymi (w szczególności z Norwegią i Ukrainą) oraz włączanie młodzieży we współpracę regionalną.

Prace SUERMB w 2025 r. w zakresie koordynacji, administracji i komunikacji wspierane były przez Baltic Sea Strategy Point (BSP) – projekt finansowany przez INTERREG BRS realizowany wspólnie przez Centrum Balticum w Turku i Wolne Hanzeatyckie Miasto Hamburg (obecna druga edycja projektu trwa do 2028 r.).

Przedstawiciele resortu spraw zagranicznych brali udział w cyklicznych spotkaniach Grupy Narodowych Koordynatorów SUERMB oraz w międzynarodowych konferencjach i seminariach dotyczących współpracy w regionie Morza Bałtyckiego. MSZ zaangażowany był także merytorycznie, organizacyjnie i finansowo w przygotowania do 16. Dorocznego Forum Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego w Sopocie 29-30 października 2025 r.

---

<sup>2</sup> Plan Działania SUERMB (Action Plan) to dokument operacyjny określający konkretne kroki i obszary współpracy państw członkowskich. Aktualna wersja planu została zatwierdzona przez Komisję Europejską w lutym 2021 roku.

## 2. Rozwój SUERMB w roku 2025

### Aplikacja Norwegii do SUERMB

Pod koniec 2025 r. oficjalną wolę dołączenia do grona p.cz. SUERMB wyraziła Norwegia – minister SZ NO Espen Barth Eide skierował list do ministra SZ Estonii, jako prezydencji w SUERMB, w którym poinformował, że NO chciałaby uzyskać status pełnego członka w Strategii, co uzasadnił m.in. obecną sytuacją bezpieczeństwa w regionie bałtyckim i potrzebą zacieśniania współpracy. NO wyraziła gotowość partycypowania we wszystkich kosztach związanych z realizacją SUERMB (w tym w organizacji Dorocznych Forów). Państwa członkowskie przychylnie odniosły się do prośby NO, co uruchomiło kilkustopniowy proces zatwierdzenia pełnego członkostwa NO. Dotychczas NO jako państwo sąsiadujące, angażowała się już we współpracę praktyczną na poziomie obszarów tematycznych jako państwo sąsiadujące. Terytorium NO jest również częściowo objęte programem Interreg Region Morza Bałtyckiego.

### Współpraca z państwami trzecimi - Ukraina

SUERMB jako jedyna strategia makroregionalna UE wprowadziła do Planu Działania pojęcie państwa sąsiadującego. Wobec zawieszenia współpracy z Rosją i Białorusią po rosyjskiej agresji na Ukrainę w 2022 r. głównymi partnerami w SUERMB w tym zakresie pozostawały w 2025 r. Norwegia i Ukraina. Z inicjatywy polskiej prezydencji w czerwcu 2025 r. przewodnicząca NCG wystosowała pismo do szefów departamentów ds. współpracy międzynarodowej w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Ukrainy oraz Ministerstwie Rozwoju Wspólnot i Terytoriów Ukrainy, podkreślając dalsze wsparcie dla niepodległości, suwerenności i integralności terytorialnej UA w jej uznanych przez społeczność międzynarodową granicach oraz wolę zapewnienia Ukrainie i jej mieszkańcom stałego wsparcia politycznego, finansowego, gospodarczego, humanitarnego, wojskowego i dyplomatycznego. Zacieśnienie współpracy między krajami SUERMB a Ukrainą zostało wskazane jako jeden z kluczowych elementów tych działań, a także jako możliwość zdobywania doświadczenia na drodze UA do integracji europejskiej.

W przypadku Ukrainy na przeszkodzie zacieśniania współpracy w ramach SUERMB stoi przede wszystkim sytuacja wojenna i brak wystarczających zasobów, niepozwalający na większe zaangażowanie Kijowa w kolejne projekty z obszaru współpracy regionalnej. Problematyczny jest również fakt, że Ukraina nie została do tej pory objęta programem Interreg Region Morza Bałtyckiego, który stanowi jedno z najważniejszych źródeł finansowania aktywności podmiotów współpracujących w ramach SUERMB. Mimo to, wsparcie państw SUERMB dla rozwijania współpracy z Ukrainą w ramach realizowanych w ramach SUERMB projektów było widoczne nie tylko na poziomie Grupy Narodowych Koordynatorów, ale także w działaniach poszczególnych obszarów tematycznych oraz podczas wydarzeń organizowanych w ramach SUERMB, w tym zwłaszcza podczas Dorocznego Forum SUERMB w Sopocie.

### Konkluzje Rady do piątego sprawozdania z realizacji strategii makroregionalnych

Konkluzje Rady Unii Europejskiej w sprawie piątego sprawozdania z realizacji strategii makroregionalnych zostały przyjęte 16 września 2025 r. przez Radę ds. Ogólnych (Komisja przedstawiła raport 13 maja 2025 r.). Konkluzje podkreślają kluczową rolę strategii makroregionalnych w obecnym kontekście geopolitycznym i ekologicznym. Rada podkreśliła, że w obliczu rosyjskiej agresji na Ukrainę, strategie stały się narzędziem solidarności, budowania odporności oraz bezpieczeństwa. Prace nad projektem konkluzji prowadziła prezydencja DK w Radzie UE. Konkluzje stanowią wytyczne dla dalszego rozwoju strategii makroregionalnych, w tym SUERMB.

### Spotkanie interesariuszy SUERMB

1-2 kwietnia 2025 r. w Turku odbyło się stacjonarne posiedzenie interesariuszy SUERMB (NK, PAC, członkowie grup sterujących, KE, Interreg BSR) zgodnie z wprowadzonym w 2024 r. nowym formatem spotkań. Odbyły się dyskusje plenarne i spotkania warsztatowe poświęcone różnym aspektom wdrażania SUERMB oraz komunikacji. Wiele miejsca poświęcono również aktualizacji Planu Działania.

## Doroczne Forum Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego

16. edycja Dorocznego Forum SUERMB odbyła się w dniach 29-30 października 2025 r. w Sopocie. Głównym tematem konferencji była współpraca w obszarze szeroko rozumianego bezpieczeństwa: *Securing the Future: Stronger Together – Building Stability in Times of Uncertainty*. Program obejmował trzy sesje plenarne: sesję poświęconą bezpieczeństwu i budowaniu odporności geopolitycznej, sesję dot. bezpieczeństwa energetycznego oraz stabilności gospodarczej. Odbyło się także 16 równoległych sesji eksperckich, dot. takich zagadnień jak: współpraca w obszarze adaptacji do zmian klimatu; zielone korytarze w transporcie morskim; sytuacja terenów graniczących z RU i BY; możliwości związane z rozwojem AI; projekty w obszarze kultury i turystyki.

Forum zostało zorganizowane przez UM Woj. Pomorskiego, we współpracy z MSZ, Sekretariatem Rady Państw Morza Bałtyckiego (RPMB) oraz Baltic Sea Strategy Point. Konferencja skupiła blisko 600 polityków, przedstawicieli samorządów, organizacji pozarządowych, biznesu oraz naukowców z państw bałtyckich.

Obrady Forum otworzyli wspólnie Marszałek Woj. Pomorskiego Mieczysław Struk oraz Sekretarz Stanu w MSZ Ignacy Niemczycki, który wziął udział także w pierwszej sesji plenarnej, poświęconej budowaniu odporności społeczeństw w kontekście obecnych wyzwań w regionie Morza Bałtyckiego (*Resilience in Time of Disruption*). W sesji uczestniczyli również m.in. Minister Spraw Wewnętrznych EE Igor Taro oraz Dyrektor Generalny Sekretariatu RPMB Gustav Lindström. Minister Niemczycki podkreślił ważną dla budowania odporności rolę RPMB, w której Polska pełni roczną prezydencję (od lipca 2025 r.) oraz poinformował o toczącej się dyskusji nad reformą Rady, zgodnie z zapisami ostatniej Deklaracji Ministrów SZ RPMB z Vihula (maj 2025 r.).

### 3. Spotkania z udziałem Narodowych Koordynatorów (NK)

W pierwszej połowie 2025 roku prezydencję w gronie Narodowych Koordynatorów kontynuowała Polska, od lipca 2025 r. roczne przewodnictwo przejęła Estonia.

Pod przewodnictwem PL w 2025 r. odbyły się trzy spotkania NCG: 12 marca (VTC), 28 maja (stacjonarne w Warszawie), 10 czerwca (VTC). W okresie sprawozdawczym Estonia przewodniczyła pięciu posiedzeniom Grupy Narodowych Koordynatorów: 11 września (stacjonarnie w Tallinnie – inauguracja prezydencji EE), 16 października (VTC), 30 października (stacjonarnie w Sopocie na marginesie Dorocznego Forum SUERMB), 14 listopada (VTC) oraz 16 grudnia (VTC). Odbywały się również spotkania robocze w formule Trio prezydencji (VTC) – w pierwszym półroczu z udziałem FI, PL, EE w drugim półroczu z udziałem PL, EE oraz DK.

Jednym z głównych tematów w 2025 r. był **proces aktualizacji Planu Działania**, którego celem było m.in. uwzględnienie bieżącej sytuacji geopolitycznej w regionie, nowych realiów i wyzwań, a także lepsze dostosowanie dokumentu do potrzeb interesariuszy. W pierwsze połowie 2025 r. prowadzone były indywidualne dyskusje pomiędzy Narodowymi Koordynatorami a poszczególnymi Obszarami Tematycznymi, a także odbywały się comiesięczne spotkania przedstawicieli wszystkich Obszarów, których celem była dogłębna ocena i doprecyzowanie priorytetów w ramach Strategii. Do końca roku 2025 wspólnie z NCG oraz PAC wypracowany został projekt aktualizowanego Planu Działania.

Podczas posiedzeń NCG omawiano także bieżące tematy, takie jak np. udział Norwegii w pracach SUERMB (obecnie jako obserwatora, dopraszanego do spotkań NCG ad hoc przez Prezydencję), organizacja Dorocznych Forów SUERMB, wzmocnienie spójności finansowania Strategii, działalność Baltic Sea Strategy Point, komunikacja zewnętrzna SUERMB czy bieżące sprawy dotyczące koordynacji poszczególnych Obszarów Tematycznych. Ważnym tematem była również przyszła perspektywa finansowa na lata 2028-2034 oraz przyszłość Interreg w kontekście strategii makroregionalnych, po tym jak 16 lipca Komisja Europejska opublikowała rozporządzenie w sprawie Wieloletnich Ram Finansowy na okres 2028 – 2034, które nie zawiera odniesień do strategii makroregionalnych (jak miało to miejsce w latach 2021–2027).

W pierwszej połowie 2025 roku Narodowa Koordynatorka RP reprezentowała SUERMB podczas spotkań międzynarodowych, m.in.: Konferencji Programu Interreg dla Regionu Morza Bałtyckiego w dniach 20-22 maja 2025 w Tampere (FI).

## **Dni Strategii Makroregionalnych i Basenów Morskich**

W dniach 24-25 września 2025 r. w Brukseli Dyrekcje Generalne KE ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej (DG Regio) oraz ds. Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa (DG Mare) zorganizowały Dni Strategii Makroregionalnych UE i Basenów Morskich. 26 września w Brukseli odbyło się również 17. Posiedzenie Grupy Wysokiego Szczebla ds. strategii makroregionalnych UE oraz spotkanie przewodniczących Grup Narodowych Koordynatorów wszystkich strategii makroregionalnych (w formacie Trio prezydencji).

### **4. Koordynacja wdrażania SUERMB w Polsce**

Najważniejszymi kwestiami rzutującymi na wdrażanie SUERMB w Polsce w 2025 r. były dalsze reperkusje rosyjskiej agresji na Ukrainę dla regionu Morza Bałtyckiego oraz uwarunkowany nimi proces aktualizacji Planu Działania SUERMB. Od stycznia do czerwca 2025 r. głównym zadaniem polskiej Narodowej Koordynatorki było przewodniczenie pracom NCG. Do października 2025 r. trwały intensywne prace przygotowawcze Dorocznego Forum SUERMB (24-25 października) wspólnie z głównym organizatorem – Urzędem Marszałkowskim Województwa Pomorskiego i innymi zaangażowanym partnerami.

NK koordynował w 2025 r. bieżącą współpracę oraz przepływ informacji pomiędzy poszczególnymi polskimi partnerami SUERMB, polskimi reprezentantami w Grupach Sterujących oraz polskimi Koordynatorami Obszarów Tematycznych.

Ponadto NK PL uczestniczyła we współpracy w ramach Komitetu ds. Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, Komitetu Monitorującego programu „Fundusze Europejskie dla Rybactwa” na lata 2021-2027 oraz Komitetu Konsultacyjnego ds. Projektów Transnarodowych i Międzyregionalnych.

### **5. SUERMB a programy operacyjne**

#### **Program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)**

W ramach programu FENG realizowane są cele Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego w obszarze tematycznym Innowacje oraz pośrednio w obszarach strategii związanych z innowacyjnością, nowoczesnymi technologiami, sferą B+R, tj. Transport, Nutri, Energia, Turystyka i Zdrowie. Z tego względu projekty wdrażane ze środków FENG przyczyniają się do realizacji celów Strategii.

Wsparcie realizacji SUERMB w ramach projektów FENG może koncentrować się m.in. na działaniach dotyczących:

- wsparcia aktywności badawczych przedsiębiorstw i ich konsorcjów,
- wzmocnienia współpracy pomiędzy sektorem przedsiębiorstw oraz nauki,
- wsparcia infrastruktury badawczej, wdrożeń zrealizowanych prac B+R,
- wprowadzania innowacji,
- tworzenia międzynarodowych partnerstw i współpracy międzyinstytucjonalnej, ogólnoeuropejskich sieci i transferu wiedzy,
- transferu wiedzy, w tym tworzenia sieci współpracy m.in. w ramach międzyinstytucjonalnych przedsięwzięć podjętych przez przedsiębiorstwa,
- udziału zagranicznych inwestorów w projektach wspartych ze środków FENG, w tym pomiędzy przedsiębiorstwami i centrami innowacji,
- realizacji projektów międzynarodowych ukierunkowanych na osiągnięcie wspólnych celów UE m.in. w zakresie wykorzystania nowoczesnych technologii energetycznych.

W ramach FENG współpraca naukowa z podmiotami z regionu Morza Bałtyckiego w szczególności wspierana jest w działaniu 2.1 Międzynarodowe Agendy Badawcze (MAB). W ramach projektów MAB wspierane jest tworzenie lub rozwój wyspecjalizowanych, wiodących w skali światowej zespołów i organizacji badawczych, w których możliwe będzie osiągnięcie doskonałości naukowej i międzynarodowej konkurencyjności badań. Projekty mogą być realizowane we współpracy z zagranicznym partnerem naukowym. Aktualnie w 7 projektach MAB zagraniczny partner naukowy pochodzi z Niemiec.

Uwzględniając realizację SUERMB łącznie w całym programie, do końca 2025 r. cele strategii pośrednio realizowało 1875 projektów, których całkowita wartość wyniosła 28,43 mld PLN. Łączna wartość dofinansowania ww. projektów, to 17,50 mld PLN ze środków EFRR, co stanowi 51,79% alokacji FENG. Do końca 2025 r. zakończono realizację 236 projektów o wartości 0,36 mld PLN z EFRR. Proces kontraktacji w FENG trwa i będzie kontynuowany w kolejnych latach.

### **Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS)**

Program FEnIKS obejmuje obszar geograficzny objęty wpływem SUERMB. Priorytety programu pokrywają się z obszarami polityki SUERMB takimi jak:

- Energia – Plan działania w zakresie połączeń między krajami bałtyckimi (BEMIP) na rzecz konkurencyjnej, bezpiecznej i zrównoważonej energii,
- Transport – poprawa łączności regionów i współpracy z krajami trzecimi,
- Opracowanie środków na rzecz neutralnego dla klimatu i bezemisijnego transportu,
- Bezpieczeństwo – budowanie zdolności zapobiegania, gotowości, reagowania i odzyskiwania w sytuacjach nadzwyczajnych i zarządzaniu kryzysowym,
- Zagrożenia – łagodzenie i usuwanie skażeń,
- Kultura – promowanie kultury regionu Morza Bałtyckiego i wartości europejskich, wykorzystanie kultury na rzecz zrównoważonego rozwoju,
- Turystyka – ochrona i zrównoważone wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i zasobów naturalnych w miejscach turystycznych,
- Zdrowie – promowanie aktywnego i zdrowego starzenia się w celu stawienia czoła wyzwaniom zmian demograficznych.

W procesie wyboru do finansowania promowane są projekty zgodne z wyżej wymienionymi obszarami priorytetowymi Strategii. W kryteriach horyzontalnych odnoszących się do wszystkich działań programu, przyjęte zostały preferencje dla projektów zgodnych lub komplementarnych z celami SUERMB, przy czym największą liczbę punktów można uzyskać, gdy projekt realizuje przynajmniej jedno z działań przypisanych do danego obszaru polityki SUERMB.

Dodatkowo, w kryteriach wyboru projektów przyjęto preferencje dla projektów, które przywidują rozwiązania związane ze współpracą z partnerami z innych państw UE (w tym kandydujących lub stowarzyszonych), min. poprzez wymianę wiedzy i doświadczeń czy prowadzenie konsultacji z partnerami z ww. państw.

Do końca 2025 r. liczba przedsięwzięć finansowanych ze środków FEnIKS, wykazujących powiązanie z celami SUERMB, wyniosła 394, ich całkowita wartość to 58,7 mld PLN, a wkład UE wyniósł 37,6 mld PLN. Inwestycje te są realizowane w sektorach energetyki, środowiska i transportu.

### **Instrument „Łącząc Europę” (CEF)**

Instrument finansuje duże projekty z zakresu transportu, energii i cyfryzacji. Istotny nacisk kładziony jest na projekty współpracy transgranicznej, w tym również współpracy w rejonie Morza Bałtyckiego. Instrument przekłada Strategię Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego na konkretne projekty infrastrukturalne, dzięki którym wyznaczone cele realizowane są w Polsce i w całym regionie Bałtyku.

Instrument CEF w następujący sposób przyczynia się do realizacji celów Strategii:

- w ramach celu „Connect the Region” (integracja regionu) CEF przede wszystkim wspiera integrację poprzez rozwój infrastruktury transportowej Unii Europejskiej, w tym regionu Morza Bałtyckiego: poprzez modernizację i rozbudowę portów morskich leżących na sieci TEN-T, budowę i modernizację linii kolejowych, np. Rail Baltica łączącą Polskę z państwami bałtyckimi, inwestycje w drogi i transport intermodalny w ramach sieci TEN-T, finansowanie budowy infrastruktury w zakresie mobilności wojskowej np. w portach morskich i lotniczych. CEF poprawia dostępność transportową regionu Bałtyku, zwiększa mobilność osób i towarów. W rezultacie przyczynia się do silniejszych powiązań gospodarczych między państwami w regionie;

- w ramach celu „Save the Sea” (ochrona środowiska) CEF wspiera ochronę środowiska Morza Bałtyckiego, głównie poprzez: wspieranie rozwoju portów morskich i żeglugi śródlądowej, w szczególności poprzez finansowanie systemów zasilania statków energią z lądu (OPS) oraz zmniejszenia zanieczyszczeń w portach, finansowanie zielonego transportu, w szczególności rozwój mniej emisyjnego transportu kolejowego oraz alternatywnych źródeł energii ograniczających emisję CO<sub>2</sub>, inwestycje w energetykę i klimat, w szczególności integrację systemów energetycznych regionu oraz zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego;
- w ramach celu „Increase Prosperity” (wzrost dobrobytu) CEF wzmacnia rozwój gospodarczy regionu Morza Bałtyckiego oraz całej UE poprzez budowę: infrastruktury sprzyjającej gospodarce, w szczególności poprzez rozwój sieci transportowych i logistycznych, usprawnienie handlu i przepływu towarów; infrastruktury cyfrowej, w szczególności rozwój sieci szerokopasmowych i 5G zwiększanie bezpieczeństwa i przepustowości sieci.

Większość inwestycji infrastrukturalnych w regionie Morza Bałtyckiego finansowana jest w ramach CEF dla sektora transportu. W perspektywach finansowych 2014-2020 (CEF1) i 2021-2027 (CEF2) uzyskaliśmy do tej pory 7,82 mld EUR na dofinansowanie realizacji łącznie 133 projektów z polskim beneficjentem, z czego na bezpośredni rozwój regionu Morza Bałtyckiego w ramach CEF1 około 0,5 mld EUR a w CEF2 około 0,2 mld EUR.

### **Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)**

Program FERS 2021-2027 jest bezpośrednio powiązany z obszarami tematycznymi SUERMB, takimi jak Edukacja, Zdrowie oraz Innowacje, a także wpisuje się w realizację celów i priorytetów SUERMB, w szczególności w Obszarze Tematycznym Edukacja. W ramach Osi Priorytetowej I Umiejętności, Działanie 1.1 – Współpraca ponadnarodowa FERS wykazuje potencjalną komplementarność z programami Interreg, szczególnie w obszarach polityki społecznej, edukacji, przedsiębiorczości oraz ochrony zdrowia. Istotne znaczenie ma także wspieranie projektów, które przyczyniają się do wdrażania SUERMB.

Projekty realizowane w ramach współpracy ponadnarodowej, finansowane przez FERS, mogą koncentrować się na takich kwestiach jak: zapewnienie dostępu do rynku pracy, wykorzystanie zasobów wynikających z wydłużenia życia, inicjatywy na rzecz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz działania mające na celu odpowiedź na wyzwania związane ze zmianami demograficznymi, a także wsparcie dla pracowników migrujących.

Ponadto, Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR)<sup>3</sup> jest zaangażowane w prace Baltic Sea Network ESF, które powstało w 2011 r. z inicjatywy Szwedzkiej Rady EFS w celu wzmocnienia współpracy ponadnarodowej pomiędzy Instytucjami Zarządzającymi, Pośredniczącymi i Wdrażającymi EFS w basenie Morza Bałtyckiego. Członkami Sieci są obecnie Dania, Estonia, Finlandia, Litwa, Łotwa, Polska, Szwecja, Wyspy Alandzkie i niemiecki kraj związkowy Hamburg. W każdym roku odbywają się 2-3 spotkania sieci (w formule zdalnej lub stacjonarnej), poświęcone wybranemu tematowi zw. z wdrażaniem ESF w państwach członkowskich, w których często uczestniczą także PACs dla obszaru Edukacji oraz Zdrowia. W ramach polskiej prezydencji w sieci (01.07.2024 r. do 30.06.2025 r.) DZF MFiPR zorganizował spotkanie online (marzec 2025) prezentujące dobre praktyki w realizacji konkursów i projektów z komponentem ponadnarodowym, w szczególności uwzględniającym współpracę z krajami SUERMB. W trakcie polskiego przewodnictwa udało się także zacieśnić współpracę sieci z Baltic Strategy Point oraz zaangażować ponownie do współpracy przedstawicieli IZ ESF z Estonii.

---

<sup>3</sup> Departament Funduszu Społecznego MFiPR jest instytucją zarządzającą dla programu FERS.

## Program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (FEPW)

Program FEPW przyczynia się pośrednio<sup>4</sup> do realizacji dwóch celów SUERMB:

- Cel 2 Rozwój połączeń w regionie poprzez realizację projektów w 3 obszarach wsparcia:
  - Energia i klimat (działanie 2.1 Dystrybucja energii o alokacji 0,89 mld PLN);
  - Zrównoważona mobilność miejska (działanie 3.1 Zrównoważona mobilność miejska o alokacji 1,78 mld PLN);
  - Spójna sieć transportowa (działanie 4.1 Infrastruktura drogowa i działanie 4.2 Ponadregionalna infrastruktura kolejowa o łącznej alokacji 4,75 mld PLN).
- Cel 3 Wzrost dobrobytu poprzez realizację projektów w 2 obszarach:
  - Przedsiębiorczość i innowacje (działania: 1.1 Platformy startowe dla nowych pomysłów, 1.2 Automatyzacja i robotyzacja w MŚP, 1.3 Gospodarka o obiegu zamkniętym w MŚP, 1.4 Wzornictwo w MŚP i 1.5 Pożyczki na rozwój turystyki o łącznej alokacji 2,12 mld PLN);
  - Zrównoważona turystyka (działanie 5.1 Zrównoważona turystyka o alokacji 0,59 mld PLN).

Szacuje się, że wartość projektów dofinansowywanych ze środków FEPW, przyczyniających się do realizacji ww. celów SUERMB wyniesie ok. 10,13 mld PLN, co stanowić będzie 90% alokacji FEPW.

Do końca 2025 r. z beneficjentami FEPW, których projekty wpisują się pośrednio w cele SUERMB, podpisano 1367 umów o wartości 11,53 mld PLN, w tym środki EFRR wyniosły 7,94 mld PLN.

## Program Operacyjny „Rybacktwo i Morze” na lata 2014 – 2020

Zgodnie z założeniami, Program Operacyjny „Rybacktwo i Morze”, tak jak cały Europejski Fundusz Morski i Rybacki, pośrednio wspiera realizację SUERMB. Z racji specyfiki Programu Operacyjnego, w odniesieniu do Polski wsparcie dotyczy Morza Bałtyckiego. Do realizacji SUERMB przyczyniają się w szczególności: Priorytet 1. Promowanie rybołówstwa zrównoważonego środowiskowo, zasobooszczędnego, innowacyjnego, konkurencyjnego i opartego na wiedzy, Priorytet 3. Wspieranie wdrażania Wspólnej Polityki Rybołówstwa oraz Priorytet 6. Wspieranie wdrażania Zintegrowanej Polityki Morskiej.

Według stanu na dzień 31.12.2025 r. w ramach:

- Priorytetu 1 podpisanych zostało 5822 umów o dofinansowanie na kwotę 1,012 mld PLN;
- Priorytetu 3 podpisanych zostało 68 umów o dofinansowanie na kwotę 126 mln PLN;
- Priorytetu 6 podpisana została 1 umowa o dofinansowanie na kwotę 1,12 mln PLN.

## Program „Fundusze Europejskie dla Rybacktwoa” na lata 2021 – 2027 (program FER)

Program FER jest komplementarny ze Strategią UE dla Regionu Morza Bałtyckiego. Operacje zaprojektowane w ramach programu FER wpisują się pośrednio w obszary tematyczne SUERMB zawarte w Planie Działania, w ramach którego odbywa się implementacja tej Strategii. Obszarami tymi są: Biogospodarka, Żegluga, Energia, Planowanie przestrzenne, Turystyka, Kultura i Innowacje.

Realizacja tych operacji może również mieć pośredni udział w innych obszarach tematycznych, takich jak: biogeny, substancje niebezpieczne, zdrowie czy edukacja.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. w ramach programu FER podpisane zostały 2522 umowy o dofinansowanie na kwotę 1,3 mld PLN.

## Vision and Strategies Around the Baltic Sea (VASAB)

Za wdrażanie PA Spatial Planning odpowiedzialny VASAB jest, w którym Polskę reprezentuje Departament Strategii MFIPR. W pierwszej połowie 2025 r. przewodnictwo w VASAB sprawowała Estonia. Kulminacyjnym wydarzeniem estońskiego przewodnictwa było przyjęcie w dniu 29 czerwca 2025 r. ministerialnej Deklaracji

---

<sup>4</sup> tzn., że projekty nie są realizowane w regionach bezpośrednio przylegających do Morza Bałtyckiego.

Talińskiej VASAB dotyczącej odporności przestrzennej. Dokument został przyjęty przez ministrów odpowiedzialnych za planowanie przestrzenne i rozwój terytorialny siedmiu państw regionu i podkreślił rolę planowania przestrzennego w reagowaniu na rosnące zagrożenia geopolityczne i klimatyczne oraz konieczność wspólnego wzmacniania bezpieczeństwa i odporności w wymiarze makroregionalnym, krajowym i lokalnym. Przyjęcie Deklaracji przez ministrów miało charakter strategiczny i wskazuje długofalowy kierunek współpracy VASAB.

1 lipca 2025 r. przewodnictwo w VASAB przejęła Polska, która będzie je sprawować do końca 2026 r., by następnie przekazać je Szwecji. Polskie przewodnictwo koncentruje się wokół wzmacniania odporności terytorialnej (tzw. *territorial resilience*), traktowanej jako temat przekrojowy dla wielu obszarów aktywności sieci, zgodnie z kierunkami wyznaczonymi w ministerialnej Deklaracji Talińskiej. Priorytet ten wpisuje się w dążenie do wzmacniania spójności i bezpieczeństwa w regionie Morza Bałtyckiego poprzez lepszą integrację polityk sektorowych, planowania przestrzennego oraz działań podejmowanych na lądzie i na morzu.

W 2025 r. odbyły się trzy posiedzenia Komitetu ds. Planowania Przestrzennego i Rozwoju VASAB:

- 94. posiedzenie w Tallinie (marzec 2025 r.)
- 95. posiedzenie Komitetu w formule online (czerwiec 2025 r.)
- 96. Posiedzenie w Ławie inaugurujące polskie przewodnictwo (wrzesień 2025 r.).

Spotkanie w Ławie połączono z webinarium *Land-based planners Forum* poświęconym dobrym praktykom planowania przestrzennego i współpracy w regionie Morza Bałtyckiego.

W 2025 r. VASAB współuczestniczył także w organizacji takich wydarzeń jak: webinar na temat planowania przestrzennego na poziomie krajowym (11 lutego 2025 r., online), Forum Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego w (29-30 października 2025 r., w Sopocie) oraz 5. Bałtyckie Forum „Maritime Spatial Planning” (11-12 listopada 2025 r., w Rydze). Podczas tych spotkań omawiano między innymi doświadczenia związane z funkcjonowaniem krajowych systemów planowania przestrzennego, aktualizację rekomendacji w zakresie zarządzania strefą przybrzeżną oraz postępy w realizacji projektów, w tym Baltic Sea2Land, eMSP NBSR oraz NESBp. Projekty te, są realizowane w ramach współpracy grupy roboczej HELCOM-VASAB, są finansowane z programu Interreg dla Regionu Morza Bałtyckiego na lata 2021-2027 i przyczyniają się do wdrażania celów SUERMB w wymiarze przestrzennym.

W 2025 r. rozpoczęto przygotowania projektu *Baltic ReSeaLand*, flagowego projektu polskiego przewodnictwa w VASAB, który zostanie zrealizowany przez europejski program badawczy ESPON, w ramach osi *Targeted Analyses*. Projekt jest ukierunkowany na ocenę odporności terytorialnej w krajach regionu Morza Bałtyckiego i ma charakter nowatorski dzięki zastosowaniu zintegrowanego podejścia obejmującego jednocześnie przestrzeń lądową i morską. Badanie będzie się koncentrować na zdolności regionu do reagowania na nagłe i nieprzewidywalne zagrożenia, w tym klimatyczne, społeczno-ekonomiczne, geopolityczne, pandemiczne oraz związane z bezpieczeństwem energetycznym. Istotnym jego elementem będą rekomendacje dotyczące planowania rozwoju, w tym rozwoju przestrzennego dla podmiotów na różnych szczeblach zarządzania oraz dopasowane do odmiennych kontekstów terytorialnych. Zgodnie z harmonogramem ESPON prace badawcze rozpoczną się w połowie 2026 r., a wyniki projektu zostaną przedstawione w drugiej połowie 2027 r. i będą prezentowane podczas różnych wydarzeń bałtyckich.

#### Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej (EWT)

##### **Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027**

Program jest skierowany do władz publicznych, organizacji wspierających biznes, organizacji pozarządowych, wyspecjalizowanych agencji oraz dostawców infrastruktury i usług publicznych, jako głównych podmiotów odpowiedzialnych za transformację w kierunku odporniejszego i bardziej innowacyjnego regionu. Obejmuje dziewięć krajów, z których osiem to państwa członkowskie UE (Dania, Estonia, Finlandia, Litwa, Łotwa, Polska, Szwecja i część Niemiec) oraz część Norwegii.

Program stanowi platformę do realizacji międzynarodowych projektów, które przyczyniają się do zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska oraz poprawy jakości życia mieszkańców. Interreg Region Morza Bałtyckiego odgrywa istotną rolę w realizacji celów SUERMB. W okresie 2021-2027 program wspiera projekty poszukujące rozwiązań w zakresie innowacji, inteligentnego gospodarowania wodą i neutralności klimatycznej (priorytety 1-3), a także w zakresie lepszego zarządzania współpracą (priorytet 4). Program aktywnie wspiera realizację SUERMB i jej trzech celów tematycznych: ochrony morza (Save the Sea), rozwoju połączeń w regionie (Connect the Region) i wzrostu dobrobytu (Increase Prosperity). Wiele z obszarów polityki planu działania Strategii jest dobrze odzwierciedlonych w celach tematycznych Programu.

Priorytety 1-3<sup>5</sup>/WS<sup>6</sup> zachęca partnerów projektów do rozważenia możliwego wkładu projektu w obszary tematyczne Strategii oraz podjęcie konkretnych działań w ramach wybranego obszaru. W październiku 2025 r. zakończył się trzeci nabór na projekty małe. Złożono 100 wniosków. Zatwierdzenie projektów nastąpi w marcu 2026 r.

#### *Priorytet 4*

Cel szczegółowy 4.1 dotyczy platform projektów, które mają status operacji o znaczeniu strategicznym. Platformy są tworzone przez partnerów projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej (programy Interreg, Horyzont Europa, LIFE, projekty Koordynatorów Obszarów Tematycznych SUERMB czy też projekty w ramach krajowych i regionalnych programów współfinansowanych z EFS+<sup>7</sup> i EFRR<sup>8</sup>). Dzięki platformom, organizacje zmagające się z różnymi wyzwaniami, otrzymują dostęp do rozwiązań wypracowanych w różnych projektach. W marcu 2025 r. zatwierdzono 8 platform projektów, złożonych w pierwszym naborze. Drugi nabór zakończył się w listopadzie 2025 r. i zostanie rozstrzygnięty w marcu 2026 r.

W celu szczegółowym 4.2, który dotyczy zarządzania strategią, program wspiera działania SUERMB, przyznając dofinansowanie dla Koordynatorów Obszarów Tematycznych SUERMB, Punktu Obsługi Strategii, zlokalizowanego w Hamburgu i Turku oraz przyznając dofinansowanie na organizację Forów Strategii.

W marcu 2025 r. Komitet Monitorujący przedłużył działalność Baltic Sea Strategy Point (od października 2025 r. do grudnia 2028 r.) przyznając dofinansowanie 1,4 mln euro z EFRR. Punkt ten działa od czerwca 2022 r., wspierając wdrażanie SUERMB i koordynując podejmowane działania (prowadzi m.in. stronę <https://eusbsr.eu/>). Zadanie realizuje Miasto Hamburg i Fińska Fundacja Centrum Balticum. Na organizację Dorocznego Forum SUERMB w Sopocie (29-30 października 2025 r.), program przeznaczył 160 tys. euro z EFRR.

#### **Program Interreg Południowy Bałtyk 2021-2027**

Celem programu jest zbudowanie innowacyjnego, zrównoważonego, atrakcyjnego i aktywnego Południowego Bałtyku poprzez działanie na rzecz „niebieskiej” i „zielonej” przyszłości.

Projekty wybierane do dofinansowania w programie Południowy Bałtyk 2021-2027 aktywnie wspierają realizację Strategii. W roku 2025 w programie otwarte były 4 konkursy (2 dot. projektów regularnych, 2 dla projektów małej skali), z czego 2 rozpoczęte jeszcze w roku 2024. Do finansowania w roku 2025 zatwierdzono 10 projektów regularnych, na łączną kwotę dofinansowania 14,77 mln euro z EFRR oraz 3 projekty małej skali (przyznane dofinansowanie: 479 tys. euro z EFRR). Dotyczyły one obszarów wsparcia: digitalizacja regionu, promowanie zielonej energii, ochrona wód Bałtyku, zrównoważona i innowacyjna turystyka oraz wzmocnienie zdolności instytucji do współpracy. Wg stanu na koniec 2025 r. program rozdysponował ponad 85% środków EFRR będących w jego dyspozycji.

Reprezentanci Programu aktywnie uczestniczyli w Dcorocznym Forum SUERMB (29-30 października 2025 r., Sopot), zorganizowanym w Sopocie w dniach 29-30 października 2025 r., a także spotkaniach z Komisją Europejską, Koordynatorami Oobszarów Ttematycznych Sstrategii (PACs) i Baltic Sea Strategy Point (BSSP).

---

<sup>5</sup> Instytucja Zarządzająca

<sup>6</sup> Wspólny Sekretariat

<sup>7</sup> Europejski Fundusz Społeczny Plus

<sup>8</sup> Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Przedstawiciel Programu Południowy Bałtyk, nadzorujący działanie „Wspieranie przejścia na zieloną energię”, a zarazem koordynator Grupy Roboczej ds. Transportu i Energii Forum Młodzieży Regionu Morza Bałtyckiego (BSRYF), organu młodzieżowego Rady Państw Morza Bałtyckiego (RPMB), wziął udział w drugiej głównej sesji plenarnej zatytułowanej: „Energia napędza przyszłość: bezpieczeństwo energetyczne w zmieniającym się świecie”. Również beneficjenci Programu aktywni byli na wydarzeniu, reprezentując projekty: DigiTechPort2030, BalticBeat i INCONE60 Green. Ten ostatni reprezentował Program w sesji równoległej: „Czy nasze zielone paliwa są gotowe na zielone korytarze żeglugowe”.

Wspólny Sekretariat programu współpracował z PACs w zakresie aktualizacji Action Planu dla SUERMB, projektów wdrażanych w ramach Programu oraz jego przyszłości po 2027 roku

## **Regionalne programy operacyjne (RPO)**

### **Dolnośląskie (RPO WD)**

W ramach regionalnego programu operacyjnego **Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027** (FEDS) realizowane są projekty, które wpisują się w realizację Celów i Obszarów Tematycznych określonych w SUERMB.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. zidentyfikowano 898 projektów, finansowanych z trzech Funduszy UE, tj. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego+ oraz Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, które realizują cele SUE RMB.

Wartość ogółem projektów wynosi 1 457 310 083 EUR<sup>9</sup>, w tym 918 554 190 EUR stanowią środki UE, tj. 39,66% alokacji UE Programu.

Projekty realizują wszystkie Cele główne Strategii – *Ratowanie morza, Łączenie regionu oraz Zwiększenie dobrobytu* oraz 5 celów szczegółowych i powiązane są z 7 Obszarami Tematycznymi:

#### **1) Biogospodarka, cel szczegółowy Bogata i zdrowa przyroda**

- *Działanie 1. Wzmocnienie roli i znaczenia biogospodarki dla stworzenia zrównoważonej gospodarki, zwiększenia produktywności i adaptacji do zmian klimatu, w tym odporności ekosystemów na zmiany klimatu*

W ramach FEDS realizowanych jest 22 projektów o wartości 30 418 434 EUR, w tym środki UE – 18 837 526 EUR. Zakres projektów dotyczy ochrony przyrody i bioróżnorodności biologicznej oraz zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych poprzez zmniejszenie presji człowieka na przyrodę.

#### **2) Transport, cel szczegółowy Dobre warunki transportu**

- *Działanie 1. Poprawa połączeń w regionie i współpracy z krajami trzecimi*

W ramach FEDS realizowanych jest 13 projektów o wartości 276 861 073 EUR, w tym środki UE – 176 302 211 EUR. Zakres projektów dotyczy budowy lub przebudowy dróg regionalnych i lokalnych prowadzących do sieci TEN-T w celu podniesienia dostępności oraz zwiększenia spójności regionu.

- *Działanie 2. Rozwój działań w kierunku transportu neutralnego klimatycznie i zeroemisyjnego*

W ramach FEDS realizowanych jest 35 projektów o wartości 226 923 539 EUR, w tym środki UE – 127 755 123 EUR. Celem projektów jest budowa infrastruktury na rzecz czystego transportu miejskiego, budowa sieci ścieżek i dróg rowerowych, budowa/rewitalizacja linii kolejowych, zakup zeroemisyjnego taboru do przewozów pasażerskich.

#### **3) Energia, cel szczegółowy Niezawodne rynki energii**

- *Działanie 1. Usprawnienie działań na rzecz efektywności energetycznej w regionie poprzez pogłębienie współpracy regionalnej*

W ramach FEDS realizowanych jest 26 projektów o wartości 16 052 640 EUR, w tym środki UE – 6 536 446 EUR, które dotyczą termomodernizacji infrastruktury przedsiębiorstw, ich celem jest

---

<sup>9</sup> Do przeliczeń przyjęto kurs EBC z dn. 30.12.2025 r., tj. 1 EUR = 4,2263 PLN.

podniesienie efektywności energetycznej. *Działanie 4. Zwiększenie udziału energii odnawialnej, w tym morskiej energii odnawialnej*

W ramach FEDS realizowane są 473 projekty o wartości 472 021 878 EUR, w tym środki UE – 306 400 884 EUR. Zakres projektów to głęboka termomodernizacja infrastruktury publicznej, mieszkaniowej oraz budowa instalacji wytwarzającej energię z OZE (energia słoneczna, biomasa) i magazynów energii w celu, m.in. zwiększenia oszczędności energii, podniesienia efektywności energetycznej, wymiany źródeł ciepła (likwidacja niskiej emisji). Realizowany jest również projekt budowy nowego energooszczędnego budynku.

**4) Turystyka, cel szczegółowy Bogata i zdrowa przyroda**

- *Działanie 3. Ochrona i zrównoważone wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i zasobów naturalnych w ośrodkach turystycznych*

W ramach FEDS realizowanych jest 31 projektów o wartości 67 089 171 EUR, w tym środki UE – 43 958 410 EUR. Celem projektów jest zachowanie środowiska naturalnego, zmniejszenie presji człowieka na środowisko poprzez budowę/wyznaczenie ścieżek rowerowych i tras turystycznych.

**5) Kultura, cel szczegółowy Łączenie ludzi w regionie**

- *Działanie 3. Zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu RMB, wzmacnianie tożsamości regionalnej*

W ramach FEDS realizowanych jest 10 projektów o wartości 35 261 451 EUR, w tym środki UE – 19 120 579 EUR, których celem jest zwiększenie dostępności i wzmocnienie roli kultury w życiu społecznym.

**6) Innowacje, cel szczegółowy Poprawa globalnej konkurencyjności Regionu Morza Bałtyckiego**

- *Działanie 1. Innowacja oparta na wyzwaniach*

W ramach FEDS realizowanych jest 7 projektów o wartości 37 007 785 EUR, w tym środki UE – 20 349 527 EUR. Zakres projektów obejmuje inwestycje w infrastrukturę badawczą w przedsiębiorstwach oraz instytucjach związanych z prowadzeniem działań badawczych i innowacyjnych, w tym innowacje w zakresie zielonych technologii dla przemysłu. Jest też realizowany projekt dotyczący tworzenia nowoczesnej infrastruktury biznesowej dla MŚP służącej inkubacji przedsiębiorstw i wspierającej rozwój branż stanowiących inteligentne specjalizacje.

- *Działanie 2. Cyfrowe innowacje i transformacja*

W ramach FEDS realizowanych jest 13 projektów o wartości 31 057 248 EUR, w tym środki UE – 20 994 142 EUR, których beneficjentami są jednostki samorządu terytorialnego. Zakres projektów dotyczy rozwoju publicznych usług cyfrowych (e-administracja).

- *Działanie 3. Współtwórcze innowacje*

W ramach FEDS realizowane są 64 projekty o wartości 69 310 135 EUR, w tym środki UE – 41 596 221 EUR, których celem jest prowadzenie w przedsiębiorstwach prac badawczo-rozwojowych ukierunkowanych na opracowanie innowacyjnych technologii.

**7) Edukacja, cel szczegółowy Poprawa globalnej konkurencyjności Regionu Morza Bałtyckiego oraz Łączenie regionu**

- *Działanie 1. Zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki i usprawnianie przejścia ze szkoły na rynek pracy*

W ramach FEDS realizowanych jest 126 projektów o wartości 102 936 729 EUR, w tym środki UE – 72 055 710 EUR. Celem projektów jest poprawa dostępu do zatrudnienia i działania aktywizujące zawodowo osoby bezrobotne, poszukujące pracy, w szczególności ludzi młodych, osoby odchodzące z rolnictwa. Wsparcie dotyczy podwyższania kompetencji i kwalifikacji (poprzez doradztwo, szkolenia i kursy, staże). Realizowane są także projekty związane z koordynowaniem regionalnej polityki rynku pracy (utworzenie obserwatorium rynku pracy). W celu zwiększenia szans na zatrudnienie finansowana jest realizacja schematów mobilności transnarodowej (USMT) w ramach sieci EURES.

- *Działanie 3. Rynek pracy dla wszystkich, wykorzystujący zasoby wydłużające życie*

W ramach FEDS realizowane są 22 projekty o wartości 81 569 470 EUR, w tym środki UE – 57 087 041 EUR. Celem 3 projektów jest rozwój infrastruktury na potrzeby szkół zawodowych, w tym modernizacja pracowni informatycznych, także utworzenie kierunku dotyczącego energii odnawialnych. Pozostałe projekty związane są z podnoszeniem kwalifikacji pracowników, zdobyciem nowych kompetencji, w tym kompetencji w zakresie zielonej transformacji.

- *Działanie 4. Dostrzeżenie potencjału – ułatwienie rozwoju migrantom*

W ramach FEDS realizowanych jest 55 projektów w wartości 10 800 531 EUR, w tym środki UE – 7 560 371 EUR. Celem projektów jest wsparcie programów edukacyjno-integracyjnych dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczestników, w tym m.in. organizacja kursów języka polskiego, usługi poradnictwa prawnego, psychologicznego, zawodowego, biznesowego, stworzenie indywidualnych planów działań w zakresie określenia ścieżki zawodowej, zdiagnozowania potrzeb, podniesienia kompetencji cyfrowych.

## **Kujawsko-Pomorskie (FEKP 2021-2027)**

**Program Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 (FEKP 2021-2027)** stanowi jeden z instrumentów wspierających realizację celów Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego. W 2025 r. kontynuowane było wdrażanie programu, który zgodnie z art. 22 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24.06.2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy (...), zawiera podsumowanie głównych wyzwań przy uwzględnieniu strategii makroregionalnych i strategii na rzecz basenu morskiego, jeżeli państwa członkowskie i regiony uczestniczą w takich strategiach. W programie FEKP 2021-2027 uwzględnione zostało odniesienie do SUERMB ze względu na to, że jest to Strategia, która obejmuje całe terytorium Polski. Wdrażanie poszczególnych celów szczegółowych FEKP 2021-2027 poprzez finansowanie działań w szczególności w obszarach: innowacji, ochrony środowiska, transformacji energetycznej, transportu, zdrowia, edukacji, turystyki i kultury jest spójne z określonymi obszarami SUERMB.

Ponadto w województwie kujawsko-pomorskim w 2025 r. w ramach programu Interreg Region Morza Bałtyckiego realizowano następujące projekty:

1. WaterMan (Promoting water reuse in the Baltic Sea Region through capacity building at local level) promujący ponowne wykorzystanie wody w regionie Morza Bałtyckiego. W ten sposób dodaje nowy element do gospodarki wodnej, który sprawia, że zaopatrzenie w wodę będzie bardziej odporne na zmiany klimatu. Kluczowymi podmiotami zajmującymi się ponownym wykorzystaniem wody są władze lokalne i przedsiębiorstwa wodociągowe, dla większości których temat ten jest wciąż nowością. WaterMan dostarcza im wiedzy i narzędzi do opracowania strategicznych podejść i wdrażania konkretnych środków, które wprowadzają ponowne wykorzystanie wody w praktyce. Polskim partnerem z województwa kujawsko-pomorskiego jest Izba Gospodarcza Wodociągi Polskie z Bydgoszczy. Okres realizacji przedsięwzięcia to lata 2023-2025.
2. ReNutriWater (Zamykanie lokalnych obiegów wody przez recyrkulację substancji biogennej i wody, a także wykorzystanie ich w przyrodzie) – projekt ma na celu jest zmniejszenie ryzyka potencjalnie szkodliwego wpływu nieoczyszczonych ścieków z oczyszczalni ścieków na środowisko i zdrowie ludzi. Odzyskana woda może być wykorzystywana przez władze lokalne i podmioty prywatne do różnych celów, takich jak czyszczenie ulic, myjnie samochodowe, fontanny i napełnianie stawów, nawadnianie terenów rekreacyjnych, hodowla roślin, a po odpowiednim oczyszczeniu również do użytku domowego lub wody pitnej. Polskim partnerem z województwa kujawsko-pomorskiego jest Izba Gospodarcza Wodociągi Polskie z Bydgoszczy (lider). Okres realizacji projektu to lata 2023-2025.
3. Projekt MI-RAP (Program przyspieszenia odporności przemysłu muzycznego) pomaga władzom lokalnym, agencjom sektorowym i organizacjom wspierającym biznes przyciągnąć nowe talenty do branży muzycznej, zapewniając jednocześnie większą współpracę międzysektorową i integrację nowych technologii i ekologicznych praktyk. Sektor muzyczny jest pomostem łączącym dwie siły: sztukę i biznes. Tylko odporny, wzajemnie połączony i innowacyjny ekosystem muzyczny może stworzyć podstawy dla rozwoju artystów, dotarcia do nowych odbiorców i odniesienia sukcesu finansowego. Sektor ten stoi obecnie przed trudnym otoczeniem gospodarczym spowodowanym wstrząsami zewnętrznymi (COVID-19,

zmiany klimatu) i przełomowymi technologiami. Polskim partnerem w projekcie jest Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy. Projekt realizowany w latach 2023-2026.

4. PlanHeat (Lokalne planowanie ciepła – realizacja transformacji ciepłowniczej w gminach regionu Morza Bałtyckiego) wspiera miasta i organizacje eksperckie z siedmiu krajów w tworzeniu lokalnych planów ciepłowniczych, aby sprostać rosnącym wymaganiom UE dotyczącym redukcji emisji gazów cieplarnianych. Sektor ogrzewania w Europie i w regionie Morza Bałtyckiego odpowiada za znaczną część emisji gazów cieplarnianych, a lokalne planowanie ciepła (LHP) jest kluczowym narzędziem do opracowania zrównoważonych i opłacalnych ścieżek transformacji w kierunku neutralnego klimatycznie zaopatrzenia w ciepło. Wiele gmin nie jest jednak przygotowanych do tego zadania – brakuje im wiedzy, zasobów i świadomości odpowiedzialności za długoterminową dekarbonizację. PlanHeat łączy miasta i ekspertów z siedmiu krajów BSR, którzy wspólnie opracowują podręcznik przygotowania lokalnych planów ciepła obejmujący pięć obszarów: dane, technologie, kadry i kompetencje, udział interesariuszy oraz finansowanie i organizację LHP. Podręcznik będzie rozpowszechniany w całym regionie, angażując dostawców ciepła, doradców energetycznych oraz ministerstwa odpowiedzialne za politykę energetyczną i klimatyczną. Polskim partnerem w projekcie jest Miasto Bydgoszcz. Projekt realizowany w latach 2025-2028.

## Lubelskie (RPO WL)

Województwo Lubelskie, poprzez realizację programu regionalnego **Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (FEL)** oraz **Programów Interreg 2021-2027** pośrednio wpisuje się w realizację celów makroregionalnych SUERMB wnosząc wkład w ochronę ekosystemu bałtyckiego oraz spójność gospodarczą obszaru (poprzez podejmowane działania i projekty).

### 1. Realizacja Regionalnego Programu Operacyjnego FEL 2021-2027:

W roku 2025 cele SUERMB były wdrażane w ramach XI priorytetów FEL (z wyłączeniem pomocy technicznej). Według stanu na **31 grudnia 2025 r.** podpisano łącznie **1 664 umowy** o dofinansowanie, angażując ok. **5,65 mld PLN** środków UE, co stanowi **54,96% alokacji** programu:

- **EFRR:** 658 umów (ok. 3,95 mld PLN dofinansowania UE) wspierających infrastrukturę i innowacje.
- **EFS+:** 1 006 umów (ok. 1,70 mld PLN dofinansowania UE) budujących kapitał społeczny i dobrobyt.

### 2. Realizacja celów strategicznych SUERMB:

Wsparcie ze środków FEL 2021-2027 w okresie sprawozdawczym przeznaczone było na wdrażanie działań zbieżnych z celami SUERMB, a realizowane projekty, ze względu na położenie geograficzne województwa lubelskiego w sposób pośredni przyczyniły się do osiągnięcia jej celów, tj.:

**Cel 1: Ochrona Morza.** Województwo Lubelskie realizowało ten cel poprzez inwestycje w gospodarkę wodno-ściekową oraz ochronę bioróżnorodności. Działania te ograniczają zanieczyszczenia rzek, co miało również przełożenie na Morze Bałtyckie. Kluczowe znaczenie mają tutaj także projekty z zakresu gospodarki odpadami oraz łagodzenia zmian klimatu.

**Cel 2: Wzrost Integracji Regionu.** Region Lubelski przyczynił się do poprawy spójności makroregionu poprzez modernizację korytarzy transportowych i infrastruktury cyfrowej. Inwestycje w niskoemisyjny transport i poprawę dostępności komunikacyjnej wzmacniają powiązania Lubelszczyzny z północnymi centrami logistycznymi i portami bałtyckimi.

**Cel 3: Zwiększenie Dobrobytu.** Wkład w ten obszar realizowany był przez wsparcie inteligentnych specjalizacji, rozwój przedsiębiorczości oraz innowacyjności (EFRR). Równolegle, środki EFS+ ukierunkowano na włączenie społeczne, edukację i podnoszenie kwalifikacji kadr, co buduje odporność ekonomiczną i społeczną regionu w strukturach makroregionalnych.

### 3. Współpraca z Ukrainą:

Jako region przygraniczny, Województwo Lubelskie odgrywa istotną rolę w angażowaniu partnerów z Ukrainy, co wpisuje się również w cele szczegółowe SUERMB.

Działania te koncentrują się na:

- Budowaniu odporności i bezpieczeństwa: wspólne projekty realizowane przez beneficjentów z Województwa Lubelskiego i Ukrainy w ramach Interreg NEXT Polska-Ukraina 2021-2027 (Priorytet Zdrowie – 4 projekty, Priorytet Środowisko – 14 projektów, Duże Projekty Infrastrukturalne – 3 projekty).
- Wspieraniu współpracy transgranicznej i budowaniu sieci kontaktów między instytucjami: włączanie partnerów ukraińskich w sieci współpracy (np. Sieć Regionów Trójmorza), co daje podstawy szerszej integracji Ukrainy ze standardami w regionie Morza Bałtyckiego.

### 4. Regionalny Punkt Kontaktowy i działalność informacyjna:

Elementem wspierającym wdrażanie SUERMB jest funkcjonujący w Departamencie Strategii i Rozwoju Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie Regionalny Punkt Kontaktowy ds. SUE RMB, który prowadzi działalność promocyjno-informacyjną, upowszechniając wiedzę na temat celów i możliwości wynikających ze SUERMB.

### Lubuskie (RPO-L2020)

Ze względu na charakter i położenie województwa lubuskiego, wdrażanie **RPO-L2020** realizowało założenia SUERMB w sposób pośredni, w szczególności w zakresie ochrony środowiska, wsparcia przedsiębiorczości i wzmocnienia innowacyjności gospodarki, co jest związane z realizacją celu trzeciego Strategii. Działania podejmowane w celu ochrony środowiska realizowane były poprzez zapewnienie funkcjonowania podstawowej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz uporządkowanie gospodarki odpadami. Identyfikacja projektów wspierających powyższe cele odbywała się poprzez ich dodatkowe punktowanie w procesie oceny, zgodnie z zapisami RPO-L2020. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 działania realizowane w 2025 r. skupiały się głównie na przygotowaniach do zamknięcia Programu i dotyczyły przede wszystkim prac nad sporządzeniem dokumentów końcowych oraz certyfikacji wydatków.

Według stanu na 31 grudnia 2025 r. w ramach kategorii interwencji realizujących pośrednio cele SUERMB podpisano umowy o dofinansowanie projektów o łącznej wartości dofinansowania z UE wynoszącej 897 470 238,26 EUR (3 824 838 661,40 PLN), w tym:

- w ramach Osi Priorytetowych współfinansowanych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego podpisano umowy o dofinansowanie projektów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR wynoszącej 670 394 001,11 EUR (2 857 085 153,92 PLN);
- w ramach Osi Priorytetowych współfinansowanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego podpisano umowy o dofinansowanie projektów o łącznej wartości dofinansowania z EFS wynoszącej 227 076 237,15 EUR (967 753 507,48 PLN).

W przypadku **FEWL21-27**, realizacja programu również wpisuje się w założenia SUERMB i będzie miała pośredni wpływ na osiągnięcie celów SUERMB:

1. Ochrona morza – wkład programu w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, gospodarowania odpadami, wsparcia i ochrony bioróżnorodności oraz działań na rzecz przeciwdziałania negatywnym skutkom zmian klimatu i ochrony środowiska.
2. Wzrost integracji regionu – wkład programu poprzez poprawę warunków transportowych.
3. Wzrost dobrobytu – wkład programu w zakresie rozwoju innowacji i przedsiębiorczości oraz wsparcia rynku pracy, edukacji, usług społecznych i włączenia społecznego.

Do 31 grudnia 2025 r. w ramach inicjatyw pośrednio realizujących cele SUERMB podpisano umowy o łącznej wartości dofinansowania z UE wynoszącej 452 935 962,35 EUR (1 914 243 257,70 PLN), w tym:

- w ramach Osi Priorytetowych współfinansowanych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego podpisano umowy o dofinansowanie projektów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR wynoszącej 317 745 244,01 EUR (1 342 886 724,74 PLN);
- w ramach Osi Priorytetowych współfinansowanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego podpisano umowy o dofinansowanie projektów o łącznej wartości dofinansowania z EFS wynoszącej 135 190 718,35 EUR (571 356 532,96 PLN).

Realizacja założeń SUERMB odbywa się we współpracy samorządu województwa, jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, instytucji naukowych, organizacji otoczenia biznesu oraz partnerów zagranicznych, w szczególności z regionami państw basenu Morza Bałtyckiego.

W 2025 roku podejmowane były m.in. następujące działania instytucjonalne i projektowe:

- Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego kontynuował działania koordynacyjne związane z upowszechnianiem założeń SUERMB wśród jednostek samorządu terytorialnego oraz instytucji regionalnych. W ramach tych działań prowadzono spotkania informacyjne i konsultacyjne dotyczące możliwości uczestnictwa w projektach międzynarodowych, w szczególności w programach Interreg Region Morza Bałtyckiego oraz Interreg Brandenburgia-Polska. Ponadto podejmowano działania mające na celu identyfikację partnerów zagranicznych dla projektów realizowanych przez podmioty z regionu.
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Zielonej Górze uczestniczył w inicjatywach dotyczących wymiany doświadczeń w zakresie polityki społecznej i włączenia społecznego, w tym w działaniach sieciowych z partnerami z państw regionu Morza Bałtyckiego dotyczących integracji społecznej oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.
- Wojewódzki Urząd Pracy w Zielonej Górze podejmował działania związane z wymianą dobrych praktyk w zakresie aktywizacji zawodowej oraz rozwoju kompetencji na rynku pracy, w tym w ramach współpracy z instytucjami rynku pracy z regionów partnerskich w obszarze mobilności pracowników oraz kształcenia ustawicznego.
- Zarząd Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze prowadził działania przygotowawcze oraz inwestycyjne związane z poprawą dostępności transportowej regionu oraz zwiększaniem bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym modernizacją wybranych odcinków dróg wojewódzkich stanowiących element sieci transportowej łączącej region z korytarzami transportowymi w obszarze Morza Bałtyckiego.
- jednostki samorządu terytorialnego województwa lubuskiego, w tym miasta Zielona Góra, Gorzów Wielkopolski, Żary oraz Gubin, realizowały działania z zakresu rozwoju zrównoważonej mobilności miejskiej, poprawy bezpieczeństwa przestrzeni publicznej oraz rozwoju systemów monitoringu miejskiego, często w powiązaniu z projektami współfinansowanymi ze środków europejskich.
- instytucje naukowe i edukacyjne regionu, w szczególności Uniwersytet Zielonogórski, angażowały się w inicjatywy badawcze i sieci współpracy dotyczące transformacji energetycznej, innowacji technologicznych oraz gospodarki opartej na wiedzy, współpracując z partnerami z krajów regionu Morza Bałtyckiego.
- organizacje otoczenia biznesu, w tym Lubuskie Centrum Innowacji i Technologii oraz regionalne instytucje wspierania przedsiębiorczości, prowadziły działania służące umiędzynarodowieniu przedsiębiorstw z regionu oraz nawiązywaniu kontaktów gospodarczych z partnerami z państw objętych SUERMB.

Wymienione działania wpisują się w realizację celów Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego, w szczególności w obszarze wzmocnienia współpracy regionalnej, rozwijania innowacyjności oraz zwiększania spójności społeczno-gospodarczej regionów.

Jednocześnie należy podkreślić, że wdrażanie Strategii na poziomie regionalnym ma charakter procesowy i opiera się w dużej mierze na aktywności poszczególnych instytucji oraz ich zdolności do włączania się w

projekty międzynarodowe. Samorząd województwa lubuskiego kontynuuje działania wspierające identyfikację nowych inicjatyw projektowych oraz rozwój współpracy z partnerami z regionu Morza Bałtyckiego.

## **Łódzkie (RPO WŁ)**

W ramach RPO WŁ 2014–2020 w sposób pośredni realizowane są wszystkie trzy cele SUERMB. Największe wsparcie skierowane jest w ramach Celu 3: „Zwiększenie dobrobytu”. Ww. cel obejmuje działania w sferze B+R, zwłaszcza w odniesieniu do regionalnych inteligentnych specjalizacji, transferu technologii i innowacji, rozwoju przedsiębiorczości, a także budowania kapitału ludzkiego i społecznego oraz wsparcia rynku pracy. Realizują go w ramach RPO WŁ 2014–2020 następujące OP: I: Badania, rozwój i komercjalizacja wiedzy, II: Innowacyjna gospodarka, VI: Rewitalizacja i potencjał endogeniczny, VII: Infrastruktura dla usług społecznych oraz wszystkie 4 OP w ramach EFS.

Wartość podpisanych umów (dofinansowanie UE) wykazujących powiązanie z 3. celem SUERMB wynosiła 1 474 542 932,67 EUR.

Cel 2: „Rozwój połączeń w regionie” realizowany jest poprzez projekty dotyczące wspierania rozwoju systemów transportowych (OP III Transport) oraz inwestycje w zakresie gospodarki niskoemisyjnej (OP IV: Gospodarka niskoemisyjna). Wartość podpisanych umów (dofinansowanie UE) dla projektów wpisujących się w w/w cel na zakończenie realizacji RPO WŁ 2014–2020 wynosiła 716 868 645,45 EUR.

Cel 1: „Ocalenie morza” znajduje odzwierciedlenie w ramach OP V: Ochrona środowiska, gdzie interwencja ukierunkowana jest m.in. na wsparcie projektów dotyczących gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami. W ramach w/w celu podpisano umowy na kwotę (dofinansowanie UE) 64 972 405,04 EUR. Reasumując, w ramach RPO WŁ 2014–2020 na projekty wpisujące się w realizację Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego zakontraktowano kwotę (dofinansowanie UE) w zakresie EFRR – 1 683 110 357,55 EUR, natomiast w ramach EFS – 604 615 203,12 EUR.

W perspektywie finansowej 2021–2027, zgodnie z zapisami FEŁ2027 również założono, że projekty realizowane w ramach Priorytetów i większości celów szczegółowych Programu, wpisywać się będą w 3 główne cele SUERMB również w sposób pośredni. Przewidziane w Programie wsparcie jest komplementarne z Obszarami Tematycznymi zawartymi w aktualizowanym Planie Działania Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego.

Cel 1. SUERMB „Ocalenie morza” realizują projekty w ramach Priorytetu II. *Fundusze europejskie dla zielonego Łódzkiego*.

Cel 2. „Rozwój połączeń w regionie” znajduje odzwierciedlenie w realizowanych projektach w obszarze transportu i energii (Priorytet II. *Fundusze europejskie dla zielonego Łódzkiego* oraz Priorytet III. *Fundusze europejskie dla mobilnego Łódzkiego*).

Cel 3. „Zwiększenie dobrobytu” realizowany jest w ramach FEŁ2027 poprzez projekty (współfinansowane z EFRR w ramach Priorytetu I. *Fundusze europejskie dla innowacyjnego Łódzkiego*, Priorytetu V. *Fundusze europejskie dla rozwoju lokalnego w Łódzkiem*, Priorytetu VI. *Fundusze europejskie dla Łódzkiego przyjaznego mieszkańcom* oraz współfinansowane z EFS+ w ramach Priorytetu VII. *Fundusze europejskie dla zatrudnienia i integracji w Łódzkiem* oraz Priorytetu VIII. *Fundusze europejskie dla edukacji i kadr w Łódzkiem*), które wpisują się w następujące obszary tematyczne SUERMB: innowacje, edukacja, zdrowie, kultura i turystyka.

Ponadto, również Priorytet 9 *Fundusze europejskie dla Łódzkiego w transformacji* współfinansowany z FST, zgodnie z zapisami Programu umożliwia realizację projektów, wpisujących się w wiele obszarów tematycznych SUERMB.

Zgodnie ze stanem na koniec 2025 r. w ramach FEŁ2027 na projekty wpisujące się pośrednio w realizację Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego zakontraktowano kwotę (dofinansowanie UE): w zakresie EFRR – 878 233 850 EUR, w zakresie EFS+ – 240 561 159 EUR, natomiast w zakresie FST – 161 816 670 EUR.

## Małopolskie (RPO WM)

Wszystkie działania realizujące projekty wpisujące się w cele SUERMB realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 zostały zakończone do 31 grudnia 2024 r.

## Mazowieckie (RPO WM)

Pomiędzy Strategią UE dla regionu Morza Bałtyckiego, a programem Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 (FEM 2021-2027) występuje komplementarność, tzn. poszczególne osie priorytetowe Programu są zgodne z celami ogólnymi SUERMB. Każda z Osi Priorytetowych FEM 2021-2027 (z wyłączeniem OP X i XI – Pomoc Techniczna) ma wpływ na realizację SUERMB, co oznacza, że zdecydowana większość wsparcia w okresie sprawozdawczym przeznaczona była na wdrażanie działań zbieżnych z celami SUERMB.

W 2025 roku nie podpisano umów powiązanych z SUERMB w związku z tym poniższe dane przedstawiane w sprawozdaniu za 2024 rok są również aktualne za rok 2025.

Od początku realizacji FEM 2021-2027 (narastająco od 2023 r.) zawarto 13 umów, wartość kontraktacji środków UE na realizację projektów w ramach kategorii interwencji komplementarnych z celami SUERMB wyniosła: 557 006 076,43 PLN w ramach EFRR.

W 2024 roku zawarto 9 umów na realizację projektów w ramach kategorii interwencji komplementarnych z celami SUERMB. Wartość kontraktacji środków UE zgodnych z SUERMB w 2024 roku wyniosła 285 908 764 PLN.

Największa wartość kontraktacji dotyczyła realizacji następujących kategorii interwencji w ramach FEM 2021-2027:

- zakres interwencji – 042 Renowacja istniejących budynków mieszkalnych pod kątem efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej – 2 umowy na kwotę 103 557 479,00 PLN (środki EFRR);
- zakres interwencji – 127 Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do włączenia społecznego – 3 umowy na kwotę 102 207 492 PLN (środki EFRR).

## Opolskie (RPO WO)

W ramach programu *Fundusze Europejskie dla Opolskiego na lata 2021-2027* realizowane projekty pośrednio przyczyniają się do osiągnięcia celów SUERMB. Do końca 2025 roku jest to 290 projektów finansowanych zarówno z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, jak i z Europejskiego Funduszu Społecznego na łączną wartość dofinansowania z UE **399 296 034,98 EUR**<sup>10</sup>.

*Cel 1 Ochrona morza* – realizowany był w ramach projektów CP2 - cel szczegółowy (v) oraz (vii) w obszarze priorytetowym Biogospodarka i Substancje biogenne. Od początku realizacji FEO 2021-2027 łącznie na dofinansowanie 14 inwestycji wspierających cel 1 przeznaczono kwotę w wysokości 6 063 333,44 EUR. Realizowane projekty przede wszystkim mają na celu ochronę różnorodności biologicznej poprzez: rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury, działania służące zachowaniu i odtworzeniu siedlisk przyrodniczych oraz populacji gatunków, a także ochronę, regenerację i zrównoważone wykorzystanie obszarów cennych przyrodniczo.

*Cel 2 Wzrost integracji regionu* – realizowany jest w ramach projektów CP2 – cel szczegółowy (viii) oraz CP3 – cel szczegółowy (ii). Projekty w obszarze priorytetowym Transport polegały na zwiększeniu mobilności miejskiej m.in. poprzez rozbudowę infrastruktury drogowej, zakupie taboru kolejowego oraz niskoemisyjnego transportu publicznego, wsparciu infrastruktury rowerowej, tworzeniu centrów przesiadkowych. Łącznie na inwestycje wspierające obszar Transportu przeznaczono 155 295 363,59 EUR w ramach 31 realizowanych projektów.

---

<sup>10</sup> do przeliczeń z PLN na EURO zastosowano kurs EBC z dnia 30.12.2025 r. tj. 1 EURO = 4,2263 PLN

**Cel 3 Wzrost dobrobytu** – osiągnięcie celu realizowane było zarówno ze środków EFS+, jak i EFRR. Od początku realizacji Programu łącznie dofinansowano 245 inwestycji zwiększających dobrobyt. Ich łączna kwota dofinansowania z UE wyniosła 237 937 337,95 EUR. W obszarze priorytetowym Innowacyjność zrealizowanych jest 67 projektów m.in. z zakresu wsparcia infrastruktury B+R i pracy B+R, rozwoju kompetencji pracowników organizacji badawczych, inwestycji w nowoczesne maszyny i urządzenia. Obszar priorytetowy Efektywność energetyczna realizuje 28 projektów w zakresie kompleksowej modernizacji energetycznej budynków. Założenia obszaru priorytetowego Bezpieczeństwo zrealizowane są w ramach 21 projektów – zakupiono sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zjawisk katastroficznych. Obszar priorytetowy Edukacja realizuje 55 projektów z zakresu edukacji przedszkolnej, rozwoju kompetencji kluczowych uczniów i nauczycieli, realizacji programów pomocy stypendialnej. Obszar priorytetowy Zdrowie realizowany jest w ramach 50 projektów z zakresu inwestycji w usługi zdrowotne i społeczne. W obszarze priorytetowym Kultura i turystyka realizowane są 24 projekty m.in. w zakresie rozwoju działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej, a także małych inwestycji o charakterze prospołecznym, kulturalnym, turystycznym i edukacyjnym.

## **Podkarpackie (RPO WP, FEP 2021-2027)**

W 2025 roku wdrażanie programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021–2027 (FEP 2021–2027) przebiegało w sposób systematyczny i zgodny z założeniami polityki spójności, jednocześnie w sposób pośredni wspierając realizację celów Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego. Działania podejmowane w ramach Programu wpisywały się w trzy główne obszary Strategii: Ochrona morza (*Save the Sea*), wzrost integracji regionu (*Connect the Region*) i wzrost dobrobytu (*Increase Prosperity*).

### **1. Wsparcie dla celu 1. Ochrona morza**

W 2025 roku FEP kontynuował finansowanie projektów ukierunkowanych na ochronę środowiska, poprawę jakości wód oraz ograniczenie presji na ekosystemy wodne. Wsparcie obejmowało m.in.:

- inwestycje w efektywność energetyczną i redukcję emisji gazów cieplarnianych,
- działania związane z adaptacją do zmian klimatu oraz zwiększaniem odporności na klęski żywiołowe,
- projekty dotyczące gospodarki wodno-ściekowej oraz zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi,
- przedsięwzięcia wspierające gospodarkę o obiegu zamkniętym i ograniczanie ilości odpadów.

Realizacja tych interwencji przyczyniała się do zmniejszenia zanieczyszczeń trafiających do wód powierzchniowych, a w konsekwencji – do poprawy stanu środowiska Morza Bałtyckiego.

### **2. Wsparcie dla celu 2. Wzrost integracji regionu**

W 2025 roku kontynuowano działania wzmacniające mobilność regionalną i ponadregionalną. Wsparcie obejmowało:

- rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej i transportu niskoemisyjnego,
- inwestycje w inteligentną, odporną na zmiany klimatu i intermodalną infrastrukturę transportową,
- poprawę dostępności komunikacyjnej regionu.

Działania te sprzyjały integracji regionu z europejskimi sieciami transportowymi oraz wzmacniały spójność terytorialną, co jest jednym z kluczowych elementów SUERMB.

### **3. Wsparcie dla celu 3. Wzrost dobrobytu**

FEP znacząco wspierał także rozwój gospodarczy i społeczny regionu poprzez:

- wzmacnianie potencjału badawczego i innowacyjnego,
- wsparcie dla przedsiębiorczości, MŚP oraz projektów z zakresu innowacji i cyfryzacji,

- działania na rzecz integracji społecznej, edukacji i rynku pracy,
  - projekty z obszaru kultury i zrównoważonej turystyki.
- Interwencje te przyczyniały się do wzrostu konkurencyjności regionu, poprawy jakości życia mieszkańców.

Do końca 2025 r. w ramach FEP i obszarów pośrednio wpisujących się w SUERMB podpisano 1 186 umów o dofinansowanie projektów o łącznej wartości dofinansowania z UE na poziomie niemal 4,71 mln PLN (w ramach EFRR: 703 umów o łącznej wartości UE 3,18 mln PLN, w ramach EFS+: 483 umowy o łącznej wartości UE 1,53 mln PLN).

Reasumując, chociaż FEP 2021-2027 mimo regionalnego charakteru, realnie wspiera realizację celów SUERMB poprzez działania na rzecz zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska, mobilności oraz innowacyjności, wzmacniając tym samym pozytywny wpływ regionu podkarpackiego na obszar Morza Bałtyckiego.

## **Podlaskie (RPO WP)**

Program regionalny Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 realizuje cele polityki spójności Unii Europejskiej, jednocześnie pośrednio wpisując się w założenia makroregionalnych strategii rozwojowych UE, w tym Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego. Wdrażanie Programu FEdP pośrednio przyczynia się do realizacji celów SUERMB poprzez działania wspierające m.in. ochronę środowiska i zasobów naturalnych, rozwój innowacyjności i przedsiębiorczości, poprawę dostępności transportowej oraz wzmacnianie współpracy instytucjonalnej i gospodarczej w regionie. Interwencje finansowe w ramach FEdP odpowiadają na wyzwania wspólne dla regionu Morza Bałtyckiego, w szczególności w zakresie transformacji ekologicznej, rozwoju gospodarki opartej na wiedzy oraz zwiększania odporności społeczno-gospodarczej.

Priorytet I: Badania i innowacje – operacje realizowane wpisują się w obszar tematyczny *Innowacje* w ramach SUERMB:

- wsparcie sfery badawczo-rozwojowej, w tym powiązań biznesu z sektorem B+R,
- zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości TIK
- wsparcie innowacyjności podlaskich przedsiębiorstw, zwiększenie ich konkurencyjności, współpracy na różnych płaszczyznach i rynkach oraz ich rozwoju.

Działania innowacyjne i transformacja cyfrowa przyczynią się do wzmocnienia potencjału i konkurencyjności gospodarki, umożliwią zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy oraz poszanowanie środowiska naturalnego.

Priorytet II: Region przyjazny środowisku – operacje realizowane wpisują się w cele / obszary tematyczne SUERMB:

### *1) Energia:*

- zapewnienie upowszechniania gospodarki niskoemisyjnej oraz poprawy bilansu energetycznego,
- zwiększenie udziału energii odnawialnej w miksie energetycznym.

Poprawa efektywności energetycznej, redukcja emisji gazów cieplarnianych i stopniowe eliminowanie paliw kopalnych przyczyni się do poprawy stanu powietrza w całym basenie Morza Bałtyckiego oraz ograniczenia zużycia zasobów nieodnawialnych w energetyce.

2) *Bezpieczeństwo cywilne* – upowszechnienie nowoczesnych, efektywnych i skutecznych rozwiązań służących poprawie jakości życia mieszkańców oraz poprawiających odporność miast na skutki zmian klimatu, jak również zwiększających przystosowanie do zmian klimatu na terenach wiejskich.

3) *Poprawa jakości ekosystemu Bałtyku* (cel główny) – zapewnienie prowadzenia racjonalnego gospodarowania zasobami środowiska w tym poprzez inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej.

4) *Biogospodarka* – koncentracja na faktycznym i praktycznym promowaniu efektywnego gospodarowania zasobami.

5) *Bogata i zdrowa przyroda* (cel szczegółowy) oraz *Substancje* – ochrona różnorodności biologicznej i dobrego stanu środowiska przyrodniczego regionu

Priorytet III: Lepiej skomunikowany region – operacje realizowane wpisują się w obszar tematyczny *Transport* w ramach SUERMB poprzez inwestycje służące poprawie wewnętrznych i zewnętrznych połączeń transportowych, co wpłynie na poprawę łączności i dostępności województwa, a także opracowanie działań na rzecz czystego i neutralnego dla klimatu transportu.

Priorytet IV: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości – operacje realizowane wpisują się w cele / obszary tematyczne SUERMB:

- 1) *Edukacja* - zapewnienie kształcenia, szkoleń oraz szkoleń zawodowych na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie, zapobiegając przedwczesnemu kończeniu nauki i usprawniając przejście ze szkoły do pracy.
- 2) *Bezpieczeństwo cywilne* – zapewnienie poprawy spójności społecznej, promowanie włączenia społecznego, walkę z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.
- 3) *Zdrowie* – wspieranie działań na rzecz aktywnego i zdrowego starzenia w celu sprostania wyzwaniom związanym ze zmianami demograficznymi a także zwiększanie zdolności interesariuszy do rozwiązywania regionalnych problemów zdrowotnych
- 4) *Kultura* – promowanie regionalnych sektorów kreatywnych i kultury. Zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu Morza Bałtyckiego połączone ze wzmocnieniem tożsamości regionalnej.

Priorytet V: Zrównoważony rozwój terytorialny – operacje realizowane wpisują się w obszary tematyczne SUERMB:

- 1) *Planowanie przestrzenne* – zastosowanie strategii terytorialnych będących ważnym narzędziem promowania zrównoważonego rozwoju. Poprzez ich realizację następuje integracja różnych sektorów polityki publicznej w skali lokalnej, ale i regionalnej. Służy to zrównoważeniu potrzeby rozwoju społeczno-gospodarczego z poszanowaniem potrzeby ochrony środowiska.
- 2) *Turystyka* – wzmacnianie spójności makroregionu za pomocą turystyki. Ułatwienie tworzenia sieci kontaktów i grup podmiotów zainteresowanych rozwojem turystyki. Potencjał zrównoważonej turystyki mobilizowany poprzez m.in. organizację wspólnych przedsięwzięć, które ułatwiają koordynację wsparcia sektora z zainteresowanymi stronami i intensywniejszą komunikację.

Priorytet VI: Zrównoważona mobilność miejska – operacje realizowane wpisują się w obszar tematyczny *Transport* poprzez realizację inwestycji w zakresie transportu zawierających środki na rzecz transportu neutralnego dla klimatu

Priorytet VII: Fundusze na rzecz zatrudnienia i kształcenia osób dorosłych – operacje realizowane wpisują się w obszar tematyczny *Edukacja* w ramach SUERMB:

- zapewnienie dostępu do wysokiej jakości edukacji i szkoleń dla wszystkich, skutecznego i włączającego systemu opieki społecznej i dobrze funkcjonującego rynku pracy wspierającego mobilność geograficzną, zawodową i społeczno-ekonomiczną
- zapewnienie rynku pracy dla wszystkich poprzez promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników
- zapewnienie możliwości realizacji wsparcia w partnerstwie ponadnarodowym w ramach Inicjatywy ALMA

Priorytet VIII: Fundusze na rzecz edukacji i włączenia społecznego oraz Priorytet IX: Fundusze na rzecz Rozwoju Lokalnego - operacje realizowane wpisują się w obszary tematyczne SUERMB:

- 1) *Edukacja* – zapewnienie dostępu do wysokiej jakości edukacji i szkoleń dla wszystkich, skutecznego i włączającego systemu opieki społecznej i dobrze funkcjonującego rynku pracy wspierającego mobilność geograficzną, zawodową i społeczno-ekonomiczną
- 2) *Bezpieczeństwo cywilne* - poprawa spójności społecznej, promowanie włączenia społecznego, walkę z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.
- 3) *Zdrowie* – niwelowanie problemów zdrowotnych, wynikających również z rosnącego transgranicznego przepływu osób. Projekty poprzez dążenie do poprawy zdrowia i tym samym budowy zdrowego społeczeństwa w województwie podlaskim warunkowały również wydajność i konkurencyjność gospodarczą regionu.

Priorytet X: Wspieranie energii odnawialnej na potrzeby lokalnych społeczności – operacje realizowane wpisują się w obszar tematyczny *Energia* w ramach SUERMB poprzez zwiększenie udziału energii odnawialnej w miksie energetycznym.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. w **FEdP 2021-2027** podpisano 432 umowy, w tym tylko w 2025 roku 230 umów, finansowanych w ramach dwóch Funduszy UE, tj. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego+, które realizują cele SUERMB.

**Wartość ogółem podpisanych umów od początku realizacji Programu** wyniosła narastająco 2 914 440 176,31 PLN =, w tym wkład UE wyniósł 2 314 447 704,52 PLN (– co stanowi 42,2 %<sup>11</sup> alokacji UE Programu).

**W samym 2025 roku wartość ogółem podpisanych umów** wyniosła 813 546 483,35 PLN, w tym wkład UE wyniósł 608 200 138,13.

Projekty realizowane w ramach FEdP 2021-2027 mają jedynie pośredni wpływ na realizację SUERMB (wpisują się w jej cele) ponieważ nie są realizowane w ramach współpracy międzynarodowej.

### **Pomorskie (RPO WP, FEP 2021-2027)**

Zgodnie z zapisami Programu, obszary bezpośredniej komplementarności pomiędzy RPO WP 2014-2020 a SUERMB występują przede wszystkim w następujących osiach priorytetowych programu: OP 1 Komercjalizacja wiedzy, OP 2 Przedsiębiorstwa, OP 8 Konwersja, OP 10 Energia oraz OP 11 Środowisko. W ramach ww. Osi wprowadzono następujące mechanizmy: a) dodatkowe punkty przy ocenie projektów dla tych, które wykażą komplementarność oraz b) możliwość organizowania dedykowanych konkursów na projekty dotyczące wsparcia SUERMB. Przy ocenie bierze się pod uwagę: realizację wskaźników SUERMB, partnerstwo w projekcie w regionie Morza Bałtyckiego oraz czy jest to projekt flagowy SUERMB.

W sumie zakontraktowano 586 projektów ogólnie wpisujących się w cele SUERMB na łączną wartość dofinansowania UE blisko 3,22 mld PLN.

Projektów, które w sposób bezpośredni realizują SUERMB (tj. tych, które w ramach oceny strategicznej otrzymały dodatkowe punkty w ramach kryterium związanego z SUERMB) zidentyfikowano łącznie 183 o wartości dofinansowania UE ponad 854 mln PLN.

28 listopada 2025 r. w Gdańsku odbyło się ostatnie posiedzenie Komitetu Monitorującego RPO WP 2014-2020. Podczas posiedzenia zatwierdzono sprawozdanie końcowe z realizacji Programu.

### **Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 (FEP 2021-2027)**

7 grudnia 2022 r. KE zatwierdziła decyzją wykonawczą nr C (2022) 8860 program Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027, następcę RPO WP 2014-2020.

W ramach Programu, w sekcji dotyczącej przedsięwzięć międzyregionalnych i transnarodowych, wskazano powiązania poszczególnych celów szczegółowych (zarówno współfinansowanych z EFRR, jak i EFS Plus) z SUERMB. Podkreślono także możliwość współpracy, polegającej na włączeniu podmiotów z innych państw członkowskich UE lub spoza UE w realizację projektów. Dotyczy to w szczególności obszarów:

- prac B+R w ramach regionalnych agend badawczych oraz rozwoju Inteligentnych Specjalizacji Pomorza,
- podnoszenia świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i JST w zakresie efektywności energetycznej i wykorzystania OZE,
- organizowania klastrów energii, spółdzielni energetycznych oraz społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej,
- wdrażania planów adaptacji do zmian klimatu oraz realizacji projektów edukacyjnych dotyczących zmian klimatu,

---

<sup>11</sup> Do przeliczeń przyjęto kurs 1 EUR = 4,2225.

- monitoringu wód podziemnych i powierzchniowych przeznaczonych do spożycia oraz prognozowania zagrożeń w wodach podziemnych,
- transformacji do modelu GOZ w przedsiębiorstwach oraz realizacji projektów edukacyjnych w zakresie GOZ,
- realizacji projektów edukacyjnych w zakresie ochrony i zachowania przyrody,
- wsparcia osób młodych, które nie pracują, nie kształcą się i nie szkolą,
- kształcenia zawodowego oraz ustawicznego,
- ekonomii społecznej oraz wzmocnienia potencjału NGO,
- koordynacji procesu integracji imigrantów w regionie.

W ww. obszarach nastąpi premiowanie projektów zawierających współpracę międzyregionalną lub transnarodową (np. w postaci preferencji), jednak jedynie w przypadku bezpośredniego wpływu tej współpracy na osiągnięcie rezultatów danego Celu.

### **Forum Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego 2025 (Forum SUERMB 2025)**

W dniach 29-30 października 2025 r. w Sopocie odbyło się doroczne Forum SUERMB. Gospodarzem wydarzenia było województwo pomorskie. Forum zostało zorganizowane we współpracy z Sekretariatem Rady Państw Morza Bałtyckiego, a także z Ministerstwem Spraw Zagranicznych. Forum zostało w 80% sfinansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach programu Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027.

Podczas Forum SUERMB 2025 poruszono m.in. następujące tematy: nowe rozwiązania w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym, transformacja energetyczna – ścieżki do odporności energetycznej regionu Morza Bałtyckiego, budowanie zrównoważonego życia zawodowego mieszkańców obszaru Bałtyku.

Istotnym punktem Forum był również panel poświęcony sytuacji społeczno-gospodarczej regionów graniczących z Rosją i Białorusią, zorganizowany przez województwo pomorskie we współpracy z województwem warmińsko-mazurskim i programem Interact. Panel zgromadził przedstawicieli władzy szczebla regionalnego, krajowego, europejskiego, a także przedstawicieli programów unijnych. Celem podjętej debaty było zastanowienie się, jak wspierać rozwój regionów graniczących z Rosją i Białorusią oraz w jaki sposób przeciwdziałać zagrożeniom wynikającym z trudnego sąsiedztwa tych obszarów.

### **Pomorska Regionalna Organizacja Turystyczna – koordynator Obszaru Tematycznego Turystyka w ramach SUERMB**

Nie bez znaczenia dla wdrażania SUERMB jest również fakt, iż w ramach struktur Samorządu Województwa Pomorskiego działa Pomorska Regionalna Organizacja Turystyczna, która będąc koordynatorem Obszaru Tematycznego Turystyka w ramach SUERMB ma kluczowy głos w zakresie turystyki w makroregionie Bałtyk.

## **Śląskie (RPO WSL)**

### **Realizacja celów SEURMB w programie Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 w 2025 r.**

Program Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 uwzględnia komplementarność ze Strategią dla Regionu Morza Bałtyckiego, której celem jest rozwiązywanie istotnych problemów środowiska naturalnego Morza Bałtyckiego oraz poprawę dynamiki rozwoju gospodarczego obszarów nad nim położonych. Kluczowe cele Strategii to: *Poprawa jakości ekosystemu Bałtyku, Zwiększanie spójności regionu, Zwiększenie poziomu dobrobytu.*

W 2025 r. w ramach FESL ogłoszono 86 naborów z alokacją wynoszącą 3 521 561 988 PLN, z czego 50 w obszarach komplementarnych do obszarów priorytetowych SUERMB z alokacją 2 550 434 435 PLN. 18 naborów z alokacją 660 876 134 PLN przewiduje dodatkowe punktowanie projektów, które wykorzystują dobre praktyki z programu Interreg Region Morza Bałtyckiego. Nabory dotyczyły działań z zakresu: efektywności energetycznej, gospodarki wodnej, gospodarki obiegu zamkniętego, zrównoważonej mobilności miejskiej, usług rozwojowych dla kadr administracji samorządowej i przedsiębiorców, ochrony zdrowia,

kultury i turystyki, rozwoju terytorialnego, rewitalizacji obszarów wiejskich i miejskich oraz szeroko pojętej transformacji regionalnej.

### **Realizacja celów SUERMB w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego**

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” wpisuje się we wdrażanie celów Strategii dla Regionu Morza Bałtyckiego.

W ramach celu operacyjnego Strategii „Śląskie 2030”: C.1. *Wysoka jakość środowiska*, województwo śląskie konsekwentnie wzmacniało gospodarkę wodną poprzez rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, zwiększanie dostępu do oczyszczalni ścieków oraz rozbudowę małej retencji, co wzmacnia odporność regionu na skutki zmian klimatu. Działania te, wspierane rosnącymi nakładami inwestycyjnymi, przyczyniają się do poprawy jakości wód powierzchniowych, choć nadal utrzymują się wyzwania związane z jakością wód podziemnych – jednocześnie całość wpisuje się w cel pierwszy SUERMB – *Poprawa jakości ekosystemu Bałtyku*.

W ramach celu operacyjnego Strategii „Śląskie 2030” C.2. *Efektywna infrastruktura*, województwo śląskie znacząco wzmocniło spójność transportową i energetyczną regionu, m.in. poprzez modernizację dróg i kolei, co przełożyło się na spadek wypadków. Rozwój mobilności wspierało zwiększenie liczby połączeń kolejowych oraz rozbudowa infrastruktury rowerowej, a także wzrost liczby parkingów Park&Ride. W obszarze energetyki wzrósł udział OZE, zrealizowano liczne termomodernizacje i podjęto działania z zakresu wymiany źródeł ciepła, wspierając niskoemisyjną transformację regionu oraz wpisując się w realizację celu drugiego SUERMB – *Zwiększanie spójności regionu*.

W ramach celów operacyjnych Strategii „Śląskie 2030” A.1. *Konkurencyjna gospodarka*, A.2. *Innowacyjna gospodarka* oraz A.3 *Silna lokalna przedsiębiorczość*, województwo śląskie wzmacniało wzrost gospodarczy poprzez zwiększenie liczby przedsiębiorstw i wzrost PKB per capita. Rosły także nakłady inwestycyjne oraz poziom innowacyjności firm. Jednocześnie region wspierał internacjonalizację MŚP, rozwój kompetencji związanych z Przemysłem 4.0 oraz działania proinnowacyjne, przyczyniając się do wzrostu konkurencyjności i poziomu dobrobytu zgodnie z celem SUERMB – *Zwiększenie poziomu dobrobytu*.

### **Świętokrzyskie (RPO WŚ)**

Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020 (RPO WŚ) wspierał obszary spójne z Planem Działania SUERMB i realizował wszystkie jej trzy główne cele. Podejmowane w ramach projektów działania koncentrowały się głównie na celu 2 – *Poprawa spójności regionu* i celu 3 – *Wzrost dobrobytu*. Ich wartość wyniosła 5 685 868 822 PLN (wkład UE), z czego 73% to projekty współfinansowane ze środków EFRR - 4 160 656 496 PLN a pozostałe z EFS - 1 525 212 326 PLN.

Ze środków EFRR w RPO WŚ realizowano działania spójne z celami SUE RMB w ramach ośmiu osi priorytetowych, z czego największego wsparcia udzielono w ramach trzech osi, wskazanych poniżej:

- Oś priorytetowa 2. *Konkurencyjna gospodarka* – kontraktacja środków UE: 855 mln PLN, głównie działania wspierające inwestycje produkcyjne w MŚP oraz infrastrukturę biznesową;
- Oś priorytetowa 3. *Efektywna i zielona energia* – kontraktacja środków UE: 854 mln PLN, inwestycje dotyczyły głównie poprawy efektywności energetycznej oraz przejścia na gospodarkę niskoemisyjną (termomodernizacja infrastruktury publicznej oraz istniejących budynków mieszkalnych dla celów efektywności energetycznej, infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego);
- Oś priorytetowa 7. *Sprawne usługi publiczne* – kontraktacja środków UE: 614 mln PLN, przeważały inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia.

Spójne z Planem Działania Strategii są też projekty, które były realizowane w ramach trzech osi priorytetowych, współfinansowanych z EFS, wskazanych poniżej:

- Oś priorytetowa 10. *Otwarty rynek pracy* – kontraktacja środków UE: 570 mln PLN, głównie działania ukierunkowane były na wsparcie dostępu do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych

zawodowo m.in. poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników oraz wsparcie samozatrudnienia;

- Oś priorytetowa 9. *Włączenie społeczne i walka z ubóstwem* – kontraktacja środków UE: 460 mln PLN, głównie działania ukierunkowane były na te wspierające dostęp do wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych oraz promowanie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych;
- Oś priorytetowa 8. *Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo* - kontraktacja środków UE: 422 mln PLN, przeważające działania dotyczyły rozwoju i podnoszenia jakości szkolnictwa zawodowego i kształcenia ustawicznego, a także programy prozdrowotne dla osób pracujących.

Program regionalny Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027 (FEŚ 2021-2027) wspiera cele SUERMB poprzez wdrażanie projektów zgodnych z jej założeniami. Od początku realizacji programu, w ramach wszystkich Osi Priorytetowych FEŚ 2021-2027 (z wyłączeniem Pomocy Technicznej) podpisano 762 umowy, o łącznej wartości wkładu UE wynoszącej 3 430 543 583 PLN, w tym w ramach EFRR – 246 umów o łącznej wartości dofinansowania UE – 2 263 328 048 PLN, w ramach EFS+ - 516 umów o łącznej wartości 1 167 215 534 PLN wkładu UE.

Program FEŚ 2021-2027 największe wsparcie skoncentrował swoje wsparcie głównie na celu strategicznym *Wzrost dobrobytu* (3.2. Wkład SUERMB w realizację strategii "Europa 2020 oraz 3.3. Zwiększenie globalnej konkurencyjności Regionu Morza Bałtyckiego), w ramach:

- celu polityki 4: *Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych* - kwota dofinansowania UE to 1 299 750 281 PLN;

- cel polityki 2: *Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetyki, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, przystosowania się do zmiany klimatu oraz zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem*- kwota dofinansowania UE to 1 130 783 599 PLN;

- cel polityki 1: *Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej* - kwota dofinansowania UE to 624 178 985 PLN.

Realizowane projekty bezpośrednio powiązane z SUERMB dotyczą następujących kategorii interwencji:

- 079 Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwo naturalne i zasoby naturalne, zielona i niebieska infrastruktura – 3 umowy na kwotę dofinansowania UE 37 586 861 PLN;

- 166 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury – 1 umowa na kwotę dofinansowania UE 6 708 014 PLN.

## **Warmińsko-Mazurskie (RPO WiM)**

Cele SUERMB, jej obszary priorytetowe oraz działania horyzontalne zostały wzięte pod uwagę na etapie definiowania celów szczegółowych i zakresu wsparcia RPO WiM oraz celów tematycznych FEWiM.

W ramach RPO WiM 2014-2020 ponad 66% zakontraktowanych środków UE (tj. 1 222 794 199 euro) przeznaczonych zostało na projekty bezpośrednio realizujące cele Strategii. Najwięcej z nich, ponad 65%, wpisuje się w cel *Zwiększenie dobrobytu* poprzez m.in.: poprawę konkurencyjności regionu Morza Bałtyckiego na rynku globalnym, przystosowanie do zmiany klimatu zapobieganie ryzyku oraz zarządzanie ryzykiem. Znaczna część środków, ponad 28%, realizuje cel *Rozwój połączeń w regionie*: poprzez poprawę jakości infrastruktury transportowej, energetycznej, w regionie południowego Bałtyku. Najmniej, bo prawie 11% przeznaczonych zostało na cel *Ocalenie morza*. W ujęciu poszczególnych obszarów tematycznych, najwięcej środków zaangażowanych zostało w obszary: Transport (19%), Innowacje (16%), Energia (14%), Edukacja (12%), Turystyka (10%) oraz Zdrowie (10%).

Dofinansowanie projektów wpisujących się w cele Strategii wskazuje, że RPO WiM 2014-2020 wnosi bezpośredni wkład w jej realizację. Szczególnie istotna z punktu widzenia SUERMB jest interwencja w ramach osi priorytetowej *Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur*, która dzięki koncentracji na inteligentnych

specjalizacjach: ekonomia wody, drewno i meblarstwo oraz żywność wysokiej jakości, wspiera rozwój sektorów gospodarki o istotnym potencjale wzrostu w Regionie Morza Bałtyckiego. Łączna wartość UE umów o dofinansowanie wyniosła 1 222 794 199 EUR (EFRR 1 215 697 229 EUR; EFS 7 096 969 EUR). Istotny wkład w realizację strategii SUERMB mają także interwencje w ramach osi priorytetowej *Efektywność energetyczna*. Do końca roku w ramach osi priorytetowej zakontraktowano 268 190 115 EUR środków UE bezpośrednio realizujących cele Strategii. Stanowi to około 22 % łącznego wkładu RPO WiM 2014-2020 w cele SUERMB.

RPO WiM w sposób bezpośredni lub pośredni przyczynia się do realizacji wszystkich celów oraz większości obszarów tematycznych Strategii. W efekcie przyczynia się do realizacji wskaźników Strategii w obszarze gospodarki (PKB, B+R), rynku pracy, infrastruktury transportowej oraz środowiska naturalnego.

W ramach FEWiM na realizację celów SUERMB przeznaczono 269 791 569,35 EUR co stanowi około 15% środków UE. Do końca 2025 r. zakontraktowano 422 733 077 EUR środków UE bezpośrednio realizujących cele strategii, co stanowi ponad 24% alokacji FEWiM 2021-2027. Istotny wkład w realizację strategii SUERMB mają interwencje w ramach priorytetu *Mobilność regionalna*. W ramach ww. priorytetu zakontraktowano 197 980 720 EUR środków UE bezpośrednio realizujących cele strategii, co stanowi ponad 11% alokacji FEWiM 2021-2027. W Priorytetach *Gospodarka i Środowisko* jest to 5%, a *Środowisko* 4% wkładu FEWiM w cele SUERMB (odpowiednio: 83 707 240 EUR oraz 68 827 309 EUR).

Ponadto podmioty z woj. warmińsko-mazurskiego realizują cele SUERMB w 2 projektach współpracy transnarodowej Programu Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027. W projekcie pt. „NURECOAST II”, Stowarzyszenie Gmin RP Euroregionu Bałtyk poszukuje rozwiązania technologicznego w zakresie oczyszczania ścieków, dostosowanego do potrzeb obszarów turystycznych, licznych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Projekt wpisuje się w założenia OT Biogeny. W ten obszar tematyczny wpisuje się także projekt „WaterMan”, promujący ponowne wykorzystanie wody w regionie Bałtyku. Projekt realizowany jest także przez Gminę Braniewo.

W ramach Programu Interreg Europa Środkowa 2021-2027 realizowane są 3 projekty z udziałem partnerów warmińsko-mazurskich, wpisujące się w realizację celów SUERMB. Lokalna Grupa Działania "Południowa Warmia" jako lider projektu „More than a Villages” opracowuje model inteligentnej transformacji wsi. Projekt realizuje założenia OT Innowacje. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski (UWM) w Olsztynie uczestniczy w projekcie TeBiCE, skupionym na rozwoju biorafinerii terytorialnych dla celów gospodarki o obiegu zamkniętym. Projekt ten wpisuje się w OT Biogospodarka. W ten cel wpisuje się również projekt CONE z udziałem Stowarzyszenie Gmin RP Euroregion Bałtyk, którego celem jest ustanowienie wielowymiarowego „żywego laboratorium - Living Lab” w celu zastosowania rozwiązań opartych na naturze w lokalnych kontekstach jako międzysektorowe, bardziej cyfrowe i demokratyczne podejście do łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich. W Programie Interreg Europa 2021-2027 wdrażane są 2 projekty z udziałem partnerów z Warmii i Mazur, realizujące założenia SUERMB. Gmina Miasto Ełk uczestniczy w projekcie DAPHNE, który ma na celu dekarbonizację sektora opieki zdrowotnej (OT Energia i OT Zdrowie). Natomiast LGD "Południowa Warmia" (lider) i Gmina Olsztynek wdrażają projekt INSPIRE skupiający się na innowacyjnych i inteligentniejszych instrumentach politycznych dla obszarów wiejskich (OT Innowacje).

W ramach Programu Interreg Południowy Bałtyk 2021-2027 podmioty z województwa uczestniczą w szeregu projektów wpisujących się w realizację SUERMB. Port Morski w Elblągu (jako lider) realizuje projekt PortSHAZ, wpisujący się w OT Innowacje i OT Czysta żegluga. Ogólnym celem jest wdrożenie innowacyjnych rozwiązań technicznych, poprawa efektywności operacji w małych portach, zmniejszenie wycieku suchych ładunków masowych i poprawa jakości wody. Port w Elblągu uczestniczy także w projekcie DigiTechPort2030 dotyczącym dekarbonizacji ekosystemów małych portów na rzecz efektywnego zarządzania środowiskiem i energią (OT Energia). Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie zaangażowane jest w projekt Baltic Manors ROUTE, realizujący założenia OT Kultura i OT Turystyka. Celem jest utworzenie „Europejskiego Szlaku Dworów Bałtyckich” zgodnie z zasadami „Europejskiego Szlaku Kulturowego Rady Europy” oraz przejście formalnej procedury certyfikacji w trakcie trwania projektu. Stowarzyszenie Gmin RP Euroregionu Bałtyk uczestniczy w projekcie „BALTWRECK” realizując założenia OT Substancje niebezpieczne. Inicjatywa poszukuje rozwiązań dotyczących zapobieganiu masowemu

zanieczyszczeniu wód morskich chemikaliami z przeciekających wraków i składowisk amunicji/broni. Stowarzyszenie Gmin RP Euroregionu Bałtyk jest także liderem projektu D-EFFECT, którego celem jest propagowanie wartości demokratycznych wśród młodzieży i rozwijanie uczestnictwa obywatelskiego. W projekcie realizującym cele OT Edukacja uczestniczą także Gmina Olsztynek i Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu. Stowarzyszenie realizuje także projekt „Circular Muse”, wpisujący się w OT Biogospodarka. „Circular MuSe” to kompleksowe i systemowe podejście mające na celu promowanie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym w usługach komunalnych na całym obszarze Południowego Bałtyku. Gmina Tolkmicko uczestniczy w projekcie BOATMAN, którego głównym celem jest modernizacja istniejących, a także utworzenie nowych ośrodków zrównoważonej turystyki w regionie Południowego Bałtyku, promujących dziedzictwo morskie tj. żeglarstwo, szkatnictwo oraz kulturę morską regionu (OT Turystyka i OT Kultura). Tolkmicko realizuje także projekt ECOMARINAS, który koncentruje się na podnoszeniu świadomości ekologicznej oraz zapewnieniu operatorom marin wiedzy i narzędzi niezbędnych do minimalizowania szkód ekologicznych, wpisując się w OT Czysta żegluga. Z kolei Gmina Rybno jako partner wiodący wraz z UWM realizują projekt ISMA – dotyczący innowacyjnych rozwiązań dla gospodarki osadami ściekowymi w małych oczyszczalniach ścieków. Projekt realizuje założenia OT Innowacje i OT Biogeny.

## **Wielkopolskie (WRPO 2014+)**

W 2025 roku Województwo Wielkopolskie podejmowało wiele inicjatyw, które przyczyniały się do realizacji głównych celów SUERMB. Rok 2025 to czas realizacji naborów i projektów w zakresie programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (FEW). W ramach FEW dodatkowym wsparciem na obszarze Wielkopolski Wschodniej były środki z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji (FST), mającego na celu łagodzenie negatywnych skutków zachodzącej na tym terenie transformacji energetycznej.

Projekty realizowane w ramach FEW/innych środków unijnych oraz pozostałe programy/projekty realizowane przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego ze środków własnych:

### **1. „Ochrona morza” (Safe the Sea):**

- Program „Deszczówka” – retencjonowanie i zagospodarowanie wód opadowych z dachów budynków użyteczności publicznej z przeznaczeniem na nawadnianie terenów zielonych;
- Program „Błękitno-zielone inicjatywy dla Wielkopolski” – inicjatywy JST mające na celu m.in. tworzenie zielonych przestrzeni, promowanie OZE i redukcja emisji gazów cieplarnianych;
- Program poprawy warunków fitosanitarnych rodzin pszczelich w celu podniesienia jakości bytowania rodzin pszczelich, poprawy jakości produktów pszczelich oraz poprawy środowiska naturalnego;
- W ramach PROW 2014-2020 – realizowano działania m.in. w zakresie rozwoju gospodarki wodno-ściekowej, zwiększenia sztucznej retencji;
- W ramach PS WPR 2023-2027 – realizowano działania m.in. w zakresie systemów indywidualnego oczyszczania ścieków;
- W ramach KPO - realizowano inwestycje w zrównoważoną gospodarkę wodno-ściekową na terenach wiejskich.

### **2. „Wzrost integracji w regionie” (Connect the region):**

- przeprowadzono pięć naborów i wdrażano projekty w ramach interwencji na rzecz zwiększenia zrównoważonej mobilności i funkcjonalności i efektywności transportu miejskiego, w tym rozwój infrastruktury w zakresie ścieżek i dróg pieszo-rowerowych;
- wdrażano projekty oraz przeprowadzono trzeci nabór w ramach działania dotyczących rozbudowy i budowy odcinków dróg wojewódzkich;
- przeprowadzono nabór projektów oraz wdrażano projekty obejmujące rozwój lokalnych, odnawialnych źródeł energii;
- Projekt „LIFE AFTER COAL PL” czyli „Życie po węglu”, związany z wdrażaniem Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040 (RSCN WW). Jest to projekt realizowany wspólnie przez 43 partnerów z terenu Wielkopolski, a jego główne cele skoncentrowane są na działaniach służących całościowej transformacji energetycznej we wszystkich sektorach gospodarki w celu osiągnięcia

neutralności klimatycznej w roku 2040. Głównymi efektami prowadzonych w 2025 r. działań były m.in.: podnoszenie kompetencji i umiejętności Doradców Klimatycznych i prowadzenie doradztwa wśród mieszkańców i przedsiębiorców; rozpowszechnianie systemu zielonych zamówień publicznych wśród beneficjentów projektu; realizacja działań edukacyjnych wśród młodzieży szkolnej oraz podnoszenie kompetencji nauczycieli, uruchomienie 3 punktów informacyjnych w zakresie: elektromobilności, zakładania spółdzielni energetycznych oraz wsparcia przedsiębiorstw.

### 3. „Wzrost dobrobytu” (Increase Prosperity):

- przeprowadzono nabory wniosków oraz realizowano projekty w ramach m.in. cyfryzacji usług publicznych, budowy marek i internacjonalizacji wielkopolskiej gospodarki, rozwoju Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji;
- przeprowadzono nabory projektów oraz realizowano działania obejmujące zwiększanie odporności na zmiany klimatu i klęski żywiołowe (m.in. rozwój systemów zielono-niebieskiej infrastruktury, w tym poprawa retencji wodnej, zwiększenie powierzchni terenów zielonych, działalność informacyjno-edukacyjna);
- realizowano wsparcie w zakresie rynku pracy, edukacji, zdrowia i włączenia społecznego. Wśród największych przedsięwzięć pod względem finansowym realizujących powyższy cel wyróżnić można projekty: „Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@ 2030” (kompleksowy rozwój kompetencji uczniów i nauczycieli), „Usługi rozwojowe dla Twojego biznesu” (podniesienie kompetencji i kwalifikacji przedsiębiorców oraz ich pracowników), „Czas zawodowców dla Wielkopolski” (podniesienie jakości kształcenia oraz poprawa współpracy pomiędzy podmiotami mającymi wpływ na edukację zawodową w regionie);

Ponadto, Samorząd Województwa Wielkopolskiego jest Partnerem w projektach realizowanych w ramach programu Interreg Europe:

1. **Projekt INTEGRA:** ma na celu budowanie potencjału usprawniającego projektowanie i zarządzanie narzędziami terytorialnymi, aby wykorzystać ich potencjał do wdrażania potrójnej transformacji (zielonej, społecznej i cyfrowej) na poziomie lokalnym. Projekt bada różne kierunki w kierunku strategicznie zorientowanych programów transformacyjnych na rzecz zrównoważonego rozwoju. Projekt jest realizowany przez 8 partnerów z 8 krajów (Francja, Włochy, Łotwa, Czarnogóra, Polska, Portugalia, Rumunia, Serbia), reprezentujących regiony o różnym poziomie rozwoju, z różnymi rozwiązaniami instytucjonalnymi i różnymi procedurami w zakresie tworzenia strategii terytorialnych. W 2025 roku rozpoczęła się realizacja projektu, odbyło się spotkanie inauguracyjne w Rumunii, nawiązano współpracę z lokalnymi interesariuszami (ZIT z terenu Wielkopolski) oraz trwały prace nad opracowaniem regionalnej diagnozy dotyczącej programowania oraz realizacji instrumentów terytorialnych.
2. **Projekt Social Food Webs:** pomaga regionom udoskonalić politykę mającą na celu ograniczenie marnowania żywności i lepsze wykorzystanie nadwyżek żywności. Projekt promuje rozwój lokalnych systemów redystrybucji, które są efektywne, sprawiedliwe i zrównoważone. Nadwyżki żywności są wykorzystywane do wspierania osób w trudnej sytuacji, zgodnie z celami UE na rzecz bardziej zielonej i inkluzywnej Europy. Social Food Webs bada innowacyjne sposoby zwiększenia efektywności przekazywania żywności i redystrybucji nadwyżek żywności. W 2025 roku rozpoczęto realizację projektu, odbyło się międzyregionalne spotkanie partnerów projektu, którego gospodarzem był Region Wielkopolska, a tematem przewodnim spotkania było niemarnowanie żywności i zapoznanie uczestników z inicjatywami służącymi wdrażaniu tej idei w regionie.

## Zachodniopomorskie

W 2025 r. w ramach współpracy wielostronnej Województwo realizowało projekty, które otrzymały dofinansowanie w ramach programu Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027, Interreg Europa 2021-2027, Interreg VIA Meklemburgia-Pomorze Przednie/Brandenburgia – Polska 2021-2027 oraz Funduszu Instytutu Szwedzkiego. Projekty te realizują cele Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego w ramach wskazanych obszarów tematycznych: OT Kultura, OT Zdrowie, OT Edukacja, OT Innowacje oraz OT Energia.

Jednym z działań realizowanych przez Województwo był zakończony w 2025 r. projekt pn. „**Arts on Prescription in the Baltic Sea Region**” (Sztuka na receptę w Regionie Morza Bałtyckiego, akronim: AoP), którego ogólnym celem było opracowanie i przetestowanie innowacyjnego sposobu zwiększania dobrobytu mieszkańców i regionu poprzez trwałą współpracę między sektorami kultury i zdrowia na szczeblu lokalnym i regionalnym. W ramach realizacji projektu partnerzy stworzyli m.in. Bałtycki Model oraz dostępny on-line Przewodnik Sztuki na receptę. Przygotowany przewodnik zawiera sprawdzone metody, najlepsze praktyki, materiały audiowizualne oraz wskazówki dotyczące planowania i wdrażania programu „Sztuki na receptę”.

W ramach kontynuacji działań realizowanych w projekcie Arts on Prescription, we wrześniu 2025 r. Województwo przystąpiło do realizacji projektu Arts for Health and Well-being Network (Akronim: ArtWell Net), finansowanego w ramach Funduszu Instytutu Szwedzkiego. Mając świadomość istniejącej luki w obszarze interwencji opartych na sztuce, partnerzy projektu ArtWell Net mają na celu zwrócenie uwagi decydentów i innych zainteresowanych stron na potencjał programów Sztuki na receptę jako innowacyjnego narzędzia służącego do rozwiązywania trwającego kryzysu zdrowia psychicznego. Zamierzeniem projektu ArtWell Net jest stworzenie sieci służącej dalszemu rozpowszechnianiu wiedzy i doświadczeń partnerów ze Szwecji i Polski wśród interesariuszy w całym regionie Morza Bałtyckiego i na Ukrainie.

W kwietniu 2025 r. Województwo przystąpiło również do „Bałtyckiej Platformy Zdrowia Psychicznego” (Baltic Sea Mental Health Platform), która jest formą współpracy w ramach Programu Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027. Zadaniem Platformy jest konsolidacja wyników różnych projektów w rekomendacje polityczne kierowane do decydentów oraz instytucji i innych organizacji działających w tym obszarze, dotyczących innowacyjnych metod poprawy zdrowia psychicznego obywateli w Regionie Morza Bałtyckiego. Województwo pełni w platformie rolę partnera stowarzyszonego.

W ramach programu Interreg VIA Meklemburgia-Pomorze Przednie/Brandenburgia – Polska 2021-2027 województwo w 2025 roku przystąpiło do realizacji projektu „**OrgWaste2Fuel**”. Projekt łącząc polskich i niemieckich partnerów skupia się na nowatorskim podejściu do produkcji biometanu oraz na efektywnym wykorzystaniu nieuniknionych pozostałości organicznych, takich jak resztki poźniwne, słoma, odpady pochodzące z przetwórstwa spożywczego oraz komunalne odpady zielone. Materiały te, dotychczas nieeksploatowane, stanowią cenny surowiec, który może znacząco przyczynić się do zrównoważonego rozwoju oraz produkcji energii odnawialnej. Głównym celem projektu jest ustanowienie transgranicznego obszaru biogospodarki, który skoncentruje się na energetycznym wykorzystaniu pozostałości organicznych w procesie produkcji biometanu i biometanolu.

Ponadto w ramach Programu Interreg Europa 2021-2027 województwo realizuje następujące projekty:

- **SEE** – Sustainable Entrepreneurship Education – Edukacja w zakresie zrównoważonej przedsiębiorczości
- **Green4HEAT** – Accelerating the uptake of green heating and cooling solutions across EU territories - Przyspieszenie wdrażania ekologicznych rozwiązań w zakresie ogrzewania i chłodzenia na terytorium UE
- **CROWDFUNDMATCH** – Unlocking the Crowdfunding potencial for the European Structural and Investment Funds - Uwolnienie potencjału finansowania społecznościowego dla europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.

W 2025 roku Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego objął przewodnictwo w **Forum Parlamentów Regionalnych Południowego Bałtyku**, które zrzesza przedstawicieli tj. Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego, Pomorskiego i Warmińsko-Mazurskiego, Parlamentu Meklemburgii-Pomorza Przedniego, Szlezewiku-Holsztyna oraz Hamburga. Tematem dyskusji był kwestie czystego powietrza jako szansy zrównoważonego rozwoju. Działania obejmowały między innymi organizację XXI Forum Parlamentów Regionalnych Południowego Bałtyku w Szczecinie oraz wysłuchania ekspertów w Berlinie. Równolegle do Forum obradowali przedstawiciele parlamentów młodzieżowych, którzy podczas warsztatów opracowywali swoje postulaty.

Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego, uchwałą nr VI/84/25 z dnia 29 stycznia 2025 r., wyraził również wolę przystąpienia do Konferencji Parlamentarnej Morza Bałtyckiego, w charakterze obserwatora. Konferencja Parlamentarna Morza Bałtyckiego (KPMB/BSPC) jest forum dialogu politycznego i współpracy między parlamentarzystami państw i regionów Morza Bałtyckiego. Zakres działań obejmuje omawianie i wydawanie opinii oraz zaleceń w sprawach regionu, obejmując kwestie gospodarcze, środowiskowe i społeczne. Skupia parlamenty narodowe, parlamenty regionalne oraz organizacje międzyparlamentarne. W dniach 25-26 sierpnia 2025 roku w Mariehamn na Wyspach Alandzkich odbyła się 34. Doroczna Konferencja Parlamentarna Morza Bałtyckiego (BSPC), podczas której nastąpiło oficjalne przyjęcie Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego w charakterze obserwatora w ramach BSPC.

Województwo wspiera również realizację projektów na rzecz SUERMB w ramach programu Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027 (FEPZ). SUERMB jest wspierana przez FEPZ wielowymiarowo, a wybrane cele szczegółowe przyczyniają się do realizacji określonych w SUERMB obszarów polityki takich jak: edukacja, innowacje, bioekonomia, energia, turystyka i kultura, zagrożenia, biogeny oraz transport.

Województwo bierze również aktywny udział we wdrażaniu nowego okresu programowego Programu Interreg Południowy Bałtyk 2021-2027 poprzez uczestnictwo w pracach: Komitetu Monitorującego (2 przedstawicieli i obserwator), Polskiej Grupy Konsultacyjnej (przedstawiciel), prowadzenie Punktu Kontaktowego. Prowadzony jest również Punkt Kontaktowy realizujący działania promocyjno-informacyjne w zakresie Programu Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027, wspierający lokalnie Krajowy Punkt Kontaktowy Programu.

## **6. Zaangażowanie wybranych instytucji w SUERMB**

### **Informacja podsumowująca działalność Ministerstwa Sportu i Turystyki w obszarze turystyki w SUERMB w 2025 r.**

Współpraca bałtycka była prowadzona głównie przez kraje bałtyckie (Polska, Litwa Łotwa, Estonia, Finlandia, Szwecja, Dania, Niemcy) w ramach wdrażania Planu Działania SUERMB w obszarze turystyki, który jest jednym z obszarów priorytetowych Strategii.

Działania realizowane w ramach PA Tourism obejmowały ułatwianie nawiązywania kontaktów i łączenia podmiotów działających w branży turystycznej, wzmacnianie inicjatyw i działań projektowych związanych z turystyką. Priorytetowym obszarem działań Koordynatora Obszaru Priorytetowego Turystyka (KOPT) w 2025 r. były:

- Rozwój turystyki transnarodowej na obszarach oddalonych i wiejskich.
- Inwestowanie w ludzi, umiejętności i technologię w branży turystycznej.
- Ochrona i zrównoważone wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i zasobów naturalnych w miejscach turystycznych. W obszarze turystyki w 2025 r. MSiT prowadził m.in. następujące działania w SUERMB:
  - Udział i prowadzenie posiedzenia on-line członków Komitetu Sterującego (ekspertów) przy KOPT w Bałtyckiego, w dniu 14 maja 2025 r. w ramach polskiej prezydencji w grupie sterującej. Na posiedzeniu omawiano m.in. realizację zadań w poprzednim roku, plany działań na przyszły rok, nowelizację planu działania na 2026 r. oraz przygotowania do Forum Turystycznego Państw Bałtyckich w 2025 r.
  - Udział w XVII Baltic Sea Tourism Forum (BSTF) w Gdańsku z udziałem 150 osób. Tematyka BSTF 2025 obejmowała prezentacje i dyskusje nt. m.in. regeneracyjnej turystyki kulturalnej i kulinarnej, turystyki rowerowej oraz turystyki nadmorskiej. W trakcie otwarcia Forum dyrektor p. Dominik Borek W imieniu Ministra Ireneusza Rasia odczytał list do uczestników wydarzenia. MSiT dofinansował wydarzenie, dzięki czemu wydarzenie miało wysokiej klasy panelistów, ale także warunki techniczne, dobrze przygotowaną technicznie reprezentacyjną salę i sprawną obsługę a także imprezy towarzyszące jak np. prezentacja lokalnych produktów w Centrum Solidarności.

- Udział w stacjonarnym posiedzeniu Grupy Sterującej przy KOPT 30 września 2025 r., któremu przewodniczyła Estonia. Tematem obrad był m.in. plan działań OP Turystyka na 2026 oraz nowelizacja Planu działań SUERMB na lata 2025-2027 w obszarze turystyki.
- pozytywne zaopiniowanie programu działań opracowanego przez Koordynatora obszaru priorytetowego turystyka w SUERMB na lata 2026-27.
- Udział w pracach Grupy Konsultacyjnej programu Interreg Bałtyk Południowy oraz Komitetu Konsultacyjnego do spraw Projektów Transnarodowych i Międzyregionalnych (projekty IBSR) Interreg Europa Środkowa, Interreg Bałtyk, Interreg Europa, Interreg Europa Centralna polegający m.in. na analizie projektów sektora turystyki zgłaszanych w kolejnych naborach o dofinansowanie projektów Interreg oraz w posiedzeniach w celu popierania projektów turystycznych aplikujących o środki pomocowe Interreg i zabieganie o zwiększenie środków na turystykę.

W lipcu 2025 r. w Ministerstwie Sportu i Turystyki rozstrzygnięto konkurs na projekty wspierające rozwój szlaków turystycznych. „Polskie szlaki turystyczne. Edycja 2025”.

Do realizacji i dofinansowania zakwalifikowano niżej wymienione projekty z regionu Morza Bałtyckiego:

1. Rowerowe Mazury 2025 projekt realizowany w województwie warmińsko-mazurskim,
2. Renowacja istniejących szlaków turystycznych na terenie województwa pomorskiego i warmińsko-mazurskiego
3. Rozbudowa Nadmorskiego Szlaku Kuracyjnego o nowe elementy infrastruktury
4. 1000 km wodnej żeglugi.

Każdy z projektów został dofinansowany z budżetu MSiT kwotą od 50 do 90 tysięcy EUR

### **Pomorska Regionalna Organizacja Turystyczna – Koordynator Wiodący OT Turystyka**

Pomorska Regionalna Organizacja Turystyczna (PROT), pełni funkcję Koordynatora Obszaru Tematycznego Turystyka (Policy Area Tourism) w ramach SUERMB. Działania realizowane w tym obszarze koncentrują się na wzmacnianiu współpracy makroregionalnej w sektorze turystyki poprzez rozwijanie platform dialogu i współpracy, wymianę wiedzy i doświadczeń oraz wspieranie synergii pomiędzy projektami finansowanymi w różnych programach europejskich.

W 2025 r. PROT odgrywała kluczową rolę w koordynacji działań OT Turystyka, zapewniając efektywną współpracę pomiędzy partnerami, członkami Grupy Sterującej oraz strukturami zarządzania SUERMB. Koordynacja realizowana była we współpracy z Council of Oulu Region (Finlandia) – drugim współkoordynatorem obszaru turystyki.

W 2025 roku PROT była odpowiedzialna za organizację i współprowadzenie dwóch spotkań Grupy Sterującej OT Turystyka (wiosenne spotkanie online i w Gdańsku, jesienią 2025). Spotkania te umożliwiły m.in. prezentację raportów z realizowanych działań, wymianę informacji pomiędzy państwami regionu Morza Bałtyckiego, a także dyskusję na temat aktualizacji Planu Działania SUERMB w obszarze turystyki. PROT aktywnie uczestniczyła również w dialogu pomiędzy Koordynatorami Obszarów Tematycznych i Narodowymi Koordynatorami, w comiesięcznych spotkaniach koordynacyjnych SUERMB oraz w działaniach związanych z dorocznym Forum Strategii. Na poziomie krajowym zapewniono bieżącą współpracę z polskim Koordynatorem Narodowym Strategii oraz właściwymi ministerstwami, wzmacniając zakotwiczenie działań PA Tourism w krajowych politykach publicznych.

#### Baltic Sea Tourism Forum – kluczowa platforma współpracy turystycznej regionu

Jednym z najważniejszych działań realizowanych w ramach Policy Area Tourism jest organizacja Baltic Sea Tourism Forum (BSTF) – największej platformy dialogu poświęconej rozwojowi turystyki w regionie Morza Bałtyckiego. Forum gromadzi przedstawicieli instytucji europejskich, administracji publicznej, organizacji turystycznych, środowiska naukowego oraz partnerów projektów międzynarodowych. Wydarzenie umożliwia

prezentację rezultatów projektów finansowanych ze środków UE, wymianę doświadczeń oraz wypracowywanie wspólnych kierunków rozwoju turystyki w regionie.

Edycja Baltic Sea Tourism Forum 2025 odbyła się w Gdańsku i zgromadziła ponad 200 uczestników z wielu państw regionu. Tematem przewodnim wydarzenia były regeneracja i innowacje w turystyce, w tym nowe modele zarządzania destynacjami turystycznymi, rozwój turystyki regeneratywnej oraz rola turystyki w transformacji regionów nadmorskich. Organizacja wydarzenia była możliwa dzięki współpracy wielu instytucji, w tym Ministerstwa Sportu i Turystyki i PLL LOT, które wsparły wydarzenie, a także regionalnych i lokalnych organizacji turystycznych.

#### Współpraca makroregionalna w obszarze turystyki regeneratywnej – projekt RegenT

Istotnym kierunkiem działań Policy Area Tourism jest rozwój koncepcji turystyki regeneratywnej, która koncentruje się na pozytywnym wpływie turystyki na środowisko naturalne i społeczności lokalne. W tym kontekście PROT uczestniczy w projekcie RegenT – Integrating Regenerative Practices in Nature and Cultural Tourism, realizowanym w ramach programu Interreg Baltic Sea Region. Projekt ma na celu rozwój makroregionalnej platformy współpracy wspierającej wdrażanie turystyki regeneratywnej w regionie Morza Bałtyckiego oraz rozwój kompetencji instytucji zarządzających destynacjami turystycznymi.

#### Rozwój turystyki rowerowej w regionie Morza Bałtyckiego

PROT jako Koordynator OT Turystyka wspiera również rozwój turystyki rowerowej, która stanowi jeden z najbardziej zrównoważonych segmentów turystyki w regionie Morza Bałtyckiego. W ramach działań makroregionalnych rozwijana jest współpraca pomiędzy partnerami projektów infrastrukturalnych i turystycznych, w tym projektów Baltic Biking UPGRADE (BBU) oraz wcześniejszych inicjatyw z rodziny Bike Across the Baltic. Projekty te przyczyniają się do rozwoju infrastruktury turystyki rowerowej wzdłuż tras EuroVelo oraz wzmacniają współpracę regionów nadbałtyckich.

#### Udział PA Tourism w dorocznym Forum Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego

PROT aktywnie uczestniczył w dorocznym Forum SUERMB, które stanowi najważniejsze wydarzenie poświęcone współpracy makroregionalnej. W programie wydarzenia znalazły się m.in. sesje dotyczące roli turystyki i kultury w budowaniu współpracy regionalnej oraz rozwoju turystyki w regionach nadmorskich.

W szczególności dla obszaru turystyki istotne były dwie sesje:

- „Routes that Resonate: Tourism and Culture as Bridges in the Baltic Sea Region”, poświęcona znaczeniu szlaków turystycznych i kulturowych w budowaniu współpracy w regionie Morza Bałtyckiego,
- „Extension of the Coastal Tourism Season as a Tool for a Prosperous Archipelago All Year Round”, dotycząca możliwości wydłużenia sezonu turystycznego w regionach nadmorskich.

Przedstawiciele PROT uczestniczyli w programie Forum oraz w moderowaniu dyskusji dotyczących roli turystyki w rozwoju regionów przygranicznych. W ramach wydarzenia zorganizowano także wizytę studyjną w Malborku dotyczącą sytuacji regionów przygranicznych po zamknięciu granic z Rosją i Białorusią.

#### Podsumowanie

Działania realizowane w ramach OT Turystyka / Policy Area Tourism w SUERMB przyczyniają się do wzmacniania współpracy makroregionalnej w sektorze turystyki, integrując inicjatywy realizowane w różnych programach europejskich oraz wspierając rozwój nowych modeli turystyki zrównoważonej i regeneratywnej.

Zaangażowanie Pomorskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej w koordynację tych działań wzmacnia rolę Polski w rozwijaniu współpracy turystycznej w regionie Morza Bałtyckiego oraz umożliwia promocję dobrych praktyk w zakresie zrównoważonego rozwoju turystyki.

#### **Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie – współkoordynator OT Biogeny**

W 2025 r. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGWWP) realizowało obowiązki wynikające z pełnienia od stycznia 2022 r. funkcji współkoordynatora Obszaru Tematycznego „Biogeny” (PA Nutri) w ramach SUERMB. Funkcja ta była wykonywana razem z Centrum Rozwoju Ekonomicznego, Transportu i

Środowiska Południowo-Zachodniej Finlandii. Działania prowadzone w omawianym okresie miały na celu w szczególności wspieranie współpracy regionalnej w zakresie ograniczania dopływu biogenów do Morza Bałtyckiego, wzmacnianie platformy współpracy projektowej w regionie oraz rozwijanie dialogu eksperckiego pomiędzy administracją publiczną, środowiskiem naukowym i partnerami projektowymi.

W ramach realizacji funkcji współkoordynatora w 2025 r. dokonano aktualizacji Planu Działania SUERMB w części dotyczącej obszaru tematycznego „Biogeny”, rozwinęto współpracę międzynarodową, w tym z partnerami z Ukrainy oraz zorganizowano wydarzenia eksperckie w ramach platformy PA Nutri Talks. Opracowano również plan pracy PA Nutri na rok 2026, obejmujący kontynuowanie dotychczasowych działań oraz rozwój współpracy między projektami realizowanymi w regionie Morza Bałtyckiego.

W 2025 r. przedstawiciele PA Nutri brali udział w szeregu wydarzeń międzynarodowych poświęconych współpracy makroregionalnej, w tym w wydarzeniu EU Macro-regional and Sea Basin Strategies Days. Podczas spotkania przedstawiono doświadczenia Polski w zakresie zarządzania zasobami wodnymi, ze szczególnym uwzględnieniem działań ograniczających eutrofizację oraz adaptacji do skutków zmian klimatu. Ponadto w trakcie dorocznego Dorocznego Forum SUERMB współorganizowano warsztat pt. „Przeciwdziałanie wyzwaniom wodnym w regionie Morza Bałtyckiego – budowanie miast inteligentnie gospodarujących wodą poprzez regeneracyjne cykle wody i biogenów”. Warsztat przygotowano we współpracy z partnerami realizującymi projekty WaterMan, ReNutriWater, NurseCoast II oraz CityBlues, koncentrujące się na gospodarce ściekowej, zarządzaniu wodą w miastach oraz ograniczaniu emisji biogenów ze źródeł punktowych.

Organizowano również spotkania w ramach platformy PA Nutri Talks, stanowiącej forum wymiany wiedzy i doświadczeń między przedstawicielami administracji publicznej, środowiska naukowego oraz projektów finansowanych ze środków UE. Spotkania te pozwalały identyfikować potencjalne obszary współpracy projektowej oraz wzmacniać sieć kontaktów między instytucjami zaangażowanymi w realizację celów Strategii.

Ważnym elementem działalności w 2025 r. była współpraca z Ukrainą w obszarze gospodarki wodnej. W dniach 27–31 października 2025 r. przeprowadzono szkolenie dla pracowników Państwowej Agencji Zasobów Wodnych Ukrainy (PAZWU), w którym uczestniczyło 14 osób. Program obejmował zajęcia praktyczne z obsługi i zastosowania platformy QGIS do analiz przestrzennych, monitoringu oraz raportowania stanu wód. Umiejętności te są istotne dla wdrażania wymogów Ramowej Dyrektywy Wodnej UE (2000/60/WE) oraz dostosowania systemu zarządzania wodami w Ukrainie do standardów obowiązujących w UE.

Szkolenie zostało zrealizowane instytucjonalnie przez Krajową Szkołę Administracji Publicznej we współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych. PGWWP uczestniczyło w przedsięwzięciu jako partner merytoryczny, zapewniając ekspertów prowadzących zajęcia praktyczne. Działania te przyczyniły się do wzmocnienia kompetencji cyfrowych i geoinformacyjnych ukraińskich pracowników odpowiedzialnych za monitoring wód, planowanie gospodarowania wodami w dorzeczach oraz przygotowywanie raportów środowiskowych zgodnych z wymaganiami UE.

Działania PA Nutri w 2025 r. koncentrowały się na czterech głównych kierunkach Strategii. Pierwszy dotyczył ograniczenia emisji biogenów z rolnictwa i innych źródeł rozproszonych. W tym zakresie we wrześniu 2025 r. zorganizowano webinar PA Nutri Talks poświęcony gospodarowaniu wodą na obszarach wiejskich, prezentując przykłady rozwiązań politycznych i projektowych z państw regionu oraz omawiając możliwości współpracy administracji, projektów i innych interesariuszy.

Drugi kierunek obejmował ograniczenie emisji składników odżywczych z obszarów miejskich i źródeł punktowych. W tym kontekście PA Nutri współorganizowało warsztat podczas Dorocznego Forum SEURMB poświęcony inteligentnemu gospodarowaniu wodą w miastach z wykorzystaniem regeneracyjnych cykli wody

i biogenów. Wydarzenie umożliwiło wymianę doświadczeń między projektami badawczymi, administracją i środowiskiem eksperckim.

Trzeci obszar dotyczył opracowywania i promowania bezpiecznego oraz zrównoważonego recyklingu biogenów. W czerwcu 2025 r. zorganizowano webinar PA Nutri Talks poświęcony temu zagadnieniu, we współpracy z Obszarem Tematycznym Bioeconomy. Podczas spotkania zaprezentowano rozwiązania polityczne ze Szwecji oraz działania realizowane w projektach Fertitec (Horizon), CiNURGi (Interreg Baltic Sea Region), GREENHOOD (Horizon) oraz BIOSOLfarm (Interreg South Baltic).

Czwarty kierunek obejmował problem biogenów zgromadzonych w Morzu Bałtyckim. W tym celu PA Nutri wraz z PA Hazards zorganizowało warsztat dotyczący potencjalnych morskich „hot spotów” oraz możliwości współpracy z ekspertami HELCOM. Szczególną uwagę zwrócono na tzw. wewnętrzny ładunek biogenów w osadach morskich. Pomimo że uczestniczące państwa nie zakwalifikowały tego problemu jako odrębny obszar wymagający realizacji specjalnych projektów, spotkanie umożliwiło wymianę doświadczeń i wsparło proces oceny sytuacji przez ekspertów z regionu.

Podsumowując, w 2025 r. działania PA Nutri koncentrowały się na wzmocnieniu współpracy regionalnej w zakresie przeciwdziałania eutrofizacji, adaptacji do skutków suszy, ponownego wykorzystania zasobów wodnych oraz rozwoju rozwiązań dotyczących recyklingu biogenów. Priorytetem była współpraca z Ukrainą, realizowana pomimo istniejących trudności proceduralnych. Podejmowane działania przyczyniły się do realizacji celów SUERMB oraz wzmacniały współpracę międzynarodową w ochronie środowiska wodnego, podkreślając aktywną rolę Polski w procesach współpracy makroregionalnej w regionie Morza Bałtyckiego.

### **Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa wyższego – współkoordynator OT Innowacje**

W 2025 r. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) kontynuowało realizację projektu koordynacji Obszaru Tematycznego (OT) *Innowacje* SUERMB pn. *Coordination and support for EUSBSR Policy Area Innovation* (PACINNO-3), finansowanego ze środków programu Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 (IRMB). Projekt jest realizowany wraz z partnerami z Estonii (Ministry of Economic Affairs and Communications) oraz Finlandii (The Baltic Institute of Finland – partner wiodący projektu) i polega na wsparciu rozwoju OT Innowacje poprzez stymulowanie i ułatwianie współpracy w Regionie.

#### Dyskusje strategiczne i rozwój polityk publicznych

W 2025 r. MNiSW uczestniczyło w procesie aktualizacji Planu Działania SUERMB. Projekt dokumentu był konsultowany wewnętrznie, a także z polską członkinią Grupy Sterującej Obszaru Tematycznego Innowacje z Ministerstwa Rozwoju i Technologii (MRiT). W październiku zespół PA INNO poświęcił drugie (zdalne) posiedzenie Grupy Sterującej aktualizacji Planu Działań.

W marcu MNiSW zainicjowało istotne dyskusje dotyczące polskiego ekosystemu start upowego oraz instrumentów jego wsparcia w kontekście potencjalnej współpracy makroregionalnej na łamach stacjonarnego posiedzenia Grupy Sterującej PA INNO, zorganizowanego przez MNiSW w Warszawie w ścisłej współpracy z MRiT. W spotkaniu uczestniczyła m.in. Sekretarz Stanu w MNiSW dr Karolina Ziolo-Pużuk oraz przedstawiciele Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Miasta Stołecznego Warszawy, Polskiego Funduszu Rozwoju, Fundacji Innovations Hub, Startup Hub Poland, Iceye, EIT Food Poland oraz EIT Health Poland.

MNiSW uczestniczyło również w dyskusjach podczas spotkania Narodowych Koordynatorów oraz Koordynatorów Obszarów Tematycznych SUERMB w Turku (Finlandia, kwiecień), konferencji Programu Interreg Region Morza Bałtyckiego w Tampere (Finlandia, maj), Dnia Miast i Regionów Rady Państw Morza Bałtyckiego oraz Dorocznego Forum SUERMB w Sopocie (październik).

MNiSW wspierało także kluczowe debaty dotyczące rozwoju sztucznej inteligencji w Regionie Morza Bałtyckiego poprzez współorganizację warsztatu „The Baltic Sea Region AI Challenge: Co-Creating Future-Ready Businesses, Communities and Innovation Ecosystems” podczas Dorocznego Forum SUERMB

(październik). Warsztat przygotowano we współpracy z polską członkinią Grupy Sterującej PA INNO, panią Katarzyną Tyczko, która moderowała panel. Jednym z prelegentów był prof. Piotr Senkus.

W 2025 r. MNISW uczestniczyło również w spotkaniach i konsultacjach międzyresortowych prowadzonych przez MSZ, w szczególności w kontekście polskiej prezydencji w SUERMB.

#### Współpraca z projektami PA INNO oraz innymi inicjatywami i interesariuszami innowacji w Regionie Morza Bałtyckiego i pozostałych makroregionach UE

W 2025 r. PA INNO kontynuował udaną praktykę organizacji webinarium mających na celu wsparcie wykonawców projektów w obszarze innowacji w ramach programu Interreg Region Morza Bałtyckiego. W sierpniu MNISW współorganizował cykl trzech webinarium PA INNO skierowanych do projektów wyróżnionych w pierwszym, drugim i trzecim naborze programu Interreg Region Morza Bałtyckiego.

Zespół MNISW wspierał również wnioskodawców podczas konferencji Programu Interreg Region Morza Bałtyckiego w Tampere (maj) oraz Dorocznego Forum SUERMB w Sopocie (październik).

We wrześniu przedstawiciele MNISW uczestniczyli w wydarzeniu „Macro-regional and Sea Basin Strategies Days” w Brukseli. Spotkanie, gromadzące szerokie grono interesariuszy z Regionu Morza Bałtyckiego i pozostałych makroregionów UE, umożliwiło nawiązanie nowych kontaktów, w tym z przedstawicielami Interreg Volunteer Youth, których MNiSW zaprosiło następnie do udziału w Zimowej Szkole Innowacji, zorganizowanej we współpracy z Uniwersytetem Warszawskim oraz pod patronatem PA INNO w grudniu 2025 r.

W październiku zespół MNISW uczestniczył we flagowym wydarzeniu organizowanym przez estońskie Ministerstwo Gospodarki i Komunikacji – Tallin Digital Summit 2025. Udział w wydarzeniu umożliwił uczestnikom pogłębienie wiedzy w zakresie innowacji cyfrowych oraz rozwinięcie współpracy z kluczowymi interesariuszami z regionu i spoza niego.

#### Wsparcie nowych projektów i inicjatyw PA INNO

W 2025 r. MNiSW opracowało nową inicjatywę PA INNO o ogromnym potencjale edukacyjnym, komunikacyjnym i networkingowym – Szkołę Innowacji. Koncepcja szkoły została przygotowana przez MNISW po konsultacjach z polską członkinią Grupy Sterującej PA INNO (MRiT) w zakresie kluczowych potrzeb edukacyjnych kadry badawczej w obszarze innowacji i sztucznej inteligencji. Uzgodniono, że kompetencje te wymagają strategicznego wsparcia, zarówno na poziomie krajowym, jak i ponadnarodowym. EUSBSR konsekwentnie zachęca do realnego włączania młodych ludzi w działania Strategii, a PA INNO uznaje młodych badaczy za współtwórców przyszłych innowacji regionu.

W dniach 15–17 grudnia 2025 r. MNISW zorganizowało pilotażową edycję inicjatywy we współpracy z Uniwersytetem Warszawskim jako gospodarzem wydarzenia. Zimowa Szkoła Innowacji zgromadziła blisko 150 doktorantów z całej Polski, oferując trzydniowy, intensywny program szkoleniowy, obejmujący interdyscyplinarne wykłady z zakresu technologii mowy, uczenia maszynowego i psychologii, a także sesję poświęconą SUERMB z udziałem przedstawicieli Baltic Sea Strategy Point, PA INNO, Programu Interreg Region Morza Bałtyckiego oraz Interreg Volunteer Youth. Program obejmował również pogłębione warsztaty prowadzone przez naukowców i praktyków, dotyczące m.in. praktycznych zastosowań sztucznej inteligencji (w tym pracy z modelami językowymi oraz uczenia maszynowego), zarządzania projektami, własności intelektualnej, komercjalizacji badań oraz aspektów etycznych wykorzystania AI w badaniach naukowych. Program Szkoły umożliwił uczestnikom zdobycie nowych, praktycznych kompetencji w kluczowych obszarach innowacji oraz stworzył przestrzeń do nawiązywania współpracy makroregionalnej.

W 2026 r. MNISW planuje opracowanie wewnętrznego raportu dotyczącego pilotażowej edycji wydarzenia. W perspektywie długoterminowej Szkoła Innowacji może stać się flagową inicjatywą PA INNO w zakresie budowania kompetencji i współpracy młodzieży w regionie.

#### Koordinacja i zarządzanie

W 2025 r., w oparciu o doświadczenia z ostatnich trzech lat, MNiSW rozbudowało zespół projektowy oraz rozszerzyło zakres działań związanych z PA INNO. Ugruntowany zespół MNISW zapewnia kompleksową

realizację zarówno bieżących, jak i nowych zadań projektowych oraz przyczynia się do lepszej integracji i koordynacji polityk, zasobów i inicjatyw na poziomie krajowym.

W 2025 r. Zespół MNISW aktywnie uczestniczył w licznych krajowych i międzynarodowych wydarzeniach związanych z SUERMB i Programem Interreg Region Morza Bałtyckiego, prezentując postępy działań PA INNO, wymieniając doświadczenia oraz współtworząc nowe koncepcje wdrożeniowe. Obejmowało to m.in. regularne spotkania zespołu projektowego w Ministerstwie, spotkania Koordynatorów PA INNO z Polski, Finlandii i Estonii (w tym spotkanie stacjonarne zorganizowane 18 marca w Warszawie), posiedzenia Grupy Sterującej (19 marca – stacjonarne, 17 października – zdalne), comiesięczne spotkania online interesariuszy SUERMB, regularne konsultacje z BSSP, konsultacje PA INNO z Grupą Narodowych Koordynatorów SUERMB (kwiecień), spotkanie Koordynatorów Obszarów Tematycznych oraz Narodowych Koordynatorów SUERMB w Turku (kwiecień), Doroczne Forum SUERMB w Sopocie (październik) oraz spotkania międzyresortowe prowadzone przez MSZ.

### Komunikacja

Najważniejszym osiągnięciem komunikacyjnym i wizerunkowym zespołu MNISW w 2025 r. było zaprezentowanie SUERMB, jego sieci wsparcia oraz możliwości finansowania młodym badaczom z całej Polski podczas Zimowej Szkoły Innowacji w Warszawie. W ramach Szkoły blisko 150 uczestników miało okazję wysłuchać wystąpień przedstawicieli Baltic Sea Strategy Point, PA INNO, Programu Interreg BSR oraz Interreg Volunteer Youth. PA INNO uznaje za kluczowe wczesne informowanie młodych osób o dostępnych możliwościach oraz włączanie ich w działania Strategii. Zimowa Szkoła Innowacji stanowiła w tym zakresie efektywną platformę komunikacyjną. Dla wielu z uczestników Szkoły było to pierwsze spotkanie z możliwościami współpracy makroregionalnej w ramach tych instrumentów. W ciągu roku zespół MNISW kontynuował komunikację celów i wartości SUERMB na poziomie krajowym, skutecznie wzmacniając rozpoznawalność PA INNO.

### **Instytut Adama Mickiewicza – współkoordynator OT Kultura**

W 2025 roku Instytut Adama Mickiewicza (IAM), jako koordynator Obszaru Tematycznego Kultura (Policy Area Culture) Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego, kontynuował ścisłą współpracę z Ministerstwem Rolnictwa, Wsi, Spraw Europejskich i Ochrony Konsumentów kraju związkowego Szlezwik-Holsztyn (MLLEV) w celu wdrażania działań określonych w Planie Działania. Prace prowadzone były przy aktywnym wsparciu polskiego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ministerstwa Kultury Estonii, które w tym czasie sprawowały przewodnictwo w Grupie Sterującej.

### Aktualizacja Planu Działania SUERMB

Nadrzędnym celem OT Kultura jest wykorzystanie kultury i kreatywności do wzmacniania makroregionu oraz wspierania jego spójności i odporności. W zaktualizowanym Planie Działania uwzględniono wnioski z ewaluacji działalności OT Kultura w latach 2022–2024. Konieczne okazało się dostosowanie działań do rosnących wyzwań regionu Morza Bałtyckiego, takich jak zmniejszenie finansowania kultury w związku z przesunięciami budżetu na obronność, rosnąca fragmentacja społeczna, osłabienie wartości demokratycznych, kryzys zdrowia psychicznego oraz kryzys klimatyczny.

Dzięki międzysektorowej sile OT Kultura łączy wiele obszarów tematycznych Strategii (m.in. Turystyka, Edukacja, Bezpieczeństwo Cywilne) i angażuje różnorodne podmioty w projekty transnarodowe oraz dialog polityczny. Zakres tematyczny OT Kultura w zrewidowanym Planie Działania obejmuje następujące działania:

- Wzmocnienie sektora kultury i kreatywnego w regionie Morza Bałtyckiego.
- Wspieranie tożsamości regionu Morza Bałtyckiego poprzez wzmacnianie kultury i społeczeństwa.
- Działania na rzecz zrównoważonej kultury i kultury zrównoważonego rozwoju.

W dniu 28 kwietnia 2025 r. koordynatorzy OT Kultura spotkali się z Grupą Narodowych Koordynatorów SUERMB, aby przedstawić im zaktualizowane działania.

### Konferencja InnoCulture – nowe Forum Kultury Regionu Morza Bałtyckiego

Instytut Adama Mickiewicza był głównym organizatorem drugiej edycji międzynarodowej konferencji o kulturze i sektorach kreatywnych w regionie Morza Bałtyckiego – „InnoCulture: Exploring CCI Skills That Shape Tomorrow”, która odbyła się w Tallinnie w dniach 19–20 listopada 2025 r. Wydarzenie współorganizowano z CCI Contact Desk, Nadbałtyckim Centrum Kultury, Ars Baltica i Creative Estonia. Forum zgromadziło około 100 uczestników (dwukrotnie więcej niż pilotażowa edycja w 2024 r.) i koncentrowało się na rozwoju innowacyjnych kompetencji w sektorze kultury.

#### Spotkania Grupy Sterującej OT Kultura

W 2025 roku koordynatorzy OT Kultura zorganizowali dwa spotkania Grupy Sterującej – 10 kwietnia (online) oraz 18 listopada stacjonarnie w Tallinnie. Głównym tematem obrad pozostawała rewizja Planu Działania. Warto podkreślić stałe zaangażowanie Obserwatorów, m.in. Sekretariatu Partnerstwa ds. Kultury Wymiaru Północnego (NDPC) oraz Sekretariatu Rady Państw Morza Bałtyckiego (CBSS), które prowadzą działania komplementarne do działań koordynatorów OT Kultura. W strukturze Sekretariatu RPMB osadzone są: 1) koordynacja OT Bezpieczeństwo Cywilne; 2) lider flagowego projektu Interreg BSR – „Bałtyckie Perły Kultury”; 3) Komitet Dziedzictwa Regionu Bałtyckiego (BRHC), któremu przewodniczy obecnie Narodowy Instytut Dziedzictwa; 4) Baltic Sea Youth Forum, które deleguje swoich przedstawicieli na spotkania Grupy Sterującej OT Kultura, umożliwiając nam tym samym aktywne włączanie młodzieży.

#### Obecność na 16. Dorocznym Forum SUERMB i współpraca z innymi OT

W ramach koordynacji OT Kultura IAM aktywnie uczestniczył w Dorocznym Forum w Sopocie, współorganizując:

- Warsztaty „Routes That Resonate: Tourism and Culture as Bridges in the Baltic Sea Region” wraz z OT Turystyka – 29 października 2025 r.
- Warsztaty „The soft core of hard security: Community cohesion and agency in times of insecurity” wraz z OT Bezpieczeństwo Cywilne – 30 października 2025 r.

Ponadto, wspólnie z koordynatorami OT Edukacja, zorganizowano warsztaty „Culture, creativity and integration of older people” – 26 maja 2025 r. (online).

#### Opracowanie dokumentów

- Wkład OT Kultura do raportu **EUSBSR Annual Forum 2025: Securing the Future**.
- Wkład OT Kultura do dokumentu strategicznego KE **Culture Compass for Europe**, opublikowanego w listopadzie 2025 r.

#### Wsparcie projektów i komunikacja

Koordynatorzy OT Kultura wspierali merytorycznie i komunikacyjnie projekty Interreg BSR, w szczególności platformę projektową „REAVES: Resilient Ecosystems for AV&M Entrepreneurial Support”, w której OT Kultura jest partnerem stowarzyszonym. Partnerzy projektowi angażowani byli również jako prelegenci w trakcie wydarzeń (m.in. projekt KidsLikeUs kierowany przez Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, prezentowany w Sopocie).

#### Wnioski

Wyzwania, przed którymi stoi sektor kreatywny i kultury, są zbyt duże, by państwa poradziły sobie z nimi samodzielnie. Konieczna jest współpraca ponadnarodowa, wymiana dobrych praktyk oraz wypracowanie nowych, kolektywnych rozwiązań do prezentacji na wyższym szczeblu politycznym.

Szczególnie palącym problemem jest zagrożenie dziedzictwa narodowego w przypadku konfliktu zbrojnego oraz potrzeba digitalizacji zbiorów – kwestia istotna zwłaszcza dla Litwy, Estonii, Łotwy, a także Polski. Kolejnym wspólnym wyzwaniem jest zmniejszenie środków na wsparcie kultury i konieczność poszukiwania alternatywnych rozwiązań, np. partnerstw publiczno-prywatnych. Również status zawodowy artysty, gwarantowane wynagrodzenie minimalne i składki społeczne wymagają regulacji prawnych, nad którymi prace prowadzone są w kilku państwach regionu.

#### **Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego – OT Kultura**

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego zaangażowane jest w działania Grupy Sterującej Obszaru Tematycznego Kultura SUERMB, regularnie uczestnicząc w jej posiedzeniach.

W 2025 roku przedstawiciele polskiego resortu kultury aktywnie uczestniczyli w dwóch posiedzeniach Grupy Sterującej: 10.04.2025 (online) w ramach polskiego przewodnictwa w SUERMB oraz 17.11.2025 w Tallinnie w ramach estońskiego przewodnictwa w SUERMB. Głównym tematem dyskusji była trwająca rewizja Planu Działania. Przedstawiciele MKiDN wskazywali koordynatorom OT Kultura priorytety polityki kulturalnej, zatwierdzali nowe cele i formaty działania, dokonywali merytorycznej ewaluacji pracy koordynatorów. Ponadto prezentowali aktualne działania polskiego resortu kultury, w tym także działania Instytutu Przemysłów Kreatywnych w dziedzinie gier komputerowych, designu i mody.

Przedstawiciele MKiDN pozostają w bieżącym roboczym kontakcie z polskim koordynatorem OT Kultura, uczestniczą także we wszystkich oficjalnych procedurach i głosowaniach odbywających się w ramach Grupy Sterującej (w tym zatwierdzaniu Planu Pracy 2025), a w miarę możliwości również w konferencjach i warsztatach organizowanych przez koordynatorów.

### **Ministerstwo Infrastruktury – OT Bezpieczna Żegluga, OT Czysta Żegluga, OT Planowanie Przestrzenne i OT Transport**

W 2025 r. przedstawiciele Departamentu Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (DGMiŻŚ) Ministerstwa Infrastruktury kontynuowali realizację zadań związanych z pełnieniem roli Punktu Kontaktowego (focal point) dla dwóch Obszarów Tematycznych (OT) SUERMB: Bezpieczeństwo żegluga (PA Safe) oraz Czysta żegluga (PA Ship).

W pierwszym półroczu 2025 r. pod przewodnictwem PL w SUERMB odbyło się jedno spotkanie Grupy Sterującej PA Ship (26 maja 2025 r.) oraz jedno spotkanie Grupy Sterującej PA Safe (27 maja 2025 r.), obydwie w formule online, które przedstawiciele DGMiŻŚ współprowadzili z koordynatorami OT. Przedstawiciele DGMiŻŚ kontynuowali rozpoczęte prace koncepcyjne związane z warsztatami Idea Generation Workshop, które odbyły się w październiku w Gdyni 2024 r., w zakresie monitorowania rozwoju nowych projektów wygenerowanych podczas warsztatów z udziałem przedstawicieli sektora polskiej gospodarki morskiej. Przedstawiciele DGMiŻŚ wspierali koordynatorów w bieżących pracach obydwu OT, w tym przygotowując *letter of support* na potrzeby kontynuacji prac koordynatorów obu OT. Ponadto pod polskim przewodnictwem odbyły się spotkania grup operacyjnych obydwu OT w kwietniu 2025 r.

W drugiej połowie 2025 r. przedstawiciele DGMiŻŚ uczestniczyli w spotkaniu Grupy Sterującej PA Ship w (20 października 2025 r.) w formule online oraz w spotkaniu stacjonarnym Grupy Sterującej PA Safe w (28 października 2025 r.) zorganizowanym podczas Forum SUERMB w Sopocie. Przedstawiciele DGMiŻŚ aktywnie uczestniczyli także w wydarzeniach związanych z dorocznym Forum,

W zakresie merytorycznym prace obydwu grup w dużej mierze skupiały się na działaniach związanych z aktualizacją Planu Działania SUERMB w zakresie obu OT. Przedstawiciele DGMiŻŚ aktywnie uczestniczyli w pracach i konsultacjach krajowych, uzgodnieniach i wypełnianiu kwestionariuszy przygotowanych przez koordynatorów OT na potrzeby planowanych zmian Planu Działania SUERMB.

#### **OT Planowanie Przestrzenne**

W zakresie PA Spatial Planning (OT Planowanie Przestrzenne), przedstawiciel Departamentu Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej Ministerstwa Infrastruktury jest członkiem grupy roboczej HELCOM-VASAB do spraw morskiego planowania przestrzennego, która ma na celu także koordynację obszaru polityki SUERMB. Planowanie przestrzenne w zakresie projektów i inicjatyw związanych z morskim planowaniem przestrzennym. W 2025 roku odbyły się dwa spotkania grupy roboczej HELCOM-VASAB do spraw morskiego planowania przestrzennego.

#### **PA Transport (Obszar Tematyczny Transport)**

30 czerwca 2025 r. przedstawiciel DWM zakończył przewodnictwo w Grupie Sterującej PA Transport w ramach polskiej prezydencji w SUERMB.

Założenia PA Transport zakładające działania na rzecz poprawy połączeń w regionie i współpracy z krajami trzecimi, rozwój działań na rzecz transportu neutralnego dla klimatu i niezanieczyszczającego środowiska, a także wsparcie innowacyjnych technologii i rozwiązań w regionie Morza Bałtyckiego zostały potwierdzone podczas spotkań Grupy Sterującej PA Transport w 2025 r.

W ramach PA Transport odbyły się dwa spotkania – w formule online 5 czerwca 2025 r. oraz stacjonarne w Sopocie 28 października 2025 r. na marginesie dorocznego Forum SUERMB.

Strona polska zgodziła się na zmianę w Regulaminie Grupy Sterującej PA Transport skracające okres procedury pisemnej z 10 do 7 dni roboczych (art. 7). Zmiana ta została zatwierdzona przez członków Grupy Sterującej.

Członkowie Grupy Sterującej PA Transport potwierdzili znaczenie stanowiska Komisji Morza Bałtyckiego Konferencji Peryferyjnych Regionów Nadmorskich (CPMR BSC) wzywającego do utworzenia niezależnego funduszu transportowego UE w celu zapewnienia realizacji projektów o wysokiej europejskiej wartości dodanej oraz wsparcia dla infrastruktury mobilności wojskowej w celu zwiększenia odporności i bezpieczeństwa w regionie Morza Bałtyckiego. Podkreślono znaczenie celu NATO, jakim jest zwiększenie wydatków na obronność do 5% PKB wśród państw członkowskich. Chociaż nadal nie jest jasne, w jaki sposób te ambicje zostaną sfinansowane i jak zostanie skonstruowany budżet UE w następnej perspektywie finansowej, uzgodniono, że główne obszary priorytetowe określone w stanowisku CPMR BSC są ważne i użyteczne jako punkty odniesienia dla kształtowania przyszłych działań PA Transport.

Przedstawiciel strony polskiej jako członek Grupy Sterującej PA Transport SUERMB wspierał proces koordynacji ustaleń technicznych i logistycznych z organizatorami Forum na prośbę koordynatorów w celu organizacji spotkania Grupy Sterującej na marginesie Dorocznego Forum SUERMB w Sopocie.

Dodatkowo uzgodniono, że w przyszłych aktualizacjach Planu działania SUERMB należy uwzględnić przepływy transportowe wschód-zachód i mobilność miejską.

#### *PA Safe i PA Ship (Obszary Tematyczne Bezpieczna Żegluga oraz Czysta Żegluga)*

W 2025 r. przedstawiciele Departamentu Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (DGMiŻŚ) Ministerstwa Infrastruktury kontynuowali realizację zadań związanych z pełnieniem roli Punktu Kontaktowego (focal point) dla dwóch Obszarów Tematycznych (OT) SUERMB: Bezpieczeństwo żeglugi (PA Safe) oraz Czysta żegluga (PA Ship).

W pierwszym półroczu 2025 r. pod przewodnictwem Polski w SUERMB odbyło się jedno spotkanie Grupy Sterującej PA Safe w dniu 27 maja, które przedstawiciele DGMiŻŚ współprowadzili z koordynatorami OT. Przedstawiciele DGMiŻŚ kontynuowali rozpoczęte prace koncepcyjne związane z warsztatami *Idea Generation Workshop*, które odbyły się w październiku w Gdyni 2024 r., w zakresie monitorowania rozwoju nowych projektów wygenerowanych podczas warsztatów z udziałem przedstawicieli sektora polskiej gospodarki morskiej. Przedstawiciele DGMiŻŚ wspierali koordynatorów w bieżących pracach obydwu OT, w tym przygotowując *letter of suport* na potrzeby kontynuacji prac koordynatorów obu OT. Ponadto pod polskim przewodnictwem odbyły się spotkania grup operacyjnych obydwu OT w kwietniu 2025 r.

W drugiej połowie 2025 r. przedstawiciele DGMiŻŚ uczestniczyli w spotkaniu Grupy Sterującej PA Ship 20 października w formule online oraz w spotkaniu stacjonarnym Grupy Sterującej PA Safe 28 października zorganizowanym podczas Forum SUERMB w Sopocie. Przedstawiciele DGMiŻŚ aktywnie uczestniczyli także w wydarzeniach związanych z dorocznym Forum.

W zakresie merytorycznym prace obydwu grup w dużej mierze skupiały się na działaniach związanych z aktualizacją Planu Działania SUERMB w zakresie obu OT. Przedstawiciele DGMiŻŚ aktywnie uczestniczyli w pracach i konsultacjach krajowych, uzgodnieniach i wypełnianiu kwestionariuszy przygotowanych przez koordynatorów OT na potrzeby planowanych zmian Planu Działania SUERMB.

### *PA Spatial Planning (Obszar Tematyczny Planowanie Przestrzenne)*

W zakresie PA Spatial Planning (Obszar Tematyczny Planowanie Przestrzenne), przedstawiciel DGMiŻŚ jest członkiem grupy roboczej HELCOM-VASAB do spraw morskiego planowania przestrzennego, która ma na celu także koordynację obszaru polityki EUSBSR Planowanie przestrzenne w zakresie projektów i inicjatyw związanych z morskim planowaniem przestrzennym. W 2025 roku odbyły się dwa spotkania grupy roboczej HELCOM-VASAB do spraw morskiego planowania przestrzennego.

### *PA Nutri (Obszar Tematyczny Biogeny)*

W 2025 roku PA Nutri realizowała zadania wynikające ze SUERMB w sposób konsekwentny, uporządkowany i zgodny z założeniami Planu Działania EUSBSR. Działania PA Nutri koncentrowały się na wzmacnianiu współpracy transnarodowej, wspieraniu procesów politycznych, integracji środowisk eksperckich oraz zapewnianiu przepływu wiedzy między projektami, administracją i instytucjami odpowiedzialnymi za wdrażanie polityk środowiskowych. Grupa Sterująca PA Nutri pozytywnie oceniła postęp prac, podkreślając, że „postęp był zadowalający, biorąc pod uwagę, że w praktyce pracował tylko jeden PAC w pełnym wymiarze czasu”. Ocena ta potwierdza wysoką efektywność organizacyjną PA Nutri oraz zdolność do utrzymania ciągłości działań w warunkach ograniczonych zasobów kadrowych.

W 2025 r. szczególną rolę odegrały działania związane z wymianą wiedzy i integracją środowisk. PA Nutri zorganizowała dwa webinaria PA Nutri Talks, które stały się kluczowym narzędziem komunikacji i transferu wiedzy w regionie. Seminarium czerwcowe poświęcone było recyklingowi składników odżywczych, natomiast wrześniowe – gospodarce wodnej na obszarach wiejskich. Jak wskazano w raporcie, wydarzenia te „umożliwiły prezentację projektów zakończonych i trwających oraz wymianę między polityką a projektami”, co przyczyniło się do utrwalenia rezultatów projektowych oraz ich ponownego wykorzystania w praktyce. Wydarzenia zgromadziły szerokie grono interesariuszy – przedstawicieli administracji krajowej i regionalnej, środowiska naukowego, organizacji pozarządowych oraz sektora prywatnego. Jednocześnie zauważono ograniczoną reprezentację interesariuszy z Danii i Niemiec, co pozostaje obszarem wymagającym dalszej pracy w kolejnych latach.

Ważnym obszarem aktywności PA Nutri była współpraca projektowa oraz wsparcie inicjatyw transnarodowych. Z inicjatywy PA Nutri projekty WaterMan, ReNutriWater i NurseCoast II zostały zaproszone do przedstawienia swoich wyników na posiedzeniu HELCOM Source-to-Sea, co umożliwiło im bezpośrednie dotarcie do decydentów odpowiedzialnych za polityki środowiskowe w regionie. Działanie przyczyniło się do zacieśnienia współpracy między projektami oraz do przygotowania wspólnej aplikacji platformowej, przy której PA Nutri pełniła rolę koordynacyjną, wspierając identyfikację potrzeb oraz konsultacje z Grupą Sterującą. Współpraca z HELCOM obejmowała również wspólny z PA Hazards warsztat dotyczący potencjalnych morskich hot spotów. Choć nie doprowadził on do identyfikacji nowych obszarów interwencji, stanowił „owocną wymianę doświadczeń” i wsparł krajowych ekspertów w dalszych ocenach dotyczących wewnętrznego obciążenia Bałtyku.

W 2025 r. PA Nutri aktywnie uczestniczyła w wydarzeniach makroregionalnych, w tym w Dorocznym Forum SUERMB oraz w Macro-regional and Sea Basin Strategies Days (MRS Days). Współorganizowane sesje dotyczyły m.in. gospodarki o obiegu zamkniętym, odporności wodnej oraz współpracy między makroregionami. Szczególnie istotna była współpraca z PA Hazards, PA Ship oraz Danube MRS, która umożliwiła wymianę doświadczeń i rozpoczęcie nowych form współpracy. Koordynatorzy PA Nutri przedstawili doświadczenia regionu Morza Bałtyckiego podczas warsztatu Danube MRS „Climate Change: Challenges in Agriculture and Water Sectors”, co wzmocniło widoczność działań regionu na forum europejskim i przyczyniło się do budowania synergii między makroregionami. Współpraca ta ma szczególne znaczenie w kontekście rosnącej potrzeby koordynacji działań dotyczących adaptacji do zmian klimatu oraz zarządzania zasobami wodnymi w skali ponadnarodowej.

Jednym z najważniejszych osiągnięć PA Nutri w 2025 r. było przygotowanie wspólnego stanowiska do konsultacji publicznych dotyczących unijnej Strategii Bioekonomii. Dokument ten „zebrał wyniki kilku

projektów i podkreślił znaczenie zamykania obiegu składników odżywczych", a jego oddziaływanie znalazło odzwierciedlenie w finalnej wersji strategii, w której zapisano, że „closing the nutrient cycle is essential for environmental and economic resilience”. Działanie to stanowi przykład skutecznego transferu wyników projektowych na poziom europejski oraz potwierdza zdolność PA Nutri do wpływania na kształtowanie polityk unijnych w obszarach istotnych dla regionu Morza Bałtyckiego. Wspólne stanowisko zwiększyło również widoczność projektów Interreg oraz wzmocniło ich znaczenie w debacie europejskiej dotyczącej bioekonomii i gospodarki o obiegu zamkniętym.

W 2025 r. PA Nutri aktywnie uczestniczyła również w procesie aktualizacji Planu Działania SUERMB. Grupa Sterująca wskazała, że prace przyniosły „wiele nowych pomysłów na rozwój pracy PA Nutri”, a ich wdrażanie może rozpocząć się już w kolejnym roku, m.in. poprzez dobór tematów przyszłych PA Nutri Talks oraz rozwijanie koncepcji grup współpracy. Podkreślono także znaczenie działań wspierających wdrażanie krajowych zobowiązań wynikających z HELCOM BSAP, co stanowi ważny element spójności działań regionalnych i krajowych. W procesie aktualizacji Planu Działania pojawiły się również nowe propozycje dotyczące wzmocnienia roli PA Nutri w zakresie wspierania wdrażania działań krajowych, co zostało pozytywnie ocenione przez Grupę Sterującą.

Działania PA Nutri w 2025 r. przyczyniły się do wzmocnienia współpracy transnarodowej, utrwalenia rezultatów projektowych oraz zwiększenia wpływu regionu Morza Bałtyckiego na procesy polityczne UE. Jednocześnie zidentyfikowano obszary wymagające dalszej pracy, w tym zwiększenie udziału interesariuszy z niektórych państw oraz rozwijanie nowych form współpracy tematycznej. Wkład PA Nutri stanowi istotny element realizacji SUERMB i będzie kontynuowany w oparciu o rekomendacje Grupy Sterującej oraz potrzeby regionu, ze szczególnym uwzględnieniem rosnącej roli działań związanych z adaptacją do zmian klimatu, gospodarką wodną oraz recyklingiem składników odżywczych.

### **Ministerstwo Rozwoju i Technologii (OT Innowacje)**

W 2025 r. Ministerstwo Rozwoju i Technologii (MRIT) kontynuowało zaangażowanie w Grupie Sterującej Obszaru Tematycznego (OT) *Innowacje* SUERMB pn. *Coordination and support for EUSBSR Policy Area Innovation* (PACINNO-3), finansowanego ze środków programu Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 (IRMB). Projekt jest realizowany wraz z partnerami z Estonii (Ministry of Economic Affairs and Communications) oraz Finlandii (The Baltic Institute of Finland – partner wiodący projektu) i polega na wsparciu rozwoju OT Innowacje poprzez stymulowanie i ułatwianie współpracy w Regionie.

MRIT uczestniczyło w procesie aktualizacji Planu Działania SUERMB. Projekt dokumentu był konsultowany wewnętrznie, a także w ramach Grupy Sterującej Obszaru Tematycznego *Innowacje*. W październiku zespół PA INNO poświęcił drugie (zdalne) posiedzenie Grupy Sterującej aktualizacji Planu Działania.

W marcu MRIT we współpracy z MNISW prowadziło dialog dotyczący polskiego ekosystemu startupowego oraz instrumentów jego wsparcia w kontekście potencjalnej współpracy makroregionalnej na łamach stacjonarnego posiedzenia Grupy Sterującej PA INNO, zorganizowanego przez MNISW w Warszawie w ścisłej współpracy z MRIT.

W spotkaniu uczestniczyła m.in. Sekretarz Stanu w MNiSW dr Karolina Ziolo-Pużuk oraz przedstawiciele Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, miasta stołecznego Warszawy, Polskiego Funduszu Rozwoju, Fundacji Innovations Hub, Startup Hub Poland, Iceye, EIT Food Poland oraz EIT Health Poland.

MRIT wspierało także kluczowe debaty dotyczące rozwoju sztucznej inteligencji w regionie Morza Bałtyckiego poprzez współorganizację warsztatu „The Baltic Sea Region AI Challenge: Co-Creating Future-Ready Businesses, Communities and Innovation Ecosystems” podczas Dorocznego Forum SUERMB w Sopocie, w którym wzięło udział około 120 uczestników reprezentujących władze publiczne, środowisko akademickie i biznes. Polska członkini Grupy Sterującej PA INNO, pani Katarzyna Tyczko moderowała panel. Jednym z prelegentów był prof. Piotr Senkus. W dyskusji podkreślono potrzebę przejścia od szumu

dotyczącego sztucznej inteligencji do praktycznego wdrożenia opartego na wyzwaniach, podkreślając interoperacyjną infrastrukturę cyfrową, wspólne standardy danych, transgraniczne piaskownice AI, zamówienia publiczne na innowacje i etyczną sztuczną inteligencję skoncentrowaną na człowieku. Tematy te zostały dodatkowo poparte artykułem PA INNO opublikowanym we wspólnej publikacji EUSBSR „Securing the Future – Views from the PACs”.

MRIT zapewniło również wsparcie koncepcyjne MNISW w zakresie opracowania nowej inicjatywy PA INNO o dużym potencjale edukacyjnym, komunikacyjnym i networkingowym – Szkoły Innowacji. Uzgodniono, że kompetencje te wymagają strategicznego wsparcia, zarówno na poziomie krajowym, jak i ponadnarodowym. SUERMB konsekwentnie zachęca do realnego włączania młodych ludzi w działania Strategii, a PA INNO uznaje młodych badaczy za współtwórców przyszłych innowacji regionu.

W dniach 15–17 grudnia 2025 r. przedstawicielka MRIT wzięła udział w pilotażowej edycji inicjatywy we współpracy z MNISW oraz z Uniwersytetem Warszawskim jako gospodarzem wydarzenia. Zimowa Szkoła Innowacji zgromadziła blisko 150 doktorantów z całej Polski, oferując trzydniowy, intensywny program szkoleniowy, obejmujący interdyscyplinarne wykłady z zakresu technologii mowy, uczenia maszynowego i psychologii, a także sesję poświęconą SUERMB z udziałem przedstawicieli Baltic Sea Strategy Point, PA INNO, Programu Interreg Region Morza Bałtyckiego oraz Interreg Volunteer Youth. Program obejmował również pogłębione warsztaty prowadzone przez naukowców i praktyków, dotyczące m.in. praktycznych zastosowań sztucznej inteligencji (w tym pracy z modelami językowymi oraz uczenia maszynowego), zarządzania projektami, własności intelektualnej, komercjalizacji badań oraz aspektów etycznych wykorzystania AI w badaniach naukowych. Program Szkoły umożliwił uczestnikom zdobycie nowych, praktycznych kompetencji w kluczowych obszarach innowacji oraz stworzył przestrzeń do nawiązywania współpracy makroregionalnej. W 2025 r. przedstawiciel MRIT uczestniczył również w spotkaniach koordynacyjnych prowadzonych przez MSZ.

## **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**

### Obszar przeciwdziałania handlowi ludźmi

Polska aktywnie uczestniczy w pracach Grupy Zadaniowej ds. Zwalczania Handlu Ludźmi Rady Państw Morza Bałtyckiego– RPMB CBSS Task Force against Trafficking in Human Beings – TF-THB), która służy również praktycznemu wdrażaniu SUERMB, w szczególności w obszarze bezpieczeństwa i przeciwdziałania handlowi ludźmi. Jest to platforma współpracy w zakresie wymiany informacji, budowania świadomości społecznej, wzmacniania polityk publicznych oraz poprawy mechanizmów identyfikacji i wsparcia ofiar.

W 2025 r. działania Polski w tym obszarze, oprócz czynnego uczestnictwa w spotkaniach grupy organizowanych w Tallinie (w ramach estońskiej prezydencji w SUERMB), były realizowane w szczególności w ramach polskiej prezydencji w RPMB (1 lipca 2025 r. -30 czerwca 2026 r.). Jednym z kluczowych wydarzeń było eksperckie spotkanie Grupy TF-THB oraz Grupy Children at Risk (CAR), które odbyło się w dniach 9–10 października 2025 r. w Warszawie i Łodzi pod hasłem „Preventing Human Trafficking Through National Action and Local Resilience as well in the Context of Regional Crises and Forced Migration”. Spotkanie w Warszawie poświęcono dyskusjom panelowym w obszarach:

- wpływu konfliktów zbrojnych i kryzysów granicznych na dynamikę handlu ludźmi;
- pracy przymusowej jako jednej z ukrytych form tego procederu oraz wzmacniania krajowych mechanizmów jej wykrywania;
- wsparcia dla dzieci i młodzieży – ofiar handlu ludźmi, ze szczególnym uwzględnieniem opieki opartej na wiedzy o traumie i najlepszych praktyk w zakresie ochrony dzieci.

Dodatkowo zorganizowano wizytę studyjną w Łodzi, która koncentrowała się na praktycznych aspektach krajowych systemów ochrony dzieci. Odwiedzono m.in. placówkę pieczy zastępczej dla małoletnich bez opieki oraz centrum wsparcia prowadzone przez organizację pozarządową.

Ponadto, 8 października 2025 r. w siedzibie MSZ w Warszawie odbyły się warsztaty poświęcone ochronie i wsparciu ofiar handlu ludźmi, dotyczące *Podręcznika dla ambasad i misji dyplomatycznych - jak wspierać i chronić ofiary handlu ludźmi?* Wydarzenie zostało zorganizowane przez DPP MSWiA we współpracy z Sekretariatem RPMB oraz Międzynarodową Organizacją ds. Migracji (IOM) Polska. W szkoleniu wzięło udział około 40 uczestników, w tym dyplomaci oraz przedstawiciele Policji i Straży Granicznej. Celem warsztatów było wzmocnienie praktycznych umiejętności przedstawicieli placówek dyplomatycznych w zakresie identyfikacji ofiar, procedur reagowania oraz współpracy międzyinstytucjonalnej.

Dodatkowo przedstawiciele MSWiA, Policji i Straży Granicznej uczestniczyli w międzynarodowym Forum THBxOC 2025, które odbyło się w dniach 3–4 grudnia 2025 r. w Sztokholmie i zostało zorganizowane przez RPMB we współpracy z Europolem. Forum zaprojektowano jako przestrzeń do dyskusji nt. powiązań współczesnego handlu ludźmi z działalnością zorganizowanych grup przestępczych. Forum miało również wymiar praktyczny, dając możliwość omówienia studium przypadków, skutecznych metod śledczych, innowacyjnych narzędzi analitycznych oraz sposobów budowania odporności instytucji państwowych.

### Obszar ochrony ludności

Przedstawiciele Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej aktywnie uczestniczyli w pracach Obszaru Tematycznego „Bezpieczeństwo Cywilne” (PA SECURE) SUERMB, koncentrując się na zapewnieniu ciągłości działań programowych w ramach współpracy makroregionalnej, w tym na przekładaniu ustaleń strategicznych na praktyczne inicjatywy w obszarze ochrony ludności.

Od 1 lipca prace PA SECURE realizowane były zgodnie z priorytetami przewodnictwa Polski w RPMB, przy jednoczesnym zachowaniu spójności z celami SUERMB. Istotnym elementem były prace nad aktualizacją Planu Działania PA SECURE, prowadzone zarówno w pierwszej, jak i drugiej połowie 2025 r. Podczas 23. Posiedzenia Grupy Sterującej PA SECURE w Tallinnie (kwiecień 2025 r.) realizowano pogłębione prace warsztatowe nad kierunkami współpracy w latach 2025–2027, w tym nad doprecyzowaniem celów, wskaźników oraz narzędzi współpracy. Szczególny nacisk położono na zwiększenie efektywności działań, lepszą koordynację inicjatyw oraz wzmocnienie spójności pomiędzy kolejnymi etapami prac, tak aby Plan Działania stanowił operacyjne narzędzie realizacji priorytetów PA SECURE.

Równolegle w 2025 r. kontynuowano projekty wpisujące się w realizację SUERMB. Przykładem jest projekt CREWS (*Enhancing Capacities in Disaster Risk Reduction by Facilitating Public-Civil Cooperation*), którego celem jest wzmacnianie współpracy pomiędzy administracją publiczną a społeczeństwem obywatelskim w obszarze redukcji ryzyka katastrof. Dzięki zaangażowaniu KG PSP do projektu włączono m.in. Urząd Miasta Stołecznego Warszawy. Projekt CREWS finansowany jest z programu INTERREG dla Regionu Morza Bałtyckiego.

Uzupełnieniem działań projektowych była realizowana we współpracy z Akademią Pożarniczą inicjatywa RAZOM Summer University – międzynarodowy projekt edukacyjny wzmacniający spójność europejską oraz współpracę z Ukrainą poprzez rozwój wiedzy i kompetencji w obszarze bezpieczeństwa społecznego.

Działania KG PSP w PA SECURE zyskały również widoczność podczas Dorocznego Forum SURMB w Sopocie, gdzie poprzez prezentację Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych podkreślono rolę budowania odporności społecznej, zaufania i gotowości poprzez sport – już od najmłodszych lat. Inicjatywa realizowała jeden z priorytetów Polskiej prezydencji w RPMB.

Kulminacją roku było 24. Posiedzenie Grupy Sterującej PA SECURE, które odbyło się w dniach 9 - 10 grudnia 2025 r. w Krakowie. Spotkanie stanowiło istotną platformę wymiany doświadczeń państw regionu Morza Bałtyckiego, w szczególności w obszarze wsparcia państwa-gospodarza (*Host Nation Support - HNS*) w rozumieniu Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, ewakuacji ludności oraz reagowania na kryzysy migracyjne i humanitarne, z uwzględnieniem doświadczeń Polski z przyjęcia uchodźców z Ukrainy w 2022 r. Prace Grupy potwierdziły znaczenie aktualizowanego Planu Działania jako narzędzia przekładającego priorytety strategiczne na konkretne działania operacyjne i współpracę instytucjonalną.

### Współpraca służb granicznych

Na poziomie centralnym, Straż Graniczna podejmowała liczne działania przyczyniające się do poprawy bezpieczeństwa na polskich obszarach morskich. Szczególną uwagą objęto zagadnienia związane ze wsparciem ochrony infrastruktury krytycznej, co skutkowało opracowaniem na poziomie Straży Granicznej kompleksowego dokumentu dotyczącego ochrony tych strategicznych obiektów. Prowadzone były ponadto prace związane z planowanym utworzeniem w Morskim Oddziale Straży Granicznej Centrum Bezpieczeństwa Morskiego, w ramach którego m.in. będzie dokonywana wymiana informacji między podmiotami realizującymi funkcje przybrzeżne (z tego względu oraz ze względu na brak szczegółowych danych technicznych i merytorycznych, opisujących zasady uczestnictwa SG w tym systemie, odłożono w czasie koncepcję przyłączenia się do mechanizmu wymiany informacji w ramach CISE – sieci łączącej systemy organów państw członkowskich UE i EOG odpowiedzialnych za nadzór morski. Zadeklarowano z kolei gotowość do dalszej dyskusji, szczególnie przy zaistnieniu nowych okoliczności doprecyzowujących aktualny obraz całego mechanizmu wymiany informacji).

Ponadto, w zakresie legislacyjnym o szczególnym znaczeniu dla bezpieczeństwa morskiego opiniowano projekt porozumienia MSWiA, MON, MI i MRiRW w sprawie współpracy w opracowaniu wymagań funkcjonalnych Zautomatyzowanego Systemu Radarowego Nadzoru polskich obszarów morskich 2.0 oraz projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu usprawnienia działań Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa państwa na polskich obszarach morskich oraz zapewnienia bezpieczeństwa na Morzu Bałtyckim.

Na poziomie regionalnym, Morski Oddział Straży Granicznej realizując ustawowe zadania związane z ochroną granicy państwowej na morzu oraz sprawowaniem nadzoru nad eksploatacją polskich obszarów morskich i przestrzeganiem przez statki przepisów obowiązujących na tych obszarach podejmuje działania, które wpisują się w filary tematyczne Strategii, tj. realizuje działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa żeglugi i ochrony portów morskich (monitorowanie żeglugi i przestrzegania przepisów obowiązujących na polskich obszarach morskich, udział w rzeczywistych akcjach ratowniczych i ćwiczeniach w zakresie poszukiwania i ratowania życia na morzu), a także działa na rzecz przeciwdziałania i zwalczania zagrożeń związanych z zanieczyszczeniem środowiska morskiego.

Do realizacji ww. zadań Morski Oddział SG wykorzystuje jednostki pływające SG i statki powietrzne SG oraz Zautomatyzowany System Radarowego Nadzoru polskich obszarów morskich (ZSRN). Dowódcy jednostek pływających SG oraz statków powietrznych SG realizując ustawowe zadania formacji zwracają uwagę m.in. na zagadnienia związane z wykrywaniem zanieczyszczeń polskich obszarów morskich. W roku 2025 zrealizowano 2027 wyjść jednostek pływających SG oraz 56 lotów patrolowych nad polskimi obszarami morskimi, podczas których analizowano sytuację żeglugową w rejonie położenia infrastruktury krytycznej, uwzględniano m.in. zagadnienia związane z ujawnianiem przypadków zanieczyszczenia środowiska morskiego oraz przeciwdziałania takiemu procederowi.

Morski Oddział Straży Granicznej na bieżąco współdziała na poziomie krajowym między innymi z organami Policji, administracją morską, Morską Służbą Poszukiwania i Ratownictwa, Wojewódzkimi Inspektoratami Ochrony Środowiska, Głównym Inspektoratem Rybołówstwa Morskiego oraz Marynarką Wojenną. Współdziałanie w zakresie ochrony środowiska morskiego określone jest na dany rok w planach współpracy Morskiego Oddziału Straży Granicznej z Urzędami Morskimi, odpowiednio w Gdyni i Szczecinie. Na podstawie ww. dokumentów realizowana jest wzajemna wymiana informacji między innymi w zakresie stwierdzenia przypadków zanieczyszczenia polskich obszarów morskich i wybrzeża, jak również realizowane są inne wspólne przedsięwzięcia (w tym: udział inspektorów Urzędów Morskich w kontroli p.o.m. prowadzonych z wykorzystaniem jednostek pływających SG, statków powietrznych SG lub statków powietrznych Urzędu Morskiego w Gdyni, wzajemne przekazywanie informacji z lotów patrolowych statkami powietrznymi nad p.o.m., udział funkcjonariuszy SG we wspólnych kontrolach nadmorskich obszarów lądowych (strefy wydm i pasa technicznego), użycie (na wniosek Urzędu Morskiego) statku powietrznego SG lub jednostki pływającej SG, do potwierdzenia wystąpienia zanieczyszczenia oraz pobrania i przekazania próbek z zanieczyszczeniami).

Nadzór nad polskimi obszarami morskimi realizowany jest w sposób ciągły 24/7 przy wykorzystaniu ZSRN p.o.m., a jednostki pływające SG realizują zadania w ramach programu HELCOM.

Dodatkowo w dziedzinie ochrony środowiska morskiego Straż Graniczna zajmuje się ochroną żywych zasobów morza i przeciwdziałaniem nielegalnym połowom ryb.

W tym celu funkcjonariusze MOSG podejmują działania związane z ujawnianiem i zabezpieczaniem nieoznakowanych zestawów połowowych. W terminie 11.06 - 29.10.2025 r. na wodach Morza Bałtyckiego odbywała się Wielozadaniowa Operacja Morska MMO Baltic Sea 2025 pod auspicjami Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej (FRONTEX) wraz z Europejską Agencją Kontroli Rybołówstwa (EFCA) oraz Europejską Agencją Bezpieczeństwa Morskiego (EMSA). Obszar operacyjny MMO Baltic Sea 2025 obejmował morskie wody wewnętrzne, morze terytorialne i wyłączną strefę ekonomiczną Polski.

W ramach realizacji zadań jednostka pływająca SG (SG-301) wykonała 12 wyjść na patrolowanie polskich obszarów morskich. Głównymi celami operacyjnymi do realizacji przez Straż Graniczną było bezpieczeństwo morskie, kontrola granic morskich, ochrona środowiska morskiego i reagowanie, bezpieczeństwo statków i portów, monitorowanie i nadzór morski. Dodatkowo w operacji brał udział statek powietrzny I WL BLSG TURBOLET, który wykonał 18 lotów patrolowych oraz samolot leasingowany przez Agencję Frontex OSPREY, który wykonał 43 loty patrolowe. Po zakończeniu misji MMO Baltic Sea 2025, samolot OSPREY pozostał w rejonie operacyjnym, by kontynuować wykonywanie zadań i łącznie (przez cały pobyt do 26.01.2026 r.) wykonał 81 lotów: 2025 – 73, 2026 – 8.

W ramach operacji morskiej pod auspicjami Frontex, w dniu 26.06.2025 r. w rejonie portu Gdańsk odbyło się ćwiczenie morskie Multipurpose Maritime Exercise (MME) – BRACE 2025, mające na celu sprawdzenie możliwości współpracy między służbami krajowymi, jak i zagranicznymi, interoperacyjności oraz zdolności reagowania na zagrożenia w zakresie funkcji straży przybrzeżnych. Całe wydarzenie miało miejsce w trakcie przekazania przewodnictwa między agencjami unijnymi w ramach Annual European Coast Guard Event (AECGE).

Jednym z obszarów działalności Morskiego Oddziału Straży Granicznej w Gdańsku jest wsparcie ochrony m.in. morskiej infrastruktury krytycznej. W tym celu funkcjonariusze MOSG prowadzą czynności służbowe, w tym również procesowe, polegające na zbieraniu informacji oraz zapobieganiu zakłóceniom funkcjonowania tej infrastruktury w zakresie:

- podejmowania działań prewencyjnych polegających na przygotowaniu na sytuacje kryzysowe mogące niekorzystnie wpłynąć na infrastrukturę krytyczną,
- natychmiastowego reagowania w sytuacjach zniszczenia lub zakłócenia funkcjonowania infrastruktury krytycznej,
- prowadzenia szkoleń i bieżącej wymiany informacji z innymi podmiotami krajowymi odpowiedzialnymi w tym zakresie celem wskazywania istotnych czynników zmierzających do poprawy bezpieczeństwa morskiej infrastruktury krytycznej.

Morski Oddział Straży Granicznej realizuje, podobnie jak w latach ubiegłych, wielostronną współpracę w ramach Współpracy Służb Granicznych Państw Regionu Morza Bałtyckiego – BSRBCC (Baltic Sea Region Border Control Cooperation). W 2025 roku rotacyjne przewodnictwo w forum BSRBCC objęła Estonia (Zarząd Policji i Straży Granicznej Estonii). W trakcie przewodnictwa Estonii w forum BSRBCC w 2025 roku przedstawiciele Straży Granicznej uczestniczyli w 12 przedsięwzięciach zorganizowanych przez Zarząd Policji i Straży Granicznej Estonii, w tym w 1 spotkaniu online, jak również w fazie operacyjnej, składającej się z 2 tygodni wspólnych działań w regionie Morza Bałtyckiego:

- dwa seminaria ekspertów ds. analizy ryzyka;
- spotkanie ekspertów BSRBCC ds. zielonej granicy;
- dwa spotkania ekspertów Bałtyckiego Komitetu Granicznego;
- dwa spotkania ekspertów ds. statków wycieczkowych;
- seminarium dedykowane funkcjonariuszom realizującym zadania służbowe pod wodą;
- seminarium ekspertów ds. dokumentów;

- Faza operacyjna BSRBCC (2 tygodnie wspólnych działań);
- spotkanie ekspertów BSRBCC ds. SAR;
- spotkanie ekspertów ds. zwalczania bezzałogowych statków powietrznych;
- konferencja Szefów BSRBCC.

Ponadto w ramach BSRBCC w 2025 roku Straż Graniczna wymieniała informacje z państwami członkowskimi forum w zakresie: opuszczenia ośrodków przez cudzoziemców, potwierdzenie ważności wiz oraz paszportów, potwierdzenie legalności pobytu, potwierdzenia tożsamości, tymczasowego zawieszenia pracy przejść granicznych Litwy, sprawdzenia osoby/pojazdu, ruchu jednostek pływających w kontekście ochrony infrastruktury krytycznej (Baltic Pipe), sprawdzenia jednostek pływających pod kątem nielegalnego przemytu narkotyków, niebezpiecznego ładunku, sprawdzenia pojazdu/jachtu, znalezienia szczątków drona (typu rosyjskiego Gerbera) na terytorium Łotwy.

Dodatkowo przedstawiciele Straży Granicznej w 2025 roku wzięli udział w warsztatach zorganizowanych w ramach włoskiego przewodnictwa w Europejskim Forum Funkcji Straży Przybrzeżnych (ECGFF – European Coast Guard Functions Forum) na temat zaawansowanych technologii AI w środowisku morskim (Palermo), ewolucja Straży Przybrzeżnej – sztuczna inteligencja i systemy bezzałogowe usprawniające operacja SAR (Cagliari), usług, monitorowania i nadzoru ruchu morskiego dla działań wielofunkcyjnych (Lizbona).

#### Współpraca policyjna

Działania prowadzone przez Policję w zakresie wdrażania SUERMB w 2025 r. przebiegały wielotorowo i polegały na:

- wymianie informacji operacyjnych poprzez kanał wymiany informacji SIENA,
- spotkaniach grup roboczych (spotkanie zainicjowane przez Szwecję, które odbyło się w siedzibie agencji Frontex w dniu 9 września 2025 r., kwartalne spotkania organizowane przez Frontex),
- udziale w działaniach międzynarodowych w ramach platformy EMPACT - European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats (działania „JAD MOBILE 8” w dniach 20-31 października 2025 r.),
- udział funkcjonariusza Biura Kryminalnego KGP w charakterze prelegenta w panelu eksperckim w ramach szkolenia poświęconemu zastosowaniu „Podręcznika dla ambasad i misji dyplomatycznych – jak wspierać i chronić ofiary handlu ludźmi - 8 października 2025 r.
- udział funkcjonariusza Biura Kryminalnego KGP w charakterze prelegenta, w panelu dyskusyjnym w pierwszym spotkaniu eksperckim inaugurującym polską Prezydencję w RPMB – 9 października 2025 r.,
- udział funkcjonariuszy Biura Kryminalnego KGP oraz dwóch komend wojewódzkich w Europejskim Forum przeciwko Handlowi Ludźmi – Zwalczanie Przystępczości Zorganizowanej i Ochrona Ofiar (THBxOC 2025 - 3 – 4 grudnia 2025 r.), które miało na celu podniesienie świadomości, promowanie współpracy międzynarodowej oraz identyfikowanie najlepszych praktyk w zwalczaniu handlu ludźmi jako przystępczości zorganizowanej. W ramach forum przedstawiono również protokół dochodzeniowy – kompleksowy zestaw wytycznych i praktycznych narzędzi wsparcia dla organów ścigania w sprawach o handel ludźmi. Powyższy podręcznik będzie również służył jako materiał szkoleniowy pogłębiający wiedzę w zakresie zwalczania handlu ludźmi i przystępstw jemu towarzyszących. Polska (Policja i SG) była uczestnikiem prac nad protokołem.

Ponadto, Biuro Zwalczania Przystępczości Ekonomicznej KGP (BZPE) w 2025 roku w ramach współpracy z państwami członkowskimi RPMB koordynowało działania w ramach międzynarodowej operacji Custos Viridis. Operacja była prowadzona przez EUROPOL przy współpracy z INTERPOLEM, WCO (Światowa Organizacja Celną), UNDOC oraz innymi krajami UE i spoza UE, wymierzonej w zwalczanie przystępczości odpadowej i zanieczyszczenie środowiska naturalnego. Działania zostały zrealizowane w ramach EMPACT 2024-2025 OAP Environmental Crime OA 2.1 – Waste trafficking. Głównymi celami operacji było ujawnianie czynów zabronionych, identyfikacja sprawców przystępstw, zorganizowanych grup przystępczych oraz wzmocnienie międzynarodowej współpracy organów ścigania, a także ujawnianie przystępczości odpadowej,

nielegalnego handlu chemikaliami i innymi substancjami, zanieczyszczeń środowiska naturalnego, nielegalnego transgranicznego przemieszczania odpadów, zanieczyszczeń wód morskich, rzek i innych akwenów pochodzących od statków i instalacji morskich, a także nielegalnego demontażu pojazdów i statków.

BZPE KGP w 2025 r. wsparło również operację międzynarodową pn. DEMETER XI, koordynowaną przez Departament Ceł Ministerstwa Finansów (KAS), polegającą na kontroli transgranicznego przemieszczania się odpadów oraz substancji zubożających warstwę ozonową, w tym fluorowanych gazów cieplarnianych w obrocie morskim, lotniczym oraz lądowym. Działania polegały m.in. na kontroli środków transportu na głównych drogach dojazdowych do portów morskich w celu wyeliminowania niezgodnego z przepisami transportu odpadów drogą morską.

Dodatkowo, Centralne Biuro Śledcze Policji współpracuje z państwami członkowskimi RPMB, zarówno w aspekcie zwalczania zorganizowanej przestępczości narkotykowej, kryminalnej i ekonomicznej, jak i przedsięwzięć szkoleniowych. Przykładem inicjatywy mającej na celu wzmocnienie współpracy m.in. w rejonie państw Morza Bałtyckiego w obszarze zwalczania międzynarodowej przestępczości zorganizowanej jest zainaugurowany w styczniu 2024 roku projekt Crystal Palace. Działania projektowe dotyczą zapobiegania i zwalczania przestępczości związanej z narkotykami syntetycznymi, nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz ich prekursorami, i obejmują inicjatywy takie jak multidyscyplinarne spotkania ekspertów, wspólne operacje transgraniczne, specjalistyczne szkolenia, organizację kampanii społecznej, także zakup sprzętu i oprogramowania.

## **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej - OT Edukacja**

W roku 2025 odbyły się dwa posiedzenia Grupy Sterującej obszaru Edukacja i sprawy społeczne:

- a) 27 maja 2025 r. – podczas posiedzenia odbyła się wymiana doświadczeń w zakresie obywatelskiej edukacji w Polsce oraz w Niemczech, jak również nordyckiego modelu uniwersytetów ludowych.
- b) 23 października 2025 r. – podczas posiedzenia przedstawiono stan wdrożenia działań w ramach projektów flagowych realizowanych w ramach obszaru Edukacja m.in. o planach dotyczących utworzenia sieci praktyków pracujących w centrach doradztwa dla młodzieży w regionie Morza Bałtyckiego (BSR) oraz dalszym rozwoju inicjatywy flagowej „Economy of Wellbeing of People”.

Podczas posiedzenia przedstawiono również stan prac nad aktualizacją Planu Działania Strategii.

## **Ministerstwo Edukacji Narodowej – OT Edukacja**

### Ministerstwo Edukacji Narodowej

#### **1. Równy dostęp do wysokiej jakości edukacji**

W 2025 r. Ministerstwo Edukacji Narodowej (MEN) kontynuowało oraz inicjowało działania w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027, ukierunkowane na zapewnienie równego dostępu uczniów i uczennic do wysokiej jakości edukacji oraz wzmocnianie spójności społecznej. Realizowane projekty obejmowały w szczególności:

- cyfryzację egzaminów zawodowych,
- cyfryzację systemu poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego,
- cyfryzację procesów rekrutacyjnych w szkołach,
- cyfryzację oświaty w jednostkach samorządu terytorialnego,
- rozwój i promocję Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej,
- utworzenie portalu Infozawodowe,
- promocję kształcenia zawodowego poprzez przygotowanie uczniów i uczennic do konkursu Skills Poland,
- doskonalenie zawodowe kadr kształcenia zawodowego,
- monitorowanie karier absolwentów szkół ponadpodstawowych,
- prowadzenie badań międzynarodowych w obszarze kompetencji kluczowych,
- integrację uczniów i uczennic z doświadczeniem migracji,
- zwiększenie drożności pomiędzy kształceniem zawodowym a szkolnictwem wyższym,
- pogłębienie współpracy pracodawców i szkół branżowych,

- zindywidualizowane wsparcie metodyczne nauczycieli,
- opracowanie e-materiałów dla uczniów przybywających do Polski,
- wspieranie dostępności edukacji w zróżnicowanym środowisku,
- tworzenie sieci Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą,
- koordynację inicjatyw uczenia się przez całe życie, w tym Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji,
- rozwój Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji oraz Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji,
- wsparcie uczniów z Ukrainy poprzez organizację egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego (opracowanie, druk, dystrybucja arkuszy oraz ocenianie prac).

### **Program „Przyjazna szkoła” (2025–2027)**

W 2025 r. uruchomiono rządowy program wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży „Przyjazna szkoła” (2025–2027), skierowany do społeczności szkolnych, w których uczą się uczniowie przybyli z Ukrainy po 24 lutego 2022 r.

Program obejmuje:

- zatrudnienie asystentów międzykulturowych,
- wsparcie psychologiczno-pedagogiczne,
- podnoszenie kompetencji zawodowych kadry oświaty,
- działania integracyjne i wzmacniające spójność społeczną.

Działania te wpisują się w cele SUERMB dotyczące włączenia społecznego oraz budowania odporności regionu.

### Instytut Badań Edukacyjnych (IBE)

#### **1. Współpraca naukowo-badawcza**

Instytut Badań Edukacyjnych – Państwowy Instytut Badawczy (IBE-PIB) nie uczestniczył w 2025 r. w pracach Zespołu roboczego ds. koordynacji wdrażania SUERMB ani w inicjatywach realizowanych bezpośrednio w ramach Strategii.

W 2025 r. IBE-PIB kontynuował realizację międzynarodowych badań edukacyjnych o charakterze porównawczym, prowadzonych we współpracy z partnerami z państw regionu Morza Bałtyckiego, w tym z Międzynarodowym Stowarzyszeniem na rzecz Ewaluacji Osiągnięć Edukacyjnych (IEA), Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) oraz siecią ReferNet, koordynowaną przez Cedefop. Od 2025 r. Instytut jest również członkiem sieci CIDREE, zrzeszającej instytucje badawcze i rozwojowe z krajów europejskich, w tym z regionu Morza Bałtyckiego. W 2025 r. IBE-PIB prowadził także badania dotyczące umiejętności podstawowych, kompetencji przekrojowych oraz ścieżek edukacyjnych i zawodowych młodzieży. Równolegle rozwijano analizy w obszarze uczenia się dorosłych oraz narzędzia wspierające te procesy, w szczególności w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i budowy systemu mikropoświadczeń. Wyniki tych prac mogą stanowić wsparcie dla działań podejmowanych w ramach SUERMB, zwłaszcza w obszarach edukacji i innowacji.

### Województwo Zachodniopomorskie<sup>12</sup>

Kuratorium Oświaty wspiera rozwój edukacji w województwie zachodniopomorskim, realizując działania zgodne z krajowymi i europejskimi strategiami, w tym Strategią Regionu Morza Bałtyckiego, polityką zrównoważonego rozwoju i transformacją cyfrową. Priorytety obejmują umiędzynarodowienie edukacji, rozwój kompetencji przyszłości (STEAM, AI, bezpieczeństwo cyfrowe), edukację dla zrównoważonego rozwoju, powiązanie kształcenia z gospodarką regionu oraz integrację uczniów z doświadczeniem migracyjnym. W 2025 roku stopa bezrobocia wyniosła 7,7% (44 968 osób), głównie wśród osób o niskich

<sup>12</sup> Dane pozyskane z Bazy Danych Lokalnych wynika, że w województwie zachodniopomorskim w 2024 r. zarejestrowanych było 39 675 osób bezrobotnych (w tym 21 217 kobiet).

kwalifikacjach. W szkołach przeważają uczniowie z Ukrainy (ponad 15 tys.), głównie w przedszkolach i szkołach podstawowych. Kuratorium nadzoruje wycieczki zagraniczne (839 wyjazdów, 32 687 uczniów), wypoczynek dzieci i młodzieży (4 850 turnusów, 202 639 uczestników) oraz działa jako Regionalny Punkt Informacyjny Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności, promując mobilność edukacyjną i wartości UE.

Działania Kuratorium wzmacniają kompetencje uczniów, umiędzynarodowienie szkół, integrację społeczną i powiązanie edukacji z gospodarką, wspierając rozwój kapitału ludzkiego i społecznego regionu Morza Bałtyckiego.

#### Zachodniopomorskie Ochotnicze Hufce Pracy

Zachodniopomorska Wojewódzka Komenda OHP konsekwentnie realizuje działania na rzecz wsparcia młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym. Kadra wychowawcza naszych jednostek edukacyjno-wychowawczych – Hufców Pracy oraz Ośrodków Szkolenia i Wychowania oraz doradcy zawodowi i doradcy ds. zatrudnienia pomagają młodym osobom między 14 a 30 rokiem życia w zdobyciu wykształcenia ogólnego i zawodowego oraz nabyciu kompetencji społecznych. ZWK OHP przeciwdziała sytuacjom kryzysowym w życiu jej wychowanków, organizując zajęcia z profilaktyki zdrowia psychicznego. Zajęcia kół zainteresowań, liczne warsztaty rozwijają pasję – praca w grupach wspomaga miękkie kompetencje i umiejętności społeczne.

Kolejnymi ważnymi obszarami działań są współpraca międzynarodowa – w ramach programów Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży i Erasmus+ oraz projekty aktywizujące zawodowo młodzież. W 2025 r. to projekt „Gotowi na karierę” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. W 2025 roku wsparciem w ramach projektu „Gotowi na karierę” objęto 123 uczestników OHP, natomiast w projektach międzynarodowych uczestniczyło 179 osób, w tym uczestnicy i kadra OHP oraz młodzież z innych krajów europejskich.

Ponadto Zachodniopomorska Wojewódzka Komenda OHP angażuje się w różne inicjatywy i projekty wspierające realizację strategii związanych z rozwojem rynku pracy i integracją społeczną młodzieży. OHP aktywnie uczestniczy w przedsięwzięciach mających na celu poprawę kompetencji zawodowych młodych ludzi oraz ich integrację z rynkiem pracy poprzez współpracę z instytucjami edukacyjnymi i pracodawcami.

#### Województwo warmińsko-mazurskie

W 2025 roku 24 szkoły z województwa warmińsko-mazurskiego realizowały wspólne projekty z partnerami regionu Morza Bałtyckiego, m.in. wymiany uczniowskie i programy Erasmus+ z Litwą, Niemcami i Finlandią. Projekty te podnosiły jakość edukacji, rozwijały kompetencje kluczowe i doskonaliły zawodowo nauczycieli. W obliczu szybkich zmian na rynku pracy związanych z cyfryzacją, automatyzacją i sztuczną inteligencją szkoły skupiały się na rozwijaniu trwałych kompetencji uczniów, personalizacji nauczania, wsparciu nauczycieli z użyciem AI oraz przygotowaniu do wymagań rynku pracy przyszłości. W ramach edukacji ustawicznej kształcono również dorosłych, umożliwiając elastyczne dostosowanie kwalifikacji do zmieniających się warunków społecznych i technologicznych.

Uczniowie szkół branżowych zdobywali doświadczenie zawodowe głównie w Europie Południowej, a wycieczki do krajów Regionu Morza Bałtyckiego pozwalały rozwijać kompetencje językowe, integrację oraz wiedzę o kulturze i historii. Zespół Powiatowych Doradców Zawodowych wspierał uczniów w wyborze ścieżki zawodowej, prowadząc doradztwo, szkolenia, warsztaty i konferencje, m.in. Miasteczko Zawodów oraz Warmińsko-Mazurski Tydzień Kariery, łącząc wsparcie edukacyjne z dbałością o dobrostan uczniów. Rada Dyrektorów ds. Kształcenia Zawodowego pomagała szkołom branżowym i technikom podnosić jakość kształcenia, promując partnerstwo z pracodawcami i wykorzystanie środków UE. Regionalny Punkt Informacyjny Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności organizował warsztaty, konferencje i szkolenia, upowszechniał dobre praktyki oraz wspierał szkoły w kontaktach z ekspertami i realizacji projektów międzynarodowych.

#### Województwo pomorskie

W 2025 roku Pomorski Kurator Oświaty realizował szereg działań wpisujących się w SUERMB. Był organizatorem i współorganizatorem licznych konferencji, debat i spotkań poświęconych innowacjom w edukacji, prawom uczniów, zdrowiu psychicznemu, edukacji obywatelskiej, transformacji cyfrowej, energii i

klimatu oraz współpracy szkół z gospodarką. Kurator wspierał rozwój kształcenia branżowego poprzez spotkania z Radą Dyrektorów Szkół Branżowych, otwarcie Branżowego Centrum Umiejętności oraz wizyty studyjne w kraju i za granicą, m.in. w Finlandii.

Równocześnie brał udział w międzynarodowych konferencjach Związku Miast Bałtyckich w Sztokholmie i Rydze, a także w Pomorskim Wojewódzkim Zespole Koordynacji, wspierając rozwój kompetencji zawodowych i edukacyjnych w regionie. Ważnym elementem działalności była współpraca z przedsiębiorcami w diagnozie potrzeb rynku pracy i prognozowaniu kompetencji przyszłości w sektorach takich jak morska i stoczniowa, logistyka, energetyka OZE, produkcja przemysłowa, turystyka i zdrowie.

## **Biuro ds. Substancji Chemicznych – OT Substancje Niebezpieczne**

Grupa Sterująca z obszaru tematycznego Zagrożenia - PA Hazards wspiera makroregionalne działania na rzecz bezpiecznego zarządzania chemikaliami, łącząc działania zapobiegające zanieczyszczeniom z działaniami naprawczymi. Kluczowe jest zwiększanie świadomości, również z udziałem młodzieży, na temat PFAS i innych chemikaliów, mikroplastików oraz pozostałości leków w środowisku, które są rosnącym problemem na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

W pracach grupy sterującej dla PA Hazard Polska reprezentowana jest przez pracowniczkę Biura do spraw Substancji Chemicznych.

W dniach 27–28 maja 2025 r. odbyło się w Łodzi, w formie hybrydowej, spotkanie Grupy Sterującej. W ramach spotkania zorganizowano dwie wizyty studyjne w instytucjach, które prowadziły projekty finansowane przez Interreg Baltic Sea. Grupa spotkała się ponadto jeszcze dwukrotnie w 2025 r. i były to spotkania zdalne, w których Polska uczestniczyła. Przedstawicielka Biura uczestniczyła ponadto w Dorocznym Forum SUERMB.

## **7. Wnioski**

- Ze względu na podobne postrzeganie zagrożeń ze strony Rosji, zbieżne podejście do kwestii bezpieczeństwa oraz relacji z państwami Europy Wschodniej, a także bliskość geograficzną, kulturową i historyczną, państwa członkowskie SUERMB są kluczowymi partnerami dla Polski.
- SUERMB przyczynia się do integracji państw i społeczności wokół Bałtyku, wspiera budowanie tożsamości regionalnej oraz wspólne wypracowywanie odpowiedzi na aktualne wyzwania. Współpraca w ramach SUERMB realizowana jest na wielu poziomach – rządowym, regionalnym i lokalnym, z udziałem ośrodków badawczych i akademickich, regionalnych struktur współpracy, organizacji pozarządowych, a także biznesu. Strategia jako regionalne forum współpracy eksperckiej stanowi ważne uzupełnienie współpracy politycznej w ramach Rady Państw Morza Bałtyckiego. Oba formaty ściśle ze sobą współpracują i wzajemnie się wzmacniają.
- Zarówno polska, jak i estońska prezydencja w SUERMB kładły w 2025 r. duży nacisk na kwestie związane z budowaniem szeroko rozumianej regionalnej odporności. Koordynacja w ramach SUERMB w tym zakresie pozwala na realizację działań międzysektorowych i transgranicznych, które pozytywnie wpływają na przygotowanie społeczeństw w regionie Morza Bałtyckiego do wszelkiego rodzaju sytuacji kryzysowych.
- Warto również podkreślić, że EE kontynuowała w drugiej połowie 2025 r. jeden z głównych priorytetów polskiego przewodnictwa – wsparcie dla Ukrainy. Wymiana doświadczeń z UA, m.in. w zakresie reakcji na sytuacje kryzysowe czy kwestie dotyczące ochrony ludności, może stanowić ważny element na drodze do integracji europejskiej Ukrainy. Pomimo istniejących trudności proceduralnych w 2025 r. współpraca projektowa pomiędzy SUERMB a UA była kontynuowana.
- Przydatność formatu potwierdza również popierany przez Polskę wniosek NO w sprawie przystąpienia do SUERMB w charakterze pełnoprawnego członka. Stanowi to ważny krok w kierunku

wzmocnienia odporności w naszym regionie poprzez nawiązanie nowych partnerstw i wymianę doświadczeń z kolejnymi partnerami.

- Prace nad aktualizacją Planu Działania trwające przez cały 2025 r. przyczyniły się do uporządkowania wielu aspektów współpracy w ramach SUERMB oraz dostosowania zakresu obszarów tematycznych do bieżących wyzwań, przed wszystkim wynikających z agresji RU na UA. Kolejnym ważnym wyzwaniem będzie zapewnienie efektywnego wdrożenia zaktualizowanego Planu Działania.
- Kluczową rolę w procesie będą odgrywać Koordynatorzy Obszarów Tematycznych, a także członkowie Grup Sterujących. Zaangażowanie członków Grup Sterujących na tym etapie jest bardzo ważne m.in. ze względu na konieczność dostosowania działań SUERMB do realiów i potrzeb poszczególnych państw członkowskich, wymianę wiedzy i doświadczeń, definiowanie priorytetów, a także wsparcie PAC w budowaniu sieci partnerów.
- Bardzo wysoka frekwencja podczas 16. Dorocznego Forum SUERMB w Sopocie oraz wachlarz podejmowanych zagadnień z zakresu szeroko pojętego bezpieczeństwa, pokazują znaczenie i potrzebę pogłębiania współpracy w regionie Morza Bałtyckiego, a także duże zapotrzebowanie na wymianę doświadczeń pomiędzy partnerami. Doroczne Fora są bardzo dobrą okazją do nawiązania partnerstw, stanowią inspirację do nowych działań i projektów. W związku z powyższym warto kontynuować tradycję organizacji wydarzenia raz w roku przez kolejne państwa członkowskie SUERMB.
- Ważnym aspektem SUERMB jest angażowanie młodzieży we współpracę regionalną. W 2025 r. przedstawiciele Forum Młodzieży Regionu Morza Bałtyckiego aktywnie uczestniczyli w Dorocznym Forum w SUERMB w Sopocie, a także w Dniach Strategii Makroregionalnych i Basenów Morskich w Brukseli. Warto intensywniej zachęcać młodych ludzi do włączania w działania i projekty realizowane w ramach SUERMB, także poprzez wykorzystanie dostępnych kanałów komunikacji wewnętrznej resortów i instytucji, tak, aby informacje o możliwości włączenia się we współpracę trafiały do szkół, uczelni, odpowiednich instytucji lokalnych.
- Dobrą praktyką są organizowane przez Narodowego Koordynatora RP spotkania krajowych interesariuszy SUERMB – w tym zwłaszcza przedstawicieli w Grupach Sterujących oraz Koordynatorów Obszarów Tematycznych, co pozwala na efektywniejsze ukierunkowanie prac i cenną wymianę doświadczeń. Praktykę tę, korzystając z polskich pozytywnych doświadczeń, zaczynają wdrażać kolejne p.c.z. SUERMB.
- Wyzwaniem dla SUERMB nadal pozostaje komunikacja nt. zadań, działań i sukcesów Strategii oraz rozpoznawalność SUERMB na wyższych szczeblach politycznych.